

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د عدلیې وزارت

سرمچلچریک

فوق العاده کڼه

- له ځینو متعارفو وسلو څخه
- کنوانسیون ممنوعیت
- د کټې اخیستنې د ممنوعیت
- یا محدودیت د ممنوعیت
- یا محدودیت کنوانسیون
- په وچه، سمندر او هوا
- پروتوکول علیه
- کي دکله والود قاجاق
- قاجاق مهاجران
- پروتوکول
- پروتوکول
- درخشکه، دریا او هوا

تاریخ نشر: (۳) عقرب سال ۱۳۹۵ هـ.ش
نمبر مسلسل: (۱۲۳۴)

د خپرېدو نېټه: ۱۳۹۵ هـ.ش کال دلړم د مياشتې (۳)
پرله پسې نمبر: (۱۲۳۴)

د امتياز خاوند: د عدليې وزارت
مسئول چلوونكى: قانونمل محمدرحيم "دقيق"
۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷
د دفتر تيلفون: ۰۲۰۲۳۱۴۲۹۸
مرستيال: نور علم ۰۷۰۰۱۴۷۱۷۸
مهتم: محمد جان ۰۷۸۳۳۰۶۹۸۲
وب سايت: www.moj.gov.af

قيمت: (۲۹/۷۶) افغانى
تيراژ چاپ: (۱۰۰۰) جلد
تعداد صفحات به شمول پشتي: (۱۲۴) صفحه
مطبعه: صدف
آدرس: وزارت عدليه، رياست نشرات و ارتباط عامه، سرک (۱۵) وزير محمد اکبر خان (شېروپور) کابل

فرمان

رئيس جمهوری اسلامی افغانستان
در مورد توشیح مصوبات
مجلسین شورای ملی مبنی بر
تصدیق الحاق جمهوری
اسلامی افغانستان به
کنوانسیون ممنوعیت
استفاده برخی از
سلاح های متعارف

شماره: (۱۳۷)

تاریخ: ۱۳۹۴/۱۱/۱۵

ماده اول:

به تاسی از حکم فقره (۱۶) ماده (۶۴) قانون اساسی افغانستان، مصوبه شماره (۱۵۳) مؤرخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۰ ولسی جرگه و مصوبه شماره (۱۴۵) مؤرخ ۱۳۹۴/۱/۱۱ مشرانو جرگه شورای ملی در باره الحاق جمهوری اسلامی افغانستان به کنوانسیون ممنوعیت استفاده برخی از سلاح های متعارف را که در یک مقدمه و (۱۱)

د متعارفو وسلو له ځینو ډولونو
څخه د گټې اخیستنې د ممنوعیت
له کنوانسیون سره د افغانستان
اسلامي جمهوریت د الحاق د
تصدیق په اړه د ملي شوري د
مجلسینو د مصوبو د توشیح په
هکله د افغانستان اسلامي
جمهوریت د رئیس
فرمان

گڼه: (۱۳۷)

نېټه: ۱۳۹۴/۱۱/۱۵

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د (۶۴) مادې د (۱۶) فقرې د حکم له مخې، د متعارفو وسلو له ځینو ډولونو څخه د گټې اخیستنې د ممنوعیت د کنوانسیون سره د افغانستان د اسلامي جمهوریت د الحاق په باره کې د ملي شوري د ولسي جرگې د ۱۳۹۳/۱۰/۲۰ نېټې (۱۵۳) گڼه مصوبه او د مشرانو جرگې د ۱۳۹۴/۱/۱۱ نېټې (۱۴۵) گڼه

رسمي جریده

۱۳۹۵/۸/۳

مسلسل نمبر (۱۲۳۴)

مصوبه چې په یوه سریزه او (۱۱) مادو کې له (۵) پروتوکولونو سره یوځای تصدیق شوی دی، توشیح کوم.

دوه یمه ماده:

دغه فرمان دتوشیح له نېټې څخه نافذ، د ملي شوري د مجلسینو له مصوبو او د نوموړي کنوانسیون له متن سره یوځای دې، په رسمي جریده کې خپور شي.

محمد اشرف غني

دافغانستان داسلامي جمهوریت رئیس

ماده همراه با (۵) پروتوکول تصدیق گردیده است، توشیح می دارم.

ماده دوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ، همراه با مصوبات مجلسین شورای ملی و متن کنوانسیون متذکره در جریده رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غني

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

رسمي جریده

۱۳۹۵/۸/۳

مسلسل نمبر (۱۲۳۴)

دولت افغانستان اسلامي جمهوری

شورای ملی

ولسی جرگه

تصدیق ولسی جرگه از

کنوانسیون ممنوعیت

استفاده برخی از سلاح های

متعارف

شماره: (۱۵۳)

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۰/۲۰

ولسی جرگه به تاسی از حکم ماده نودم قانون اساسی افغانستان، در جلسه عمومی روزشنبه مؤرخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۰ خویش کنوانسیون ممنوعیت استفاده برخی از سلاح های متعارف را بداخل یک مقدمه و (۱۱) ماده همراه با (۵) پروتوکول تصدیق نمود.

الحاج عبدالرووف ابراهیمی

رئیس ولسی جرگه

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

ملی شوري

ولسی جرگه

له ځینو متعارفو وسلو څخه

د گټې اخیستنې د ممنوعیت له

کنوانسیون څخه

د ولسي جرگې تصدیق

ګڼه: (۱۵۳)

نېټه: ۱۳۹۳/۱۰/۲۰

ولسی جرگې د افغانستان د اساسی قانون د نوي یمې مادې د حکم له مخې، د خپلې د ۱۳۹۵/۱۰/۲۰ نېټې د شنبې ورځې په عمومي غونډه کې له ځینو متعارفو وسلو څخه د گټې اخیستنې د ممنوعیت کنوانسیون په یوه سریزه او (۱۱) مادو کې له (۵) ضمیموي پروتوکولونو سره یوځای تصدیق کړ.

الحاج عبدالرووف ابراهیمی

د ولسي جرگې رئیس

رسمي جریده

۱۳۹۵/۸/۳

مسلسل نمبر (۱۲۳۴)

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

ملي شوري

مشرانو جرگه

له ځينو متعارفو وسلو څخه

د گټې اخيستنې د ممنوعيت د

کنوانسيون په هکله

تصديق

گڼه: (۱۴۵)

نېټه: ۱۳۹۴/۱/۱۱

مشرانو جرگې د افغانستان د اساسي

قانون د نوي يمې مادې له حکم سره

سم، د ۱۳۹۴/۱/۱۱ نېټې په شنبې

ورځې په عمومي غونډه کې له ځينو

متعارفو وسلو څخه د گټې اخيستنې د

ممنوعيت کنوانسيون په يوه سريزه او

(۱۱) مادو کې له (۵) ضميموي

پروتوکولونو سره يوځای د رایو په

اکثريت تصديق کړ.

فضل هادي مسلميار

د مشرانو جرگې رئيس

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

مشرانو جرگه

تصديق

در مورد کنوانسيون ممنوعيت

استفاده برخی از

سلاح های متعارف

شماره: (۱۴۵)

تاريخ: ۱۳۹۴/۱/۱۱

مشرانو جرگه به تاسی از

حکم ماده نودم قانون اساسی

افغانستان، کنوانسيون ممنوعيت

استفاده برخی از سلاح های متعارف

را، به داخل یک مقدمه و (۱۱)

ماده همراه با (۵) پروتوکول ضميموی

در جلسه عمومی روز سه شنبه مؤرخ

۱۳۹۴/۱/۱۱ به اکثريت آراء تصديق

نمود.

فضل هادی مسلميار

رئيس مشرانو جرگه

کنوانسیون ممنوعیت یا
محدودیت استفاده از
برخی سلاح های متعارف که
ممکن است موجب
جراحات مفرط شوند و یا
دارای آثار بدون تبعیض باشند
ژنیو، ۱۰ اکتوبر ۱۹۸۰

کشورهای متعاقد:

با یادآوری این که هر دولت موظف
است، برابر منشور ملل متحد، در
روابط بین المللی خود از تهدید یا
کاربرد زور علیه حاکمیت، تمامیت
ارضی یا استقلال سیاسی دولت های
دیگر یا به هر شکل دیگری که با
اهداف سازمان ملل سازگاری ندارد،
اجتناب نماید؛

همچنین یاد آوری اصل کلی حفاظت
از مردم غیر نظامی در مقابل اثرات
مخاصمات؛

با متعهد ساختن خود به اصول حقوق
بین الملل مبنی بر این که حق

له ځینو متعارفو وسلو څخه د
گټې اخیستنې د ممنوعیت یا
محدودیت کنوانسیون چې
کېدای شي د ډېرې ژوبلې لامل
شي او یا د بې توپیره آثارو
لرونکي وي د ژنیو د ۱۹۸۰ د
اکتوبر ۱۰

ژمن هېوادونه:

د دې په یادونې سره چې هر دولت
موظف دی د ملګرو ملتونو له منشور
سره سم په خپلو نړیوالو اړیکو کې له
تهدید یا د نورو دولتونو د حاکمیت یا
ځمکنۍ بشپړتیا یا سیاسي ازادۍ پر ضد
یا په بل هر ډول چې د ملګرو ملتونو د
سازمان له موخو سره جوړښت نه لري
د زور د کارولو مخنیوی وکړي؛

همدارانګه د دښمنیو د اغېزو په مقابل
کې په تولید ډول د غیرنظامي وګړو د
ساتنې د اصل یادول؛

له نړیوالو حقونو سره خپله
ژمنتیا ښوونه، پدې اړه چې دواړه

طرف های درگیری مسلحانه در انتخاب روش ها و ابزارهای جنگی نامحدود نبوده و تعهد به این اصل که به کارگیری تسلیحات، پرتابه ها و مواد و روش های جنگی ایکه ماهیتاً موجب جراحات شدید یا صدمات غیر ضروری می گردند، ممنوع می باشد؛ همچنین با یادآوری این که به کارگیری روش ها یا ابزارهای جنگی که قطعاً یا احتمالاً منجر به وارد آمدن خسارات گسترده، بلند مدت و شدید به محیط زیست طبیعی گردد، ممنوع گردیده است؛

با تأیید عزم خود مبنی بر آن که در مواردی که تحت پوشش این کنوانسیون و پروتوکول های پیوست آن یا دیگر موافقت نامه های بین المللی قرار ندارد، مردم غیر نظامی و رزمندگان باید در تمام اوقات تحت حفاظت و اقتدار اصول حقوق بین الملل که از عرف ایجاد شده، اصول انسانی و حاکمیت وجدان عمومی نشأت گرفته، باقی بمانند؛

وسله وال لوري د جگړې د لارو چارو په اړه محدود پاتې نه شي او ددې اصل کارونه، چې په وسله واله جگړه کې د داسې توکو نه کارول، چې د غیر ضروري زخمي کېدو لامل کېږي ممنوع دي؛ او همدارنگه د داسې لارو چارو یا جنگي وسايلو کارول، چې ممکن ډېرې درنې ستونزې او رېږې خلکو ته پيدا کړي او همدارنگه د چاپېريال ساتنې لپاره هم ستونزې راولاړې کړي منع دي؛

د خپل عزم په تأیید سره د هغو مواردو په اړه چې ددغه کنوانسیون او د هغه په اړوندو تړونونو او یا هم په یو لړ نورو نړیوالو هوکړه لیکونو کې نه راځي غیر نظامي کسان او په جگړه کې ښکېل کسان باید په ټولو وختونو کې د هغو نړیوالو اصولو حقوقو ته چې د انساني اصولو او د وجدان د حاکمیت پر بنسټ رامنځته شوي ژمن پاتې شي؛

با اظهار تمایل نسبت به مشارکت در تنش زدایی بین المللی، پایان مسابقات تسلیحاتی و ایجاد اطمینان در میان دولت ها و بر این اساس تحقق آرزوی تمامی بشر برای زندگی در صلح؛

با شناسایی اهمیت پیگیری هر گونه تلاشی که می تواند به پیشرفت به سوی خلع سلاح کامل و عمومی تحت کنترل مؤثر بین المللی کمک نماید؛

با تأیید مجدد ضرورت استمرار تدوین و توسعه تدریجی قواعد حقوق بین الملل که در مخاصمات مسلحانه به کار گرفته می شود؛

با آرزوی ممنوعیت یا محدودیت بیشتر کاربرد برخی سلاح های متعارف و با اعتقاد به این که نتایج مثبت حاصله در این زمینه می تواند مذاکرات اصلی خلع سلاح را به منظور خاتمه بخشیدن به تولید، انباشت و اشاعه این سلاح ها تسهیل نماید؛

با تأکید بر تمایل به این که تمامی

د بین المللی شخړو په راکمولو، د تسلیحاتي مسابقو د پایته رسولو کې د ګاهون په نسبت د تمایل څرګندول او د دولتونو ترمنځ د ډاډ رامنځته کول او پردې اساس په سوله کې د ژوند کولو لپاره د ټول بشريت د هیلو پلي کېدل؛ د هغو کوبښونو پېژندل او څار چې کولای شي تر نړيوال ټوليز کنترول د لاندې د بشپړې او ټوليزې بې وسلې کولو په پرمختګ کې مرسته وکړي؛

د نړيوالو حقونو د تدریجی پرمختیا او تدوین د اړتیا په تأییدولو سره چې په وسلوالو دښمنیو او تاوتریخوالي کې ترې کار اخیستل کېږي؛

دهغو متعارفو وسلو د کمولو او یا هم بندولو په هیله او په دې باندې عقیده لرل چې په دغه برخه کې لاسته راغلي مثبتې پایلې کولای شي د بې وسلې کولو خبرې چې په هغو کې ددغو وسلو د تولید، ساتلو او وېشلو ته لاره هواره کړي؛

د دغه کنوانسیون او د هغه د اړوندو

هوکره لیکونو په برخه کې د ټولو هېوادونو په تېره بیا له پوځي پلوه د هغو مهمو هېوادونو لېوالتیا او د هغوی پر غړیتوب باندې ټینګار؛

د ملګرو ملتونو د نړیوال سازمان او همداراز د ملګرو ملتونو د بې وسلې کولو کمېسیون ته په کتنې سره کېدای شي په دغه کنوانسیون او د هغه په اړوندو تړونونو کې د ځینو شاملو بندیزونو او محدودیتونو د شونې پراختیا په برخه کې تصمیم ونیسي؛

همداراز دې موضوع ته په کتنې سره چې د بې وسلې کولو کمیته کېدای شي د ځینو پېژندل شویو وسلو د بندیز او یا هم محدودیت د بیا کتنې په اړه تصمیم ونیسي.

دا پریکړې په لاندې ډول دي:

په کنوانسیون کې د شمول په اړوند لومړۍ ماده:

دا کنوانسیون او د هغه اړوند هوکره لیکونه په هغه حالت کې په ګوته

کشورها به ویژه کشورهای مهم از نظر نظامی به عضویت این کنوانسیون و پروتوکول های پیوست آن درآیند؛

با در نظر گرفتن این که مجمع عمومی سازمان ملل متحد و کمیسیون خلع سلاح سازمان ملل متحد ممکن است تصمیم به بررسی موضوع گسترش احتمالی دامنه ممنوعیت ها و محدودیت های مندرج در این کنوانسیون و پروتوکول های پیوست آن بگیرند؛

همچنین با در نظر گرفتن این که کمیته خلع سلاح ممکن است تصمیم به بررسی موضوع اتخاذ اقدامات بیشتر برای ممنوعیت یا محدودیت استفاده از برخی سلاح های متعارف بنماید.

به شرح ذیل توافق نموده اند:

دامنه شمول کنوانسیون

ماده اول:

این کنوانسیون و پروتوکول های پیوست آن در وضعیت های اشاره شده

شوي، چې په (۲) ماده کې د ژنيو د ۱۹۴۹ د اوت (اگست) له ۱۲ کنوانسيونونو سره يوځای د جگړې د قربانيانو د ساتنې به موخه ترسره کېږي او هغه څخه پکې شامل دي چې د (۱) مادې په (۴) بند کې له دغو کنوانسيونونو سره په الحاقی هوکړه لیکونو کې په ډاگه شوي دي.

له نورو نړيوالو هوکړه لیکونو سره

تراو

دوه يمه ماده:

ددغه کنوانسيون او يا هم ددغه کنوانسيون د اړوندو هوکړه لیکونو مواد بايد نورو هغو بشر دوستانه نړيوالو حقونو د وسلوال دښمنيو په اړوند د ژمنو هېوادونو د انکار په توگه تفسير شي.

لاسلېک

درېيمه ماده:

دغه کنوانسيون به د ټولو هېوادونو د لاسليکولو په غرض د ۱۲ مياشتو لپاره د ۱۹۸۱ کال د اپرېل د مياشتې له ۱۰

در ماده (۲) مشترک ميان کنوانسيون های ۱۲ اوت (اگست) ۱۹۴۹ ژنيو به منظور حفاظت از قربانيان جنگ اعمال می گردد که شامل وضعیت های است که در بند (۴) ماده (۱) پروتوکول الحاقی به کنوانسيون های مذکور مشخص شده است.

ارتباط با ديگر موافقتنامه های

بين المللی

ماده دوم:

هیچ یک از مواد این کنوانسيون یا پروتوکول های پیوست آن نباید به عنوان استنکاف کشورهای متعاقد از ديگر تعهدات ناشی از حقوق بين الملل بشر دوستانه مربوط به مخاصمات مسلحانه تفسير گردد.

امضاء

ماده سوم:

این کنوانسيون برای امضاء تمام کشورها به مدت ۱۲ ماه از ۱۰ اپرېل ۱۹۸۱ در مقر سازمان ملل

متحد در نیویارک مفتوح
خواهد بود.

تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق
ماده چهارم:

۱- این کنوانسیون در معرض تصویب،
پذیرش و تأیید امضاء کنندگان خواهد
بود.

هر کشوری که این کنوانسیون را
امضاء نکرده باشد، می تواند به این
کنوانسیون ملحق گردد.

۲- اسناد تصویب، پذیرش، تأیید یا
الحاق نزد امین معاهده سپرده خواهد
شد.

۳- ابراز رضایت نسبت به الزام به
پروتوکول های پیوست این کنوانسیون
برای هر یک از کشورها اختیاری
خواهد بود، به شرط آن که در زمان
تسلیم سند تصویب، پذیرش یا تأیید
کنوانسیون یا الحاق به آن، آن کشور،
امین کنوانسیون را نسبت به رضایت
خود برای الزام به هر یک از دو
پروتوکول یا پروتوکول های بیشتر

نپتی شخه په نیویارک کې د ملگرو
ملتونو په مقر کې پرانیستی وي.

تصویب، منل، تأیید یا الحاق
خلورمه ماده:

۱- دا کنوانسیون به د تصویب، منلو
او تأیید په موخه د لاسلیکونکو لپاره
وړاندې کېږي.

هر هغه هېواد چې دا کنوانسیون نه وي
لاسلیک کړی، کولای شي ددغه
کنوانسیون غړی شي.

۲- د تصویب، منلو، تأیید
یا الحاق سندونه به د معاهدې امین ته
وسپارل شي.

۳- د دغه کنوانسیون د هوکړه لیکونو
د منلو په اړه رضایت بنودل د هر هېواد
په خپله خوښه دی په دې شرط چې
ددغه کنوانسیون د تأیید او یا په هغه
کې دگډون په اړه د اسنادو د سپارلو
پروخت، هماغه هېواد باید د
کنوانسیون امین ته له دغو دواړه هوکړه
لیکونو او یا د هغو له اړوندو هوکړه
لیکونو سره د خپل رضایت په اړه خبر

ورکري.

۴- ددغي کنوانسيون د تصويب، منلو، تاييد يا الحاق د اسنادو له سپارلو وروسته هېوادونه کولای شي چې په هر وخت کې ددغه تړون د اړوندو تړونونو په اړه چې تر اوسه پورې نه دي منل شوي د معاهدې امین له خپل رضایت څخه، خبر کړي.

۵- هر هغه هوکړه لیک چې متعاهد هېوادونه نسبت هغه ته ملزم شوي دي، د هغه هېواد لپاره به د کنوانسيون د لاینفک په ډول محسوب شي.

د کنوانسيون پلي کېدل

پنځمه ماده:

۱- دا کنوانسيون د تصويب، منلو، تاييد يا الحاق د شلم سند له سپارلو شپږ میاشتې وروسته د پلي کېدو وړ دی.

۲- د هر هغه هېواد لپاره چې د خپل تصويب، منلو، تاييد يا الحاق اسناد د تصويب، منلو، تاييد يا الحاق د شلم

آگاه نمايد.

۴- در هر زمان پس از تسليم سند تصويب، پذيرش يا تصويب اين کنوانسيون و يا الحاق به آن، کشورها می توانند امين معاهده را از رضایت خود نسبت به الزام پروتوکول های پيوست که پيش از اين متعهد نگردیده اند، آگاه نمايند.

۵- هر یک از پروتوکول های که کشورهای متعاهد نسبت به آن ملزم شده اند، برای آن کشور به عنوان بخش لاینفک کنوانسيون محسوب خواهد شد.

لازم الاجراء شدن کنوانسيون

ماده پنجم:

۱- این کنوانسيون شش ماه پس از تاريخ تسليم بيستمين سند تصويب، پذيرش، تاييد يا الحاق لازم الاجراء خواهد شد.

۲- برای هر یک از کشورهای که اسناد تصويب، پذيرش، تاييد يا الحاق خود را پس از تسليم بيستمين سند

تصویب، پذیرش، تائید یا الحاق تسلیم می کنند، این کنوانسیون شش ماه پس از تاریخی که آن کشور اسناد تصویب، پذیرش، تائید یا الحاق را ارایه نموده است، لازم الاجراء خواهد شد.

۳- هر یک از پروتوکول های پیوست کنوانسیون شش ماه پس از تاریخی که بیست کشور رضایت خود به الزام به آن را برابر با بند (۳ یا ۴) ماده (۴) این کنوانسیون اعلام نمایند، لازم الاجراء خواهد بود.

۴- برای هر یک از کشورهای که رضایت خود نسبت به تعهد به یکی از پروتوکول های پیوست این کنوانسیون را اعلام نموده، پروتوکول بخش لاینفک کنوانسیون خواهد بود.

ترویج

ماده ششم:

کشورهای متعاهد، تعهد می نمایند که در زمان صلح همانند زمان مخاصمه مسلحانه در حد ممکن در کشورهای خود اقدام به

سند له تسلیمولو وروسته تسلیموي، دا کنوانسیون به شپړ میاشتي وروسته له هغې نېټې څخه چې هغه هېواد د تصویب، منلو، تائید یا الحاق اسناد وړاندې کړې دي، د پلي کېدو وړ وي. ۳- دکنوانسیون اړوند هر هوکړه لیک به شپړ میاشتي وروسته له هغې نېټې څخه چې شل هېوادونه د هغه د منلو په اړه خپل رضایت ددغې کنوانسیون د(۴) ماده له (۳ او ۴) بند سره سم اعلان کړي، د پلي کېدو وړ وي.

۴- هر هغه هېواد لپاره چې ددې کنوانسیون اړوند هوکړه لیکونو په اړه خپل رضایت او ژمنتیا اعلان کړي، تړون ددغه کنوانسیون لاینفک برخه وي.

ترویج

شپږمه ماده:

متعاهد هېوادونه، ژمنه کوي چې د سولې پر وخت لکه څنگه چې د وسله والې دښمنۍ پروخت د امکان تر حده پورې په خپلو هېوادونو کې د دغې

ترویج این کنوانسیون و پروتوکول های پیوست آن بدانها ملزم شده اند، نموده و به ویژه مطالعه و فراگیری آنها را در برنامه های آموزش نظامی خود شامل نمایند، به طوری که نیروهای مسلح آنها با این اسناد حقوقی آشنا شوند.

روابط اعضاء در هنگام لازم

الاجراء شدن کنوانسیون

ماده هفتم:

۱- هرگاه یکی از طرف های مختصمه به یکی از پروتوکول های پیوست ملزم نشده باشد، طرف هایی که به این کنوانسیون و پروتوکول ضمیمه مذکور ملزم گردیده اند، بایستی در روابط متقابل خود بدانها ملزم باقی بمانند.

۲- هر یک از کشورهای متعاهد ملزم می باشند که این کنوانسیون و هر یک از پروتوکول های پیوست آن که برای آن کشور به اجراء درآمده در

کنوانسیون او د هغه د اړوندو هوکړه لیکونو چې په هغوی باندې منل شوي دي اقدام وکړي او په تېره بیا په خپلو پوځي زده کړیزو پروگرامونو کې د هغو لوست او زده کړه په داسې ډول شامل کړي، چې د هغوی وسله وال ځواک له دغو حقوقی اسنادو سره آشنا شي.

د کنوانسیون د پلي کېدو پر وخت

د غړو اړیکې

اوومه ماده:

۱- که چېرې د مختصمي یوه خوا په یوه له اړوندو پروتوکولونو ملزم شوی نه وي، هغه خواوې چې په دغه کنوانسیون او د هغو په اړوندو هوکړه لیکونو باندې ملزم شوي وي، باید په خپلو دوه اړخیزو اړیکو باندې ملزم پاتې شي.

۲- ددې کنوانسیون هر یو غړی هېواد ملزم دی چې ددغه کنوانسیون او ورپورې تړلیو تړونونو چې د هغه هېواد لپاره د اجراء وړ دي، په هغو موقعیتونو

موقعيت های که در ماده (۱) این کنوانسیون مشخص شده در رابطه با هر کشوری که طرف این کنوانسیون نبوده و یا توسط پروتوکول پیوست مربوطه ملزم نگردیده به اجراء درآورند، به شرط آنکه آن کشور کنوانسیون یا پروتوکول مربوطه را مورد پذیرش قرار داده و به کار ببندد و متعاقباً امین معاهده را از آن آگاه نماید.

۳- امین کنوانسیون بایستی سریعاً کشورهای متعاهد ذریبط را از هرگونه اعلامیه ای که براساس بند (۲) این ماده دریافت می کند، آگاه نماید.

۴- این کنوانسیون و پروتوکول های پیوست آن که کشورهای متعاهد به آن ملزم شده اند، در ارتباط با مختصات مسلحانه علیه آن کشورهای متعاهدی به اجراء درخواهد آمد که در بند (۴) ماده (۱)، پروتوکول اول الحاقی کنوانسیون های ژنیو مؤرخ ۱۲ اوت ۱۹۴۹ به منظور حفاظت از قربانیان جنگ مشخص شده است:

کپی چې ددغه کنوانسیون په (۱) ماده کې په ګوته شوي د هغو هېوادونو په اړه چې ددغه کنوانسیون غړیتوب نه لري او یا هم د اړوند هوکړه لیک په واسطه نه وي ملزم شوی اجراء کړي، په دې شرط چې هغه هېواد دغه کنوانسیون او یا د هغه اړوند تړون ومني او هغه وکاروي او وروسته له هغه د معاهدې امین ور څخه خبر کړي.

۳- د کنوانسیون امین باید هر څو مره ژر غړي هېوادونه له هر ډول اعلامیې څخه چې ددغې مادې د (۲) بند پر اساس یې لاسته راوړي، خبر کړي.

۴- دغه کنوانسیون او دهغه اړوند پروتوکولونه چې غړي هېوادونه په هغو باندې ملزم شوي دي، د هغو ژمنو هېوادونو د وسله والو دښمنیو پر ضد به د اجراء وړ وي چې د کنوانسیون د لومړي الحاقی هوکړه لیک د (۱) مادې په (۴) بند کې د ژنیو د ۱۹۴۹ کال د اوت ۱۲ نېټې د جګړې د قربانیانو د ساتنې په موخه په ډاګه شوي دي:

الف- در حالی که کشورهای متعاهد این کنوانسیون عضو پروتوکول الحاقی باشند و مقام مسئول که در بند (۳) ماده (۹۶) آن پروتوکول مشخص شده متعهد به اجرای کنوانسیون های ژنو و پروتوکول اول الحاقی برابر با بند (۳) ماده (۹۶)، پروتوکول مذکور باشد و متعهد گردد که این کنوانسیون و پروتوکول های پیوست مربوطه را در ارتباط با آن مخاصمه به اجراء گذارد، یا.

ب- در حالی که کشورهای متعاهد این کنوانسیون عضو پروتوکول اول الحاقی نباشند و مقام مسئولی که در بند (الف) در بالا به آن اشاره شده، تعهدات کنوانسیون های ژنو و این کنوانسیون و پروتوکول های پیوست مربوطه را در ارتباط به آن مخاصمه، مورد پذیرش قراردادده و به اجراء بگذارد. این پذیرش و اجراء در رابطه با آن مخاصمه اثرات ذیل را در برخواهد داشت:

ب- ۱- کنوانسیون های ژنو و این

الف- په داسې حال کې چې ددې کنوانسیون متعاهد هېوادونه د الحاقی تړون غړي وي او مسئول مقام چې دهغه پروتوکول د (۹۶) مادې په (۳) بند کې په ډاگه شوی د ژنیو د کنوانسیون او د هغه اړوند لومړی الحاقی تړون چې د یاد پروتوکول د (۹۶) مادې له (۳) بند سره برابر دی د اجراء لپاره ژمن شي چې دغه کنوانسیون او د هغه اړوند تړونونه د هغې دښمنۍ په اړوند اجراء شي، یا.

ب- په داسې حالت کې چې ددغه کنوانسیون غړي هېوادونه د لومړي الحاقی تړون غړي نه وي او مسئول مقام چې په پاسني لومړي (الف) بند کې ورته اشاره شوې، د ژنیو د کنوانسیون ژمنې او ددغه کنوانسیون اړوند تړونونه د مخاصمې په اړه ومني او هغه پلي کړي. دغه منل او اجراء کول به د مخاصمې په ارتباط لاندې اغېزې ولري:

ب- ۱- د ژنیو کنوانسیونونه

کنوانسیون و پروتوکول های پیوست مربوطه آن برای طرف های درگیر در مخاصمه فوراً به اجراء گذاشته خواهد شد.

ب-۲- مقام مسئول ذکر شده در بالا از همان حقوق و تعهداتی که اعضاء متعاهد کنوانسیون های ژنیو، این کنوانسیون و پروتوکول های پیوست مربوطه برخوردارند، بهره مند خواهد بود.

ب-۳- کنوانسیون های ژنیو، این کنوانسیون و پروتوکول های پیوست مربوطه آن برای تمامی طرف های مخاصمه به طور یکسان الزام آور می باشند.

کشورهای متعاهد و مقام مسئول همچنین می توانند با پذیرش و اعمال تعهدات مندرج در پروتوکول اول الحاقی کنوانسیون های ژنیو براساس رفتار متقابل توافق نمایند.

او د هغه اړوند تړونونه به په دښمنۍ کې د ښکېلو خواوو لپاره سمدستي اجراء شي.

ب-۲- پورته یادشوی مسئول مقام به له هماغو حقونو او ژمنو څخه چې د ژنیو کنوانسیون ژمن غړي، او ددغه کنوانسیون او اړوند تړونونو څخه برخمن دي، هم برخمن وي.

ب-۳- د ژنیو کنوانسیونونه، دا کنوانسیون او د هغه اړوند تړونونه د مخاصمې ټولو نورو خواوو ته په یو ډول الزام راوړونکي دي.

غړي هېوادونه او مسئول مقام کولای شي چې د خپلو ژمنو په منلو او د هغو په عملي کولو سره د ژنیو کنوانسیونونو د لومړي تړون پر اساس پرمقابل رفتار او توافق وکړي.

بیا کتنه او نموني

اتمہ مادہ:

۱- الف- په هر وخت او زمان کې ددغه کنوانسیون له پلي کېدو وروسته، ژمن غړي کولای شي چې خپل اصلاحات ددغه کنوانسیون یا د هغه اړوند تړونونو په اړه چې په هغو باندې ملزم شوي وړاندیز کړي. هر ډول وړاندیز باید د معاهدې امین ته منعکس شي او امین باید د معاهدې ټول غړي له هغه څخه خبر کړي او د هغوی نظریات په دې اړه چې آیا ددې موضوع په اړه کنفرانس جوړ شي کله وپوښتي. په داسې حال کې چې اکثریت غړي چې باید له اتلسو ژمنو هېوادونو څخه کم نه وي موافقې ته ورسېږي، امین باید سمدستي د کنفرانس جوړولو ته اقدام وکړي او ټول ژمن غړي په کنفرانس کې د ګډون لپاره دعوت کړي. هغه هېوادونه چې ددغې معاهدې غړي نه دي، د ناظر په توګه به دغه کنفرانس ته راوغوښتل شي.

بازنگری و اصلاحیه ها

ماده هشتم:

۱- الف- در هر زمان پس از لازم الاجراء شدن این کنوانسیون، هر یک از اعضای متعاهد می تواند اصلاحیه های خود را به این کنوانسیون یا هر پروتوکول پیوست که بدان ملزم گردیده اند، پیشنهاد نماید. هر گونه پیشنهاد اصلاحی بایستی به امین معاهده منعکس شود و امین بایستی تمامی اعضای معاهده را از این امر آگاه نموده و نظرات آنها را در مورد این که آیا کنفرانسی برای بررسی این پیشنهاد تشکیل گردد، جویا شود. چنانچه اکثریت اعضاء که نباید کمتر از هجده کشور متعاهد باشد، به چنین توافقی دست یابند، امین باید فوراً اقدام به برگزاری کنفرانس نماید و از تمامی اعضای متعاهد نیز برای شرکت دعوت به عمل آورد. دولت هایی که عضو این معاهد نمی باشند، به عنوان ناظر به این کنفرانس دعوت خواهند شد.

ب- چنين کنفرانسی می تواند در خصوص تصویب و اجرای اصلاحیه ها به همان شکلی که این کنوانسیون و پروتوکول های پیوست لازم الاجراء گردید توافق نماید. با این شرط که اصلاحیه های کنوانسیون فقط توسط اعضای متعاهدی که به آن پروتوکول ملزم گردیده اند، به تصویب رسیده باشند.

۲- الف- هر یک از اعضاء متعاهد می تواند در هر زمان پس از لازم الاجراء شدن این کنوانسیون، پروتوکول های الحاقی دیگر پیرامون رده های تسلیحات متعارف که در پروتوکول های پیوست موجود لحاظ نگردیده، پیشنهاد نماید. هرگونه پیشنهادی در خصوص پروتوکول های الحاقی باید به امین کنوانسیون منعکس گردد، وی این موضوع را برابر به آن بندی فرعی (۱- الف) این ماده به آگاهی تمامی اعضای متعاهد خواهد رساند. اگر اکثریت که نباید کمتر از هجده کشور متعاهد باشد، چنین توافق

ب- دغه ډول کنفرانس کولای شي د اصلاحاتو او د هغو د اجراء کولو په برخه کې په هماغه ډول چې دا کنوانسیون او د هغه اړوند تړونونه پلي شوي موافقه وکړي. په دې شرط چې دغه اصلاحات یواځې د کنوانسیون د ژمنو غړو لخوا چې په هغه تړون کې ملزم شوي، تصویب شوي وي.

۲- الف- له ژمنو غړيو څخه هر يو يې کولای شي چې ددغه کنوانسیون او د هغه اړوند نورو الحاقی تړونونو د پېژندل شویو تسلیحاتو په اړه چې په اوسني موجود اړوند تړونونو کې نشته په هروخت کې وړاندیز وکړي. د الحاق تړونونو په برخه کې هر ډول وړاندیز باید د کنوانسیون امین ته منعکس شي، هغه به دا موضوع ددغې مادې د (۱- الف) له فرعي بند سره سم د ټولو ژمنو غړو خبرتیا ورسوي. که اکثریت غړي نه وي باید له اتلسو ژمنو هېوادونو څخه کم نه وي چې موافقې ته ورسېږي، امین باید سمدستي

کنند، امین بایت فوراً کنفرانسی را برگزار نماید که در آن از تمامی کشورها دعوت به عمل آورده باشد.

ب- چنین کنفرانسی با حضور تمامی کشورهای شرکت کننده در کنفرانس، می تواند در مورد تصویب پروتوکول های الحاقی به همان روش تصویب کنوانسیون و پروتوکول های الحاقی به آن و لازم الاجراء شدن آن به صورتی که در بندهای (۳ و ۴) ماده (۵) این کنوانسیون آمده توافق نماید.

۳- الف- اگر پس از گذشت ۱۰ سال از لازم الاجراء شدن این کنوانسیون، هیچ کنفرانسی برابر با بند فرعی (۱- الف) یا (۲- الف) این ماده تشکیل نگردیده باشد، هر یک از اعضای معاهده می تواند از امین کنوانسیون درخواست برگزاری کنفرانسی را بنماید که در آن از تمامی اعضای متعاهد به منظور بازنگری دامنه شمول و کارکرد این کنوانسیون و پروتوکول های الحاقی آن و یا بررسی هر گونه پیشنهاد اصلاحی برای این

د کنفرانس جوړولو ته اقدام وکړي او ټول ژمن غړي په کنفرانس کې د گډون لپاره دعوت کړي.

ب- دغه کنفرانس، په کنفرانس کې د ټولو گډون کوونکو هېوادونو په حضور کولای شي د کنوانسیون او د هغه اړوند الحاقی تړونونو د تصویب او د هغو د لازم الاجراء کولو لپاره په داسې حال کې چې د دې کنوانسیون د (۵) مادې په (۳ او ۴) بند کې راغلي موافقه وکړي.

۳- الف- که ددغه کنوانسیون له اجراء کېدلو څخه ۱۰ کاله وروسته، ددغې مادې د (۱- الف) یا (۲- الف) فرعی بند سره برابر هېڅ کنفرانس دایر شوی نه وي، له ژمنو غړیو څخه هر یو یې کولای شي چې د کنوانسیون له امین څخه د کنفرانس د جوړولو غوښتنه وکړي چې په هغه کې له ټولو ژمنو غړیو څخه ددغه کنوانسیون او د هغه اړوند الحاقی تړونونو د بیا کتنې او کړنو او یا ددغه

کنوانسیون او د هغه اړوند تړونونو لپاره د هر ډول اصلاحي وړاندیزونو بیا کتنه پکې ترسره شي. ددې کنوانسیون غیر عضو هېوادونه به د ناظر په توګه کنفرانس ته راوبلل شي دغه کنفرانس کولای شي د هغو اصلاحاتو په اړه چې د (۱- ب) د فرعي بند په اساس تصویب شوي او اجراء شوي وي کولای شي موافقه وکړي.

ب- په دغه ډول کنفرانس کې هر ډول وړاندیزونه د الحاقې تړونونو اړوند چې په نورو پېژندل شویو تسلیحاتو کې چې په موجوده الحاقې تړونونو کې نه وي، کېدای شي تر بیا کتنې لاندې راشي.

په کنفرانس کې ټول حاضر ګاونوال هېوادونه کولای شي د یادو موضوعاتو په بیا کتنه کې په ټولیز ډول ګډون وکړي. د کنوانسیون په څېر هر ډول الحاقې تړون ونه تصویبېږي او له هغه سره به یوځای شي او په هغه ډول چې ددغه کنوانسیون د (۵) مادې په (۳ او ۴) بند کې مقرر شوي، د اجراء

کنوانسیون یا پروتوکول های موجود دعوت به عمل خواهد آمد. از کشورهای غیر عضو این کنوانسیون به عنوان ناظر در کنفرانس دعوت به عمل خواهد آمد. این کنفرانس می تواند در مورد اصلاحیه هایی که برابر با بند فرعی (۱-ب) مورد تصویب قرار گرفته و لازم الاجراء می شوند توافق نماید.

ب- در چنین کنفرانسی هر گونه پیشنهاد پیرامون پروتوکول های الحاقی راجع به دیگر رده های تسلیحات متعارف که در پروتوکول های الحاقی موجود لحاظ نگردیده، می تواند مورد بررسی قرار گیرد.

تمامی کشورهای حاضر در کنفرانس می توانند در بررسی موضوعات فوق الذکر به طور کامل شرکت نمایند. هرگونه پروتوکول الحاقی دیگر همانند خود کنوانسیون مورد تصویب قرار گرفته و به آن پیوست خواهد شد و آن گونه که در بند های (۳ و ۴) ماده (۵) این کنوانسیون مقرر گردیده، لازم

ور به وي.

ج- دا کنفرانس کولای شي چې د بل کنفرانس لپاره د اړینو مقرراتو د بیا کتنې په برخه کې چې د ژمنو غړیو په وړاندیز جوړېږي کار وکړي. په هغه صورت کې چې د هغې ورته نېټې چې ددغې مادې په (۳- الف) فرعي بند کې ورته اشاره شوې هېڅ کنفرانس ددغې مادې د (۱- الف) او (۲- الف) له بندونو سره سم نه وي جوړ شوی.

د معاهدې فسخه

نهمه ماده:

۱- له ژمنو غړیو څخه هر یو یې کولای شي چې د کنوانسیون امین ته د خبر له ورکولو وروسته د کنوانسیون له شاملو مقرراتو او یا هر یوه الحاقې تړون څخه ووځي.

۲- له کنوانسیون څخه د وتلو هر ډول پرېکړه به، د کنوانسیون د امین لخوا د یاددښت له ترلاسه کولو یو کال وروسته نافذه وي.

الاجراء خواهد گردید.

ج- چنين کنفرانسی می تواند به بررسی لزوم وضع مقرراتی برای برگزاری کنفرانس دیگری بنا به درخواست هر یک از اعضای متعاهد پردازد. در صورتی که پس از مدت مشابه اشاره شده در بند فرعی (۳-الف) این ماده هیچ کنفرانسی برابر با بند (۱-الف) یا (۲-الف) این ماده برگزار نشده باشد.

فسخ معاهده

ماده نهم:

۱- هر یک از اعضای متعاهد می تواند با اعلان به امین کنوانسیون از شمول مقررات کنوانسیون یا هر یک از پروتوکول های الحاقی آن خارج شود.

۲- هر گونه اقدام برای خروج از کنوانسیون یک سال پس از دریافت یادداشت توسط امین کنوانسیون نافذ خواهد بود.

اگر چنانچه در زمان انقضای یک سال، عضو متعاقد خارج شونده با یکی از موقعیت های اشاره شده در ماده (۱) مواجه شود، آن عضو کماکان به تعهدات این کنوانسیون و پروتوکول های پیوست مربوطه تا خاتمه درگیری مسلحانه یا اشغال و در هر صورت تا پایان عملیات مربوط به آزاد سازی نهایی، بازگشت به میهن یا استقرار مجدد افراد تحت حمایت حقوق بین الملل ناظر بر مخاصمات مسلحانه ملزم خواهد بود و مورد هر یک از پروتوکول های پیوست که شامل مقرراتی پیرامون موقعیت های است که در آنها حفظ صلح، نظارت یا وظایف مشابه توسط نیروها یا ماموریت های ملل متحد در منطقه مورد نظر انجام می گیرد تا پایان آن وظایف ملزم خواهد بود.

۳- هر گونه خروج از این کنوانسیون به منزله خروج از تمامی پروتوکول

که چهرې د یو کال په مودې کې وتونکی هېواد په (۱) ماده کې له اشاره شوي موقعیت سره مخامخ شي؛ نو هغه غړی هېواد به هماغسې د وسله والو شخړو یا اشغال تر پایته رسېدو او په هر صورت په وروستني آزادي هېواد ته په راستنېدو یا پر وسله والو دښمنیو د ناظرو بین الملل حقوقو تر ملاتړ لا ندې افرادو تر استقراره پورې د اړوندو عملیاتو تر پایته رسېدو پورې ددې کنوانسیون او اړوندو پروتوکولونو تعهداتو ته ملزم وي او د اړوندو پروتوکولونو چې د هغو موقعیتونو په اړه مقررات پکې شامل دي چې په هغو کې د سولې ساتنه، څارنه یا ورته دندې یا په پام وړ سیمه کې د ملګرو ملتونو د ځواکونو یا ماموریتونو په واسطه دندې پکې شاملې دي، د هغو دندو تر پایته رسېدو پورې، ددې کنوانسیون او اړوندو پروتوکولونو تعهداتو ته ملزم وي.

۳- لدې کنوانسیون څخه هر ډول وتل، به له ټولو اړوندو

های پیوست که عضو متعاهد خارج شونده بدان ملزم گردیده است، خواهد بود.

۴- هر گونه خروج (از کنوانسیون) فقط در ارتباط با عضو متعاهد خارج شونده نافذ خواهد بود.

۵- هر گونه خروج، تعهداتی را که قبلاً به دلیل یک منحصمه مسلحانه تحت این کنوانسیون و پروتوکول های پیوست آن از سوی عضو متعاهد خارج شونده ای در ارتباط با هر گونه عمل انجام شده تقبل گردیده پیش از آن که این خروج به اجراء درآمده باشد، متأثر نخواهد ساخت.

امین کنوانسیون

ماده دهم:

۱- دبیرکل سازمان ملل متحد امین این کنوانسیون و پروتوکول های پیوست آن خواهد بود.

۲- علاوه بر وظایف معمول، امین تمامی کشورها را از موارد ذیل آگاه خواهد نمود:

پروتوکولونو څخه چې وتونکی متعاهد غړي هغو ملزم دی د وتلو په معني وي.

۴- (له کنوانسیون څخه) هر ډول وتل به فقط د وتونکي متعاهد غړي په ارتباط نافذوي.

۵- هر ډول وتل به هغه تعهدات چې دمخه د یوې وسله والې دښمنۍ په دلیل د وتونکي متعاهد غړی لخوا تر دې کنوانسیون او اړوندو پروتوکولونو لاندې د هر ډول سرته رسېدلي عمل په ارتباط منل شوي مخکې لدې چې دغه وتل اجراء شي اغېزمن نکړي.

د کنوانسیون امین

لسمه ماده:

۱- د ملگرو ملتونو عمومي منشي به ددغه کنوانسیون او د هغه اړوند تړونونو امین به وي.

۲- د عادي يا معمولو دندو سربېره، امین به ټول غړي هېوادونه به ددغو مواردو په اړه خبر کړي:

الف- هغه لاسلیکونه چې دغه کنوانسیون اړوند د (۳) مادې پر اساس ترسره کېږي.

ب- د تصویب، منلو او تأیید یا الحاق د اسنادو وپشل چې ددغه کنوانسیون د ۴ ما دې اړوند سپارل کېږي.

ج- د (۴) مادې پر اساس د تړونونو د الزام په اړه د رضایت بنوولو یادداښتونو په اړه د خبرابوي ورکړه.

د- د (۵) مادې پر اساس د کنوانسیون او د هغه اړوند هر یوه تړون په اړه د هغه د اجراء کېدو د نېټې بیا، او.

ه- له کنوانسیون څخه وتلو اعلامیه چې د (۹) مادې پر اساس ترلاسه کېږي او د هغه د اجراء کېدو نېټه.

معتبره متنونه

یوولسمه ماده:

ددغه کنوانسیون او د هغه اړوند الحاقی تړونونو اصلي متن، چې عربي، چينايي، انگلیسي، فرانسوي، روسي او اسپانوي متنونو یې د یو ډول اعتبار لرونکي دي، د کنوانسیون امین ته

الف- امضاء هائی که تحت ماده (۳) نسبت به این کنوانسیون صورت می پذیرد.

ب- تودیع اسناد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق به این کنوانسیون که تحت ماده (۴) سپرده می شوند.

ج- یادداشت های اعلام رضایت نسبت به الزام به پروتوکول های پیوست تحت ماده (۴).

د- تاریخ های لازم الاجراء شده این کنوانسیون و هر یک از پروتوکول پیوست آن تحت ماده (۵)، و.

ه- اعلامیه خروج از کنوانسیون که تحت ماده (۹) دریافت می گردند و تاریخ به اجراء درآمدن آنها.

متن های معتبر

ماده یازدهم:

متن اصلی این کنوانسیون با پروتوکول های الحاقی آن، که متون عربي، چيني، انگلیسي، فرانسوي، روسي و اسپانیایی آنها از اعتبار یکسان برخوردار می باشند به امین کنوانسیون تسلیم

سپارل کپري او هغه به هم د هغو متنونه بیلگې ټولو هېوادونو ته وړاندې کړي.

له متعارفو وسلو څخه د گټې اخیستنې د ممنوعیت او یا له هغو څخه د گټې اخیستنې د محدودیت کنوانسیون چې کېدای شي د ډېرې ژوبلې لامل شي او یا هم ځینې زیانونه رامنځته کړي

ژنیو د ۱۹۸۰ کال د اکتوبر ۱۰ د ۲۰۰۱ کال د دسامبر د ۲۱ نېټې ۱ اصلاحی ماده:

۱- دغه کنوانسیون او ورپورې تړلې تړونونه چې د ژنیو د ۱۹۴۹ د اوت د ۱۲ په کله کنوانسیون کې ورته په اشاره شوو وضعیتونو کې د جگړې د قربانیانو د ساتنې لپاره پلي کېږي، چې هغه وضعیتونه پکې شامل دي چې ددغه کنوانسیون د الحاقې تړون د (۱) مادې په (۴) بند کې په ډاگه

می گردد و وی نیز نسخه های گواهی شده از آن را به تمامی کشورها ارایه خواهد نمود.

کنوانسیون ممنوعیت یا محدودیت کاربرد برخی از سلاح های متعارف که ممکن موجب جراحات مفرط شوند و یا دارای اثرات غیر قابل باشند،

ژنیو ۱۰ اکتوبر ۱۹۸۰ ماده اصلاحی ۱، ۲۱ دسامبر ۲۰۰۱:

۱- این کنوانسیون و پروتوکول های پیوست آن در وضعیت های اشاره شده در ماده (۲) مشترک میان کنوانسیون های ۱۲ اوت ۱۹۴۹ ژنیو به منظور حفاظت از قربانیان جنگ اعمال می گردد که شامل وضعیت های است که در بند (۴) ماده (۱) پروتوکول الحاق به کنوانسیون های

شوي دي.

۲- دا کنوانسیون او تصویبي ترونو نه اضافه په هغو شرایطو چې ددې مادې په (۱) بند کې هغو ته اشاره شوې ده او همدارنگه باید په هغو شرایطو کې چې د ۱۹۴۹ د اوت (اگست) د ۱۲ نېټې کنوانسیونونو په (۳) ګډه ماده کې ورته اشاره شوې هم اعمال (پلي) شي. دا کنوانسیون او تصویبي ترونونه د ناآرامۍ او کورنیو شخړو؛ لکه: بېلابېلي جګړه ییزې کړنې او نور عملونه چې ورته (مشابه) ماهیت ولري خو په واقعیت کې وسله واله نښته نه شمېرل کېږي نه پکارېږي.

۳- کله چې یوه وسله واله شخړه چې نړیوال ماهیت ونه لري د ترون د یو طرف لویو هېوادونو په قلمرو کې پېښه شي، ټول ښکېل اړخونه په دې کنوانسیون او په هغه پورې تړلي پروتوکولونو کې د مخنیوي او محدودیت د یادو شویو مواردو په مراعاتولو مسئول دي.

مذکور مشخص شده است.

۲- این کنوانسیون و پروتوکول های الحاقی به آن، علاوه بر شرایطی که در بند (۱) از این ماده به آن اشاره شد، همچنین باید در شرایطی که در ماده (۳) مشترک در کنوانسیون های ۱۲ اوت (اگست) ۱۹۴۹ ژنیو به آنها اشاره شده نیز اعمال شوند. این کنوانسیون و پروتوکول های الحاقی به آنها برای شرایط ناآرامی و تنش داخلی، مانند اغتشاش، و فعالیت های خشونت آمیز مجزا و پراکنده و دیگر اعمالی که ماهیتی مشابه داشته ولی در واقع درگیری مسلحانه محسوب نمی شوند، کاربرد ندارند.

۳- در زمانی که یک درگیری مسلحانه که ماهیت بین المللی نداشته و در قلمروی یکی از دول معظم طرف قرارداد به وقوع پیوسته باشد، تمامی طرف های درگیر ملزم به رعایت موارد منع و محدودیت ذکر شده در این کنوانسیون و پروتوکول های الحاقی به آنها.

۴- هیچ یک از مواد این کنوانسیون و پروتوکول های الحاقی به آن نباید به منظوری برخلاف حق حاکمیت یک کشور و یا مسئولیت آن دولت برای استفاده از تمامی ابزارهای قانونی موجود جهت ایجاد دوباره و حفظ نظم و قانون در کشور و دفاع از وحدت ملی و تمامیت ارضی آن به کار روند.

۵- هیچ یک از مفاد این کنوانسیون و یا پروتوکول های الحاقی به آن نباید به عنوان توجیهی برای مداخله، چه مستقیم و چه غیر مستقیم و به هر دلیل، در درگیری مسلحانه و یا مسایل داخلی و یا خارجی هر یک از دول معظم طرف قرارداد که درگیری در قلمرو آن در جریان است، به کار روند.

۶- اعمال مقررات مندرج در این کنوانسیون و پروتوکول های الحاقی به آن توسط هر یک از طرفین یک درگیری که خود جزو دول معظم طرف قرارداد نیست ولی این کنوانسیون و پروتوکول های الحاقی

۴- ددغه کنوانسیون او ورپوری ترلیو ترنونو هېڅ ماده باید د کوم هېواد د حاکمیت برخلاف یا د کوم هېواد ددې مسئولیت برخلاف ونه کارول شي چې نظم او قانون بیا ژوندی کړي یا وساتي او له خپل ملي وحدت او ځمکنۍ بشپړتیا څخه دفاع وکړي.

۵- ددې هېڅ یو مفاد باید د هېڅ ډول مداخلې که هغه مستقیمه یا غیر مستقیمه وي یا په هر دلیل، په وسله واله نښته او یا کورنیو مسایلو او یا خارجي په دواړو کې چې د هغوی په قلمرو کې جگړه روانه وي د توجیه په توگه ونه کارول شي.

۶- پدې کنوانسیون او د هغه په الحاقیه پروتوکولونو کې د درج شوو مقرراتو اعمال، نه ښایي د شخړې د یوه لوري لخوا چې خپله د قرارداد د معظمو لوریو جزء ندی خو دغه کنوانسیون او اړوند پروتوکولونه

به آن را پذیرفته، نباید هیچگونه تغییری، چه به صراحت و چه به طور ضمنی، در وضعیت حقوقی آن و یا وضعیت حقوقی قلمروی مورد مناقشه ایجاد کند.

۷- شروط مندرج در بندهای (۶-۲) از این ماده نباید لطمه‌ای به پروتوکول های الحاقی که پس از جون ۲۰۰۲ تصویب شده اند، و ممکن است بر حوزه اعمال این مقررات اثر داشته، آن را کاسته و یا تغییر دهند، وارد نمایند.

یې منلې، هېڅ ډول بدلون څه په صراحت څه په ضمني توګه دهغه په حقوقي او يا د هغه په قلمروي شخړيز وضعيت کې راولي.

۷- ددې مادې په (۶-۲) بندونو کې درج شوي شرطونه نباید هغو الحاقی پروتوکولونو ته چې د ۲۰۰۲ له جون وروسته تصویب شوی دي او ممکنه ده ددې مقرراتو د اعمال پر حوزه اغیزه ولری، هغه راکم او یا بدل کړي، زیان ورسوي.

پروتوکول مربوط به

اجزاء غیر قابل ردیابی

پروتوکول ۱، ژنیو، ۱۰

اکتوبر مطابق

به ۱۸ مهرماه (میزان) ۱۳۵۹

استفاده از هرگونه اسلحه که در بدن
انسان منجر به صدمات غیر قابل ردیابی
با اشعه X می شود، ممنوع
است.

د ژنیو د ۱ پروتوکول په نه

پېژندنې وړ اجزاوو پورې اړوند

پروتوکول د اکتوبر ۱۰

د ۱۳۵۹ د مهر ماه (میزان) د

۱۸ مطابق

له هر ډول هغې وسلې څخه ګټه
اخیستل چې د انسان په بدن کې X د
وړانګې په واسطه په نه پېژندنې وړ
زیانونو تمام شي، منع دي.

پروتوڪول منع يا محدوديت
استفاده از ماین، تله، و ساير
ابزار پروتوڪول ۲ ژنيو ۱۰
اکتوبر ۱۹۸۰، ۱۸
ماه ميزان ۱۳۵۹

حوزه شمول و کاربرد

ماده اول:

اين پروتوڪول مربوط مي شود به
استفاده از ماین، تله و ساير ابزاري که
در اين پروتوڪول تعريف مي شوند در
خشکی که شامل ماین های مي شود
که در سواحل، آب راه ها و
رودخانه ها به منظور بستن آنها
کارگذاشته مي شود، ولي در مورد
استفاده از زمين های ضد کشتي در
دریا و آب راه های موجود در خشکی
به کار نمی رود.

د ماینونو، دام او د ۱۹۸۰ د
اکتوبر د ۱۰ د ۱۳۵۹ د ميزان
د ۱۸ د ۲ پروتوڪول له نورو
ابزارو څخه دگټې اخيستني د
منع يا محدوديت پروتوڪول

شامله او د کارونې حوزه

لومړۍ ماده:

دا تړون په هغو ماينونو او نورو ابزارو
پورې اړه مومي چې پدې پروتوڪول کې
تعريف کېږي، په وچه کې چې هغه
ماينونه پکې شاملېږي چې په سواحلو، د
اوبو په لارو (بحري لارو)، رودخانو
کې هغو د تړلو په منظور اېښودل کېږي
خو په وچه کې د سيندونو او د اوبو په
موجودو لارو کې له بېړۍ ضد ځمکې
څخه د گټې اخيستني په هکله نه کارول
کېږي.

مفهومونه

دوه یمه ماده:

په دې تړون کې:

۱- "ماین" د هر ډول هغو مهماتو په مانا دی، چې تر ځمکې لاندې یا له ځمکې سره نږدې یا په هره بله سطح کې اېښودل کېږي او په داسې ډول جوړ شوی دی، چې د شخص یا نقلیه وسیلې په نږدېوالي یا اړیکې نیولو سره به وچوي "له لرې واټن څخه لېږدول شوي ماین" په دې مانا دی، چې هر ډول ماین، چې پورته تعریف شوی او د توپ، راکټ او یا ورته وسایلو له لارې لېږدول کېږي او یا هم د الوتکې لخوا راغورځول کېږي.

۲- "طراحی او دام" هر ډول وسیله یا ماده، چې د وژلو او یا زخمی کولو په موخه طراحی او جوړ شوي وي او په بشپړه توګه غیرمنتظره عمل کوي، هغه وخت، چې یو شخص ورته د بې خطرې څیز په توګه ورنږدې کېږي، ناڅاپه په کارلوېږي.

مفاهیم

ماده دوم:

در این پروتوکول:

۱- "ماین" به معنای هر گونه مهماتی است که زیر زمین یا نزدیک زمین یا هر سطح دیگری قرار می گیرد و به گونه ای طراحی شده است که در صورت حضور، نزدیکی یا تماس شخص یا وسیله نقلیه منفجر خواهد شد، و "ماین حمل شده از راه دور" به معنای هر گونه ماین است که در بالا تعریف شده و توسط توپ، راکت، خمپاره انداز یا وسایل مشابه حمل شود یا از طریق هواپیما انداخته شود.

۲- "تله" به معنای هر گونه وسیله یا ماده ای است که به منظور کشتن یا زخمی کردن، طراحی و ساخته می شود و کاملاً غیر منتظره عمل می کند، بدین صورت که وقتی شخصی به یک هدف به ظاهر بی خطر و امن نزدیک می شود ناگهان به کار می افتد.

۳- "سایر ابزار" به معنای، مهمات و سلاح های دست ساز و ابزارهایی است که برای کشتن، صدمه زدن یا آسیب وارد کردن طراحی شده اند و پس از گذشتن زمان، به طور خودکار یا با کنترل عمل می کنند.

۴- "هدف نظامی" تا بدین جا که منظور اشیاء هستند، به معنای هر گونه شی است که به سبب ماهیت، محل، هدف یا استفاده، کمک موثری به عملیات نظامی می کند و تخریب، تصرف یا خنثی کردن کامل یا نسبی آن در شرایط حاکم، مزیتی نظامی به شمار می رود.

۵- "اهداف غیر نظامی" به معنای کلیه اشیایی است که از اهداف نظامی به آن صورت که در پاراگراف ۴ تعریف شده است به شمار نمی روند.

۶- "ضبط کردن" به معنای عملیات فیزیکی، اجرایی و تکنیکی جهت کسب تمام اطلاعات موجود در مورد محل ماین ها و تله به منظور ثبت در گزارشات رسمی است.

۳- "نور ابزار" به لاس د جوړو شویو مهماتو او وسلو په مانا دي، چې د یو چا د وژلو یا زخمی کولو لپاره طراحی شوي دي او د وخت په تېرېدو سره د ریموت کنترل یا په ورکاره (اتومات) ډول کار کوي.

۴- "نظامی موخه" تر کومه ځایه، چې له شیانو څخه موخه ده، ټول هغه شیان چې د نظامی عملیاتو لپاره د ماهیت، ځای، موخې یا کورنې په ډول استعمالېدای شي او د وړانګې، نیولو او یا په اوسنیو شرایطو کې د بشپړ یا نسبی خنثی کولو لامل کېږي، او نظامی مزیت ګټل کېږي.

۵- "غیر نظامی موخې" د ټولو هغو شیانو په مانا ده، چې د نظامی موخو لپاره نه کارېږي لکه څنګه چې په ۴ پاراګراف کې تعریف شوي دي.

۶- "ضبطول" د هغو فزیکي، اجرايوي او تخنیکي عملیاتو په مانا کارول کېږي، چې د ماینونو د ځایونو په اړه په رسمي گزارش کې د ثبتولو په موخه ټول شته معلومات ترلاسه کېږي.

محدویت های کلی در استفاده از
ماین ها، تله ها و سایر

ابزار

ماده سوم:

۱- این ماده در موارد زیر به کار

می رود:

الف- ماین ها.

ب- تله ها.

ج- سایر ابزار.

۲- اسلحه هایی را که در این ماده
تعریف شده اند در هیچ شرایطی،
جهت آزار یا دفاع یا حتی انتقام نباید
به سوی مردم غیر نظامی هدف
گرفت.

۳- استفاده نا مشخص از تسلحاتی که
در این ماده تعریف شده اند، ممنوع
است منظور از استفاده نا مشخص از
اسلحه هنگامی است که در یکی از
موقعیت های زیر قرار می گیرد:

الف- هنگامی که به سوی اهداف
نظامی هدف گیری نمی شود.

ب- هنگامی که روش ها یا وسایلی

له ماینونو، دامونو او نورو وسایلو
خنخه د گتې اخیستې کلي

محدودیتونه

درېمه ماده:

۱- دا ماده په لاندینیو وختونو کې

کارول کېږي:

الف- ماینونه.

ب- دامونه.

ج- نور ابزار.

۲- په دغې ماده کې چې کومې وسلې
تعریف شوې دي، له هغو خنخه باید په
هېڅ صورت کې نه د دفاع په خاطر او
نه هم د انتقام اخیستو لپاره د غیر
نظامي خلکو لخوا هدف وگرځي.

۳- له وسلو نا معینه یا نا مشخصه گټه
اخیستنه، چې په دغې ماده کې تعریف
شوې ده منعه ده. په نا مشخصو ځایونو
کې د وسلو کارول د لاندینیو ځایونو
په مانا دي:

الف- کله، چې د پوځي موخو لپاره
هدف نه نیول کېږي.

ب- کله چې یې د لېږدولو لپاره داسې

برای حمل آن اتخاذ می شود که نمی توان آن را به سوی اهداف نظامی هدف گیری کرد.

ج- هنگامی که انتظار می رود سبب کشته شدن یا زخمی شدن مردم غیر نظامی، صدمه به اهداف غیر نظامی یا ترکیبی از آن دو شود که از مزیت نظامی قابل پیش بینی مستقیم و مشخص بیشتر باشد.

۴- تمام اقدامات احتیاطی ممکن باید به عمل آید تا از مردم غیر نظامی در برابر اثرات اسلحه هایی که در این ماده ذکر شده محافظت شود. اقدامات احتیاطی ممکن آن دسته از اقداماتی است که با توجه به تمام شرایط حاکم از جمله انتظارات بشر دوستانه و نظامی عملی و ممکن باشند.

لاری چارې یا وسایل لتول کېږي، چې نه شي کولای هغه د نظامي موخو خوا ته وروگرځوي.

ج- کله چې د دې تمه کېږي، چې د غیر نظامي وگړو د مرگ ژوبلې او یا هم غیر نظامي موخو او یا د دواړو له ترکیب څخه یو ته زیان رسېږي، چې په پیش بینی وړ یا لرلید کې له نظامي مزیت څخه زیات وي.

۴- ټولې هغه احتیاطي کړنې باید د دې وسلو له تاثیراتو څخه چې په دې ماده کې ذکر شوي دي د ملکي وگړو د ساتنې په موخه ترسره شي. احتیاطي کړنې له هغو کړنو څخه دي، چې د ټولو اوسنیو شرایطو په پام کې نیولو سره د بشر پاله قانون هیلې عملي کړي.

له گنه گونې څخه په ډکو ځایونو
کې له ماینونو، پرته له هغو ماینونو
څخه چې له لري ځایونو لېږدول
کېږي دامونو او نورو اوزارو څخه
دگټې اخیستنې محدودیتونه

څلورمه ماده:

۱- دا ماده په لاندینو ځایونو کې کارېدای شي:

الف- ماینونه پرته له هغو چې له لري ځایونو څخه حمل کېږي.

ب- دامونه، او.

ج- نور اوزارو.

۲- له هغو وسلو څخه گټه اخیستنه منع ده، چې په دغې مادې کې تعریف شوي دي، په ښار، ښارگوټي، کلي او نورو سیمو کې، چې ملکي (غیر نظامي) وگړي په کې استوگن دي او هلته د ځمکنیو ځواکونو مبارزه ادامه و نه لري او یا هم هلته ژر پېښېدونکې جگړه نه ترسترگو کېږي، خو دا چې:

الف- دا ځایونه له هغو نظامي هدفونو سره نږدې وي، چې په دېښمنې ډلې

محدودیت های استفاده از
ماین هایی به غیر از ماین ها
که از مکان های دور دست حمل
می شوند، تله ها و سایر ابزار در
مناطق پر جمعیت

ماده چهارم:

۱- این ماده دو مورد زیر اعمال می شود:

الف- ماین هایی به غیر از آنهایی که از اماکن دور دست حمل می شوند.

ب- تله ها، و.

ج- سایر ابزار.

۲- استفاده از اسلحه هایی که در این ماده تعریف شده اند در شهر، شهرک روستا و سایر مناطقی که جمعیت غیر نظامی در آن سکونت دارد و مبارزه بین نیرو های زمینی در آنها انجام نمی شود یا قریب الوقوع به نظر نمی رسد ممنوع است، مگر این که:

الف- این محل ها در نزدیکی اهداف نظامی که متعلق به طرف متخاصم یا

تحت کنترول آنها است، قرار داشته باشند.

ب- اقدامات لازم جهت حفاظت از مردم غیر نظامی در برابر اثرات آنها به عمل آید، به عنوان مثال، قرار دادن علایم اخطار یا فراهم کردن حصار.

محدویت های استفاده از

ماین هایی که از راه دور آورده

می شوند

ماده پنجم:

استفاده از ماین هایی که از راه دور آورده می شوند ممنوع است مگر این که این ماین ها تنها در منطقه ای استفاده شوند که خود هدف نظامی است یا دارای اهداف نظامی است و همچنین مگر این که:

الف- استقرار آنها دقیقاً طبق ماده ۷-۱ الف ثبت شود یا.

ب- یک مکانیزم خنثی سازی موثر در مورد هر یک از ماین ها اتخاذ شود،

پورې اړونده او یا هم د هغوی تر کنترول لاندې وي.

ب- د هغو د کارولو لامله چې کوم تاثیرات په ملکي (غیرنظامي) وگړو کېږي، د خلکو د ساتنې په موخه باید لازمي کړنې وشي، د بېلگې په ډول: د اخطارونو د نښو جوړول یا د کتارې برابرول.

د هغو ماینونو د گټې اخیستنې

محدویتونه، چې له لرې لارې څخه

راوړل کېږي

پنځمه ماده:

له هغو ماینونو گټه اخیستل، چې له لرې لارې راوړل کېږي منع دي، خو داچې، په هغو ځایونو کې وکارول شي، چې نظامي هدف دی او یا هم د نظامي هدفونو لرونکي دي او همدارنگه خو داچې:

الف- د هغو استقرار باید دقیقاً د ۷-۱ مادې پر بنسټ ثبت شي یا.

ب- د هریوه ماین د خنثی کولو لپاره باید یو گټور میکانیزم جوړ شي، یو

همانند یک مکانیزم خود کار که به گونه ای طراحی می شود که با ماین به خودی، خود بی خطر می شود یا پس از اینکه دیگر قابل استفاده برای اهداف نظامی نبوده، خود به خود منجر شود و یا یک مکانیزم کنترل از راه دور که به گونه ای طراحی می شود که ماین را بی خطر می کند یا می توان آن را در صورت غیر قابل استفاده بودن از بین برد.

۲- از پیش، اطلاعیه ای را مبنی بر حمل یا انداختن چنین ماین هایی که ممکن است مردم غیر نظامی را تحت تاثیر قرار دهد تهیه کرد، مگر این که شرایط، چنین چیزی را ایجاب نکند.

منع استفاده از برخی تله ها

ماده ششم:

۱- بدون نقض قواعد حقوق بین الملل قابل اعمال در درگیری های مسلحانه مربوط به خیانت و پیمان شکنی، استفاده از هر یک از موارد

داسی خودکاره میکانیزم، داسی جور شی، چپ یا ماین په خپله بی خطره کړي او یا هم تر دې وروسته چپي د نظامي موخو لپاره نه وو، خپله وچوي. یا هم داسی د څارنې یو میکانیزم، چپي کولای شي، ماین له لري واټن څخه بي خطره کړي او یا هم کولای شي، داسی یې جور کړي، چپي پرته له گټي اخیستنې له منځه ولاړ شي.

۲- له لري ځایونو څخه د ماینونو د غورځولو یا لېږدولو څخه مخکې باید خلکو ته خبرتیا ورکړي، چپي بسایي ملکي وگړي تر خپل اغېز لاندې راولي، پرته له هغه وخت څخه چپي شرایط اجازه نه ورکوي.

له دامونو څخه د گټي اخیستنې منع

شپږمه ماده:

۱- په وسله واله نښته کې د نړیوالو قوانینو څخه سر غړونه یو خیانت او غدر دی. د لاندینیو هر یوه څخه گټه اخیسته په هر ډول شرایطو کې

منع ده:

الف- هر ډول دام، په داسې ډول جوړ شي، چې ظاهراً بې خطرې او د چاودېدونکو توکو د لېږدېدو لپاره داسې طرحه شوی وي، چې کله ورنږدې شي، وچوي يا.

ب- هغه دامونه، چې يو ډول نه يو ډول له لاندینيو مواردو سره اړیکه لري.

۱- نړيوالې پېژندل شوي ساتندويه نښې او علايم.

۲- ناروغه، زخمي او وژل شوي وگړي.

۳- قبر او د خښولو ځای.

۴- طبي آسانتياوي، ابزار، طبي محمولې، وسايل او طبي ترانسپورټېشن.

۵- د ماشومانو د لوبو سامان او يا هم نور هغه شيان، چې د ماشومانو د تغذیې، روغتيا ساتنې، کاليو او يا زده کړې لپاره طرحه شوي دي.

۶- خواړه يا خښاک.

۷- د پخلنځي وسايل، له پوځي تاسيساتو، پوځي ځايونو او يا د پوځيانو

زیر در تمام شرایط ممنوع است:

الف- هر گونه تله به شکل شی ای ظاهراً بی خطر و قابل حمل که به منظور حمل مواد منفجره طراحی و ساخته شود و هنگامی که به آن نزدیک می شوند منفجر شود، یا.

ب- تله هایی که به نحوی به هر یک از موارد زیر مرتبط یا به آن متصل باشد:

۱- علايم و نشان های حفاظتی که از لحاظ بین المللی شناخته شده اند.

۲- افراد بیمار، زخمی و کشته شده.

۳- قبر و محل دفن.

۴- امکانات، ابزار، محموله یا وسايل حمل و نقل پزشکی.

۵- اسباب بازی کودکان یا سایر اشیاء قابل حمل یا وسایلی که برای تغذیه، سلامتی، بهداشت، لباس یا آموزش کودکان طراحی شده اند.

۶- غذا و آشامیدنی.

۷- وسايل آشپزخانه به جز در تاسيسات نظامی، اماکن نظامی یا محل

له سلاکوټونو پرته.

نگهداری مهمات نظامی.

۸- مذهبي شيان.

۸- اشياء مذهبي.

۹- تاريخي يادگارونه يا څلي، هنري

۹- بنا های تاریخی، آثار هنری و

اثار او عبادت ځايونه او هغه ځايونه،

مکان هایی که برای ستایش در نظر

چې د خلکو د فرهنگي او معنوي

گرفته می شوند و شامل میراث فرهنگی

میراثونو په ډله کې راځي.

و معنوی مردم است.

۱۰- حیوانات يا د دوی جسدونه.

۱۰- حیوانات و لاشه آنها.

۲- له هر ډول دام څخه د سخت يا

۲- استفاده از هر گونه تله جهت

ډېر زخمي کېدو په موخه گټه اخیستنه

صدمه شدید و غیر ضروری در تمام

منع ده.

شرایط ممنوع است.

د ماینونو او دامونو د ځای ډگر

ثبت و انتشار محل میدان ماین،

ثبتول او خپرول

ماین ها و تله ها

اوومه ماده:

ماده هفتم:

۱- هغه هېوادونه، چې په جگړه کې

۱- کشور هایی که در گیر مناقشه

بنکېل دي باید لاندیني ځايونه ټول ثبت

هستند باید محل هر یک از مواد زیر را

کړي:

ثبت کنند.

الف- ټول هغه ماین لرونکي ځايونه،

الف- تمام میدان های ماینی که از قبل

چې له پنخوا څخه پلان شوي دي.

برنامه ریزی شده اند.

ب- ټولې هغه سیمې، چې له دامونو

ب- تمام مناطقی که از تله به

څخه په کې ډېره گټه اخیستل شوې

مقدار زیاد در آنها استفاده شده

وي.

است.

۲- غړي هېوادونه باید ماین لرونکي

۲- کشور های درگیر باید از ثبت

محل استقرار تمام میدان های ماین، ماین ها و تله هایی که فراهم کرده اند، اطمینان حاصل کنند.

۳- کشورهای درگیر باید تمام گزارشات را نگهدارند، و:

الف- بلافاصله پس از آتش بس:

۱- کلیه اقدامات لازم و مناسب از جمله استفاده از چنین گزارشاتی را به کار گیرد تا از مردم غیر نظامی در برابر اثرات میدان های ماین، ماین ها و تله ها محافظت کند.

۲- در مواردی که نیرو های هیچ یک از طرفین در منطقه کشور متخاصم قرار ندارد، کلیه اطلاعاتی را که در رابطه با محل میدان های ماین، ماین ها و تله ها در منطقه کشور متخاصم را در اختیار دارد برای هر یک از طرفین و دبیر کل سازمان ملل متحد فراهم کند، و.

۳- هنگامی که نیروهای طرفین از منطقه کشور متخاصم عقب نشینی کردند، کلیه اطلاعات در مورد محل

سیمي، ماینونه او دامونه، چي دوی برابر کړي دي ثبت کړي او له ثبتولو يې اطمینان حاصل کړی.

۳- بنکېل هېوادونه باید ټول گزارشونه او ثبت شوي مواد وساتي، او:

الف- په بېرني ډول تر اور بند وروسته:

۱- ټول اړين او لازم اقدامات يا کړنې ترسره کړي له جملې د داسې گزارشونو په شمول، چي ملکي وگړي د ماین لرونکو سیمو، ماینونو او له دامونو له اغېز څخه خوندي کړي.

۲- په داسې حال کې، چي د دواړو اړخونو څخه یو هم د دواړو مخالفو ډلو په جگړه ییزه سیمه کې شتون ونه لري، نو ټول هغه اطلاعات چي د ماینونو د سیمې، ماینونو او دامونو په اړه يې په دغو سیمو کې لري، باید له دواړو لوریو او دملگرو ملتونو له سرمنشي سره شریک کړي، او.

۳- کله چي د دواړو لوریو ځواکونو له جگړه ییزې سیمې څخه شاته تگ وکړ، نو د ماین لرونکو

ځايونو، ماینونو او دامونو په اړه ټول اطلاعات د هماغه هېواد او د ملگرو ملتونو سرمنشي ته وسپاري.

ب- کله چې د ملگرو ملتونو ځواکونه په هره سیمه کې عملیات تر سره کوي، هغه اطلاعات چې په (۸) ماده کې قيد شوي دي باید هغو کار کوونکو ته وسپاري، چې په نوموړې ماده کې ذکر شوي دي.

ج- د امکان او د دواړو لوريو د هوکړې په صورت کې باید د ماین ځايونو، ماینونو او دامونو په اړه اطلاعات په ځانگړې توگه پرهغو توافقاتو چې پر اور بند حاکم دي برابر کړي.

اتمه ماده:

له ماین لرونکو ځايونو، ماینونو او دامونو له اغېزو څخه د ملگرو ملتونو د ځواکونو ساتنه:

۱- په داسې حال کې، چې د ملگرو

میدان های ماین، ماین ها و تله ها در منطقه کشور متخاصم را در اختیار آن کشور و دبیر کل سازمان ملل متحد قرار دهد.

ب- هنگامی که نیروی سازمان ملل متحد در هر منطقه ای عملیاتی را انجام می دهد، اطلاعاتی را که در ماده (۸) قيد شده است برای دست اندرکارانی که در آن ماده نام برده شده اند، فراهم کند.

ج- در صورت امکان و با توافق طرفین، شرایط را برای انتشار اطلاعاتی در باره محل میدان های ماین، ماین ها و تله ها به خصوص در توافقاتی که بر آتش بس حاکم است، فراهم کند.

ماده هشتم:

حفاظت از نیروهای سازمان ملل متحد در برابر اثرات میدان های ماین، ماین ها و تله ها:

۱- در صورتی که نیروهای سازمان

ملتونو ځواکونو په سیمه کې هر ډول سوله غوښتونکي عملیاتو څخه څارنه اجراء کړي، نو دواړه بنکېلې خواوې د ملگرو ملتونو د ځواکونو د سازمان رئیس د غوښتنې پر بنسټ په هغه سیمه کې څومره چې کولای شي لاندیني کارونه ترسره کړي.

الف- له سیمې څخه د ماینونو لږې کول او یا بې خطرې کول.

ب- له ماین ځایونو، ماینونو او دامونو څخه د دندې د ترسره کولو پر مهال د ملگرو ملتونو د ځواکونو د ساتنې په موخه لازمي کړنې.

ج- په سیمه کې د ماین لرونکو ځایونو، ماینونو او دامونو په اړه ټول لازم اطلاعات باید په هغه سیمه کې د ملگرو ملتونو د سازمان د ځواکونو د مشر په واک کې ورکړي.

۲- کله چې د ملگرو ملتونو د سازمان هیئت په هره سیمه کې د حقیقت پلټنو لپاره عملیات تر سره کوي، باید دواړه بنکېلې خواوې ورته اړین محافظتي لوازم برابر کړي،

ملل متحد هر څه په عمليات صلح طلبانه یا نظارتی را در هر منطقه اجراء کند، هر یک از طرفین درگیر، در صورت درخواست رئیس نیروهای سازمان ملل در آن منطقه، باید تا آنجا که می تواند موارد زیر را اجراء کند.

الف- بی خطر کردن یا برداشتن ماین ها از آن منطقه.

ب- اعمال اقدامات لازم جهت محافظت از نیروی سازمان ملل در برابر اثرات میدان های مین، ماین ها تله ها هنگام انجام وظیفه.

ج- کلیه اطلاعات لازم را در مورد محل میدان های ماین، ماین ها و تله ها در منطقه، در اختیار رئیس نیروی سازمان ملل متحد در آن منطقه قرار دهند.

۲- هنگامی که هیئت جستجوی حقیقت سازمان ملل متحد در هر منطقه ای در حال انجام عملیات هستند، هر یک از طرفین درگیر باید لوازم محافظت از آن هیئت را فراهم آورد به

له هغو ځایونو پرته چې د ماموریت د ستروالي په دلیل یې ساتنه نشي کېدای، په داسې حال کې باید په هغه سیمه کې د ماین لرونکو ځایونو، ماینونو او دامونو په اړه معلومات د نوموړي هیئت رئیس ته وسپاري.

د ماین لرونکو ځایونو، ماینونو او دامونو د له منځه وړلو په برخه کې

نړیواله مرسته

نهمه ماده:

د دواړو خواوو د اوربند نه وروسته دواړه خواوې باید په خپل منځ او نورو هېوادونو نړیوالو سازمانونو کې د هغو ماین لرونکو ځایونو، ماینونو او دامونو د له منځه وړلو لپاره مادي، تکنیکي او اطلاعاتي مرستې د ترسره کولو هوکړې ته ورسېږي، چې د جنک پر مهال اېښوول شوي.

غیر از مکان هایی که به دلیل گستردگی چنین ماموریتی، امکان محافظت از آنها وجود نداشته باشد در این صورت آن کشور باید تمام اطلاعات را در مورد محل میدان های ماین، ماین و تله ها در آن منطقه در اختیار رئیس هیئت اعزامی بگذارد.

همکاری بین المللی در از بین بردن میدان های ماین، ماین ها و

تله ها

ماده نهم:

پس از آتش بس بین طرف های درگیر، طرفین باید بین خود و سایر کشور ها و سازمان های بین المللی بر سر کمک های مادی، تکنیکی و اطلاعاتی در مورد نیاز جهت از بین بردن میدان های ماین، ماین ها و تله هایی که در دوران جنگ کار گذاشته شده بودند، به توافق برسند.

تکنیکی ضمیمه

د رپوت جوړولو په اړه

لارښوونې

د ماین لرونکو ځایونو، ماینونو او غولونکو دامونو په اړه لازم معلومات او ځایونه چې د رپوت جوړونې د تړون لاندې راځي باید لاندینۍ لارښوونې د خپلې پاملرنې وړ وگرځوي:

۱- د هغو ماین لرونکو ځایونو، ماینونو او غولونکو دامونو ته په پاملرنې سره، چې له پخوا څخه په ډېرې سترې پیمانې پلان شوي دي:

الف- نقشې، دیاگرامونه او یا نور گزارشونه باید داسې برابر شي، ترڅو د هغوی ستروالی ونیسي.

ب- ماین لرونکي ځایونه او هغه سیمې چې دامونه په کې ځای پر ځای شوي باید وښوول یا تعیین شي او همدارنگه هغه ځایونه، چې اټکل کېږي هلته ماینونه او دامونه شته باید اصلي سیمه یې مشخصه شي.

۲- ټولو هغو سیمو ته چې ماین لري او

ضمیمه تکنیکی

دستورالعمل هائی در خصوص

تهیه گزارش

هر موردی که تحت پرتو کول تهیه گزارش در مورد محل میدان های ماین، ماین ها و تله ها لازم باشد، دستورالعمل های زیر را باید مورد توجه قرار داد:

۱- با توجه به میدان های مین و تله هائی که از قبل و در مقیاس گسترده برنامه ریزی شده اند:

الف- نقشه ها، نمودار ها یا سایر گزارشات باید به نحوی فراهم شوند تا گستردگی آنها را نشان دهد.

ب- محل میدان های مین و مناطقی که تله گذاری شده اند با تعیین یک نقطه مرکزی و تخمین ابعاد منطقه ای که شامل ماین ها و تله ها هستند در رابطه با آن نقطه اصلی مشخص شوند.

۲- با توجه به سایر میدان های

مين و تله هايي كه در منطقه كار
گذاشته شده اند:

اطلاعات مربوط كه در
پاراگراف ۱ مشخص شد را بايد تا
انجا كه ممكن است ثبت كرد تا بتواند
مناطقى را كه حاوى ميدان هاي ماین،
ماین ها و تله ها هستند، شناسايى كرد.

هغې سيمي ته چې دامونه په كې ځاى
پر ځاى شوي دي په پاملرنې سره:

اړوند اطلاعات چې په ۱ پاراگراف كې
ثبت شول بايد ترهغه ځايه چې امكان
لري ثبت شي، چې وكولاى شي د ماین
لرونكو سميو، ماینونو دامونو
بنكارندويي وكړي.

پروتوڪول ممنوعی یا محدودیت

استفاده از سلاح های

آتش زا پروتوڪول ۳

ژنیو، ۱۰ اکتوبر ۱۹۸۰

۱۸ مطابق به مهر ماه ۱۳۵۹

مفاهیم

مادهٔ اول:

در این پروتوڪول:

۱ - " اسلحه آتش زا یعنی هر نوع اسلحه یا مهماتی که ابتداً برای به آتش کشیدن اهداف طراحی شده و یا با تولید شعله و گرما یا ترکیبی از هر دو که از طریق فعل و انفعالات شیمیایی پس از بر خورد با هدف به وجود می آید، باعث سوختگی در اشخاص می شود.

الف - اسلحه های آتش زا را می توان به صورت های مختلف در آورد برای نمونه اخگر، پوکه، فشنگ، راکت، نارنجک، ماین بمب و سایر ظروفی که حاوی مواد آتش زا هستند.

له اور اچوونکو وسلو خخه د

گتې اخیستنې ممنوعیت یا

محدودیت ترون ۳ ترون

د ۱۹۸۰ د اکتوبر ۱۰ ژنیو د

۱۳۵۹ کال د میزان ۱۸ ژنیو

مفهومونه

لومړۍ ماده:

په دې ترون کې:

۱ - " اور لگونې وسلې" یعنی هر ډول وسلې یا مهمات " چې په لومړی سر کې هغو طرحه شویو موخو ته د اور وراچلولو لپاره او یا هم د شغلي یا تودوخې په تولیدولو سره، چې له کیمیاوي تعامل وروسته له موخه کړای شوي ځای یا شي سره تر لږېدو وروسته منځته راځي او د خلکو د سوځېدو لامل کېږي.

الف - کولای شو، چې اور لگونې یا اور لگونې یا اور زېږې وسلې په بېلابېل ډول تر لاسه کړو؛ لکه: فشنگ، راکت، نارنجک، مین، بمب او نور هغه شيان، چې د اورینو موادو لرونکې وي.

ب- اسلحه های آتش زا شامل موارد زیر نیستند:

۱- مهماتی که اثرات غیر مترقبه آتش زا داشته باشند همچون منور، ردیاب، دود و سیستم های علامت رسانی.

۲- مهماتی که نفوذ برای ترکیب، انفجار و فروپاشی با اثرات آتش زای ایجاد می شوند همچون موشک، پوکه های تجزیه کننده، بمب های انفجاری و سایر مهماتی که اثرات مشابهی دارند ولی منجر به صدمه به انسان نمی شوند اما علیه اهداف نظامی همچون ماشین های مسلح، هواپیما و اتصالات و تسهیلات مورد استفاده قرار می گیرند.

۲- "تمرکز مردم غیر نظامی" یعنی هر گونه تمرکز، مؤقت یا دائم، همچون بخش های مسکونی شهرها، شهرک ها یا روستاها، یا در اردوگاه های آواره گان و گروه های کوچ نشین.

۳- "هدف نظامی" به معنی اهدافی است که محل، هدف یا استفاده از آنها

ب- په اورینو یا اور لگونې وسلو کې لاندیني موارد شامل نه دي:

۱- هغه مهمات، چې غیر مترقبه اورین اثرات لري، لکه: منور، او موندې دود او د نښو ورکولو سیستم او نور.

۲- هغه مهمات، چې په ترکیبي ډول د دې نفوذ لري، چې اورین یا اورلگونې له اثراتو څخه چاودنې او شیندنې رامنځته کېږي؛ لکه: موشک، تجزیه کوونکي مواد، چاودېدونکي بمونه او نور ټول هغه مهمات، چې ورته اغېزې لري، خو د انسان د ژوبلې لامل نه کېږي او د نظامي موخو پرضد لکه وسله وال ماشینونه، الوتکې، اتصالات او نورې اسانتیاوي تړنگې لاندې نیول کېږي.

۲- "د غیر نظامی وگړو تمرکز" یعنی هرډول تمرکز، که هغه دایمي وي او که مؤقت، همدارنگه د اوسېدو ځایونه، ښارونه، ښارگوټي او یا کلي او یا هم د کوچیانو ډلې.

۳- "نظامي موخې" د هغو موخو په مانا دي، چې ځای، هدف یا د هغو

کارول له نظامي عملیاتو سره ډېره اغېزمنه مرسته کوي، او په حاکمو شرایطو کې به د یو ځای په تصرف د ټولې برخې وړانول یا خنثي کول نظامي مشخص مزیت ولري.

۴- " غیر نظامي موخې " له ټولو هغو موخو څخه عبارت دي، چې نظامي موخه په هغه مانا چې په ۳ پاراگراف کې ذکر شوې دې نه وي.

۵- " ممکنه احتیاطي اقدامات " له ټولو هغو احتیاطي اقداماتو یا کړنو څخه عبارت دي چې عملي دي او ټول حاکم شرایط د بشر پاله حقوقو مسایل او نظامي اړخونه هغه په پام کې نیسي.

د غیر نظامي وگړو او موخو

ساتنه

دوه یمه ماده:

۱- په ټولو شرایطو کې باید د وگړو یا غیر نظامي هدفونو د اورینو یا اورلگوني وسلو له موخې کړخولو څخه ډډه وکړو.

۲- په ټولو شرایطو کې نه باید هغه

به عملیات نظامي کمک موثری می کند و تخریب تصرف یا خنثي کردن کامل یا قسمتی از آن در شرایط حاکم، مزیت نظامي مشخصی را به همراه خواهد داشت.

۴- " اهداف غیر نظامي " شامل تمام اهدافی می شوند که هدف نظامي، بدان معنا که در پاراگراف ۳ تعریف شده اند، نیستند.

۵- " اقدامات احتیاطی ممکن " آن دسته از اقدامات احتیاطی است که عملی هستند و تمام شرایط حاکم شامل مسایل بشر دوستانه و نظامي را در نظر می گیرند.

حفاظت از مردم غیر نظامي و

اهداف غیر نظامي

ماده دوم:

۱- در تمام شرایط نباید مردم یا اهداف غیر نظامي را هدف اسلحه های آتش زا قرار داد.

۲- در تمام شرایط نباید اهداف نظامي

را که درون جمعیت غیر نظامی قرار دارد، هدف حمله هوایی قرار داد.

۳- همچنین نباید اهداف نظامی را که درون جمعیت غیر نظامی قرار دارند، هدف حملات سلاح های آتش زا قرار داد، مگر این که چنین اهداف نظامی را از جمعیت غیر نظامی جدا کنند و تمام اقدامات احتیاطی ممکن به عمل آید تا اثرات مخرب حمله را بر روی هدف نظامی محدود کند و هر گونه آسیب و صدمه به مردم و اهداف غیر نظامی را کاهش دهد.

۴- جنگل ها و مناطق سر سبز را نباید هدف حمله اسلحه های آتش زا قرار داد، مگر این که از آنها برای پوشاندن یا استتار کردن شبه نظامیان یا سایر اهداف نظامی استفاده شود و یا خود اهداف نظامی باشند.

نظامی هدفونه، چي د غیر نظامی ټولني په منځ کي ځای لري هوایی موخه وگرځول شي.

۳- همدارنگه هغه نظامی هدفونه ، چي د غیر نظامی ټولني په منځ کي ځای لري، باید د اورینو یا اورلگونې وسلو موخه ونه گډډول شي، خو په دې شرط، چي دا نظامی هدفونه له غیر نظامی ټولني څخه را جلا کړي او ټول احتیاطي اقدامات باید تر سره شي، چي د دې برید وړانوونکي اړخونه یوازې په نظامی ځایونو اړوند کړي او غیر نظامیان له هر ډول وړاني او تباهي څخه وژغورل شي او یا کم شي.

۴- ځنگلونه او شنه یا سرسبز ځایونه باید د اور لگونې وسلو موخې ونه گډډول شي، خو یوازې په هغو حالاتو کي چي له هغو څخه د پوښلو یا د نظامیانو د پټیدو او یا هم د نظامی موخو لپاره وکارول شي.

د لیزري وسلو تړون، چې د

ړندېدو لامل کېږي

۴ تړون

۱۹۹۵ د اکتوبر ۱۳ وین

۱۳۷۴ کال د میزان ۲۱ وین

لومړۍ ماده:

له لېزري وسلو څخه باید هېڅ گټه وانه اخیستل شي، چې یوازې د دایمي ړندېدو لپاره طرحه کېږي. غړي هېوادونه باید دا ډول وسلې د نورو غړو هېوادونو او یا نورو هېوادونو په واک کې ورنکړي.

دوه یمه ماده:

د لېزري سیستمونو د کارولو په صورت کې اړوند یا غړي هېوادونه باید ممکن احتیاطي اقدامات یا کړنې ترسره کړي، چې د احتمالي دایمي ړندېدو څخه مخنیوی وکړي. داسې احتیاطي اقدامات یا کړنې د وسله والو ځواکونو روزنه او نورې عملي کړنې دي.

پروتوکول اسلحه های لیزری

که منجر به کوری می شوند

پروتوکول ۴

وین، ۱۳ اکتوبر ۱۹۹۵

مطابق ۲۱ میزان ۱۳۷۴

ماده اول:

از اسلحه های لیزری که صرفاً برای صدمه دایم به بینایی طراحی می شوند نباید استفاده کرد. دولت های معظم طرف قرار داد نباید این گونه اسلحه ها را در اختیار کشورهای عضو و غیر عضو قرار دهد.

ماده دوم:

در صورت به کارگیری سیستم های لیزری، دولت های معظم طرف قرار داد باید کلیه اقدامات احتیاطی ممکن را به کارگیرند تا از صدمات احتمالی دائم به بینایی جلوگیری کنند. چنین اقدامات احتیاطی شامل آموزش نیروهای مسلح و سایر اقدامات عملی می شود.

درېمه ماده:

ړوندوالی د یوې پېښې یا جنېې تاثیر په توګه د لېزري سیستم څخه د قانوني ګټې اخیستنې په صورت کې دهغو سیستمونو په ډله کې نه راځي، چې د بینایي د اېزارو پر ضد یې کاروي د دې تړون د ممنوعیت په ډله کې نه راځي.

څلورمه ماده:

په دې تړون کې (دایمي ړوندوالی) د نه راګرځېدونکي بینایي یا د لیدو د بېخي له لاسه ورکولو په مانا دي، جدي ناتوانی ۲۰/۲۰۰ مقیاس سنن له دواړو سترګو څخه ګټه اخیستنه ده.

ماده سوم:

کوری به عنوان یک حادثه یا تأثیر جنبی در اثر استفاده قانونی از سیستم های لیزری، شامل آن دسته از سیستم ها که علیه ابزار بینایی به کار می روند، مسئول ممنوعیت این پروتوکول نمی شود.

ماده چهارم:

در این پروتوکول "کوری دایم" به معنای از دست دادن غیر قابل برگشت بینایی است که منجر به ناتوانی بینایی می شود. ناتوانی جدي معادل دید کمتر از ۲۰/۲۰۰ مقیاس سنن با استفاده از هر دو چشم است.

د جنگ د چاودېدونکو توکو د

پاتې شونو په اړه تړون

۵ تړون

۲۰۰۳ د نوامبر ۲۸

ژمن معظم اړخونه:

د بشرپالو جدي ستونزو په پېژندلو سره چې له جنگ څخه په را وروسته دوره کې د جنگ د انفجاري پاتې شونو په وسيله رامنځته کېږي، له جنگ څخه د راوړوسته دورې لپاره د ترميمي تدبيرونو په هکله د يوه پروتوکول د انعقاد له اړتيا څخه په خبرتيا سره او د جنگ د انفجاري پاتې شونو د خطرونو او اغېزو اقل حد ته د رارسولو په منظور او دمخه نيونکو تدبيرونو د بررسۍ په موخه د ډېرو بنو داوطلبانه رويو له لارې په تکنیکي ضميمه کې له مهماتو څخه د ډاډ د ميزان زياتوالي او بنا پردې د جنگ له انفجاري پاتې شونو څخه راپيدا شوو اتفاقاتو د راکمولو لپاره په يوه ډول توافق کوي:

پروتوکول راجع به بقايای

انفجاری جنگ

پروتوکول ۵

۲۸ نوامبر ۲۰۰۳

طرف های معظم متعاهد:

با شناسایی مشکلات بشر دوستانه جدی که در دوره پس از جنگ به وسیله بقایای انفجاری جنگ ایجاد می شود، با آگاهی از ضرورت انعقاد پروتوکولی در مورد تدابیر ترمیمی برای دوره پس از جنگ و با ماهیت کلی و عام به منظور به حد اقل رساندن خطرات و اثرات بقایای انفجاری جنگ و با هدف بررسی تدابیر پیشگیرانه کلی، از طریق بهترین رویه های داوطلبانه مذکور در ضمیمه تکنیکی راجع به افزایش میزان اطمینان از مهمات و بنابر این به حد اقل رساندن اتفاقات ناشی از بقایای انفجاری جنگ، به نحو توافق می نمایند:

د اجراء عمومي او قلمروي

مقررات

لومړۍ ماده:

۱- محترمو ژمنو خواوو د ملگرو ملتونو د منشور او نړيوالو حقونو له قواعدو سره سم پر هغو اعمال وړوسله والو نښتو کې هوکړه کړېده، چې له جنگ څخه په راوړوسته وضعيتونو کې د پېښو او خطرونو د کمښت لپاره به په انفرادي ډول او همدارنگه پدې تړون کې د درج تعهداتو ته د نورو معاهدو خواوو په همکارۍ په گډه ډول د ژمنه شويو تړونونو پر اساس عمل وکړي.

۲- دا تړون له جنگ څخه د متعاهدو اړخونو د ځمکې پر سر له جملې په داخلي اوبو کې د چاودېدونکو توکو پر بقاياوو عملي کېږي.

۳- دا تړون له يادو نښتو څخه په رامنځ ته شوي وضعيت کې، چې د

مقررات عمومي و قلمروي

اجراء

ماده اول:

۱- طرف های معظم متعاهد بر اساس منشور ملل متحد و قواعد حقوق بين الملل درگيري های مسلحانه قابل اعمال بر آنها، توافق نمودند که به منظور به حد اقل رساندن خطرات و اثرات مسلحانه قابل اعمال بر آنها، توافق نمودند که به منظور به حداقل رساندن خطرات و اثرات بقايای انفجاری جنگ در وضعيت های پس از جنگ به طور انفرادی و همچنين با همکارى ديگرى طرف های معظم متعاهد به تعهدات مندرج در اين پروتوکول عمل کنند.

۲- اين پروتوکول بر بقايای انفجاری جنگ بر روی زمین از جمله آب های داخلی طرف های معظم متعاهد اعمال می شود.

۳- اين پروتوکول بر وضعيت های ناشی از درگيري های مذکور در

۲۰۰۱ د دسمبر د ۲۱ اصلاحي
کنوانسیون د ۹ مادي په اتر ۶
پاراگرافونو کې راغلي عملي کېږي.
۴- ددې تړون (۳، ۴، ۵ او ۸) مواد د
جنگ له موجودو انفجاري بقاياوو پرته
ددې تړون د (۲) مادي په ۵ پاراگراف
کې پر يادو شوو انفجاري بقاياوو عملي
کېږي.

تعريفونه

دوه يمه ماده:

د دې تړون له لیده:

۱- چاودېدونکي مهمات د متعارفي
مهماتو په مانا دي، چې انفجاري توکي
له ځانه سره لري، ماینونه، غولونکي
چاودېدونکي دامونه او نور اوزارونه،
چې د دې اصلاحي کنوانسیون په
دوه يم تړون کې چې د ۱۹۹۶ کال په
مې کې جوړ شوی له چاودېدونکو
مهماتو څخه نه شمېرل کېږي.

۲- نه چودل شوي مهمات د
چاودېدونکو توکو په مانا دي، چې له
يوې وسيلې له وړ رسېدو سره سم چوي

پاراگراف های ۱ تا ۶ ماده ۹
کنوانسیون، اصلاحي ۲۱ دسامبر
۲۰۰۱ اعمال می شود.

۴- مواد (۳، ۴، ۵، و ۸) این
پروتوکول بر بقایای انفجاری جنگ
غیر از بقایای انفجاری موجود، به نحو
مذکور در پاراگراف ۵ ماده (۲) این
پروتوکول اعمال می شود.

تعريف

ماده دوم:

از دید این پروتوکول:

۱- مهمات انفجاری به معنای مهمات
متعارفی است که در بر دارنده
مواد منفجره باشد ماین ها،
تله های انفجاری و دیگر ابزار ها به
نحو مذکور در پروتوکول دوم این
کنوانسیون، اصلاحي ۳ می ۱۹۹۶،
جز و مهمات انفجاری
نیستند.

۲- مهمات منفجر نشده به معنای
مهمات انفجاری است که با کار
گذاشتن چاشنی یا فتیله آماده شلیک

شده يا به هر طريق ديگر براي استفاده مهيا شده و در يك درگيري مسلحانه از آنها استفاده شده است. اين مهمات ممكن است شليک شده، بر زمين افتاده، به هوا فرستاده شده يا از هوا پرتاب شده باشند و اصولاً مي بايستي منفجر مي شده، اما عمل نکرده اند.

۳- مهمات انفجاری رها شده به معنای آن دسته از مهمات انفجاری است که در طی درگیری های مسلحانه مورد استفاده قرار نگرفته اند، یکی از طرف های درگیری آنها را پشت سر خود بر جای نهاده يا رها کرده و ديگر تحت کنترل آن طرفی که آنها را برجای نهاده يا رها کرده، نيستند. مهمات انفجاری رها شده ممکن است چاشنی گذاری يا فتيله گذاری يا آماده شليک يا به هر طريق ديگری آماده استفاده، شده يا نشده باشند.

۴- بقايای انفجاری جنگ به معنای مهمات منفجر نشده و مهمات انفجاری

او يا په هرې بليې طريقې سره د گټې اخيستنې لپاره تيار وي او په يوې وسله والې نښتې کې له هغې گټه اخيستل کېږي. دا مهمات کېدای شي له هوا راغورځول شوي وي، په ځمکه غورځول شوي وي او يا د هوا له لارې وار شوي خو چاودېدلې نه وي يعنې هغه عمل يې نه وي تر سره کړي.

۳- پاتې شوي چاودېدونکي مهمات د هغو مهمات په مانا دي، چې د وسله والې نښتې پر مهال نه دي کارول شوي، يوې ډلې هغه هلته ځای پرځای کړي يا يې له ځانه پرېښي وي او نور د هغې ډلې په واک کې نه دي، چې هلته يې ځای پرځای کړي يا يې پرې اېښي دي. چاودېدونکي مهمات ممکنه ده د چاودېدلو لپاره د چاشني، فتيلې، شليک يا په هره بله طريقه چې وي گټې اخيستنې ته آماده وي يا نه وي.

۴- له جنگه پاتې شوي چاودېدونکي پاتې شوني د ناچاودېدونکو مهماتو او پاتې شويو چاودېدونکو

مهماتو په مانا دې.

۵- له جنگه موجود چاودېدونکي پاتې شوني په دې مانا دي، چې له دې تړون له اجراء کېدو څخه مخکې يې د هماغه هېوادو په څارو کې شتون لاره.

له جنگه د پاتې شويو چاودېدونکو

مهماتو پاکول او يا له منځه وړل

درېمه ماده:

۱- له غړيو هېوادونو څخه هر هېواد او د نړيوالې وسله والې نښتې هره خوا په دې ماده کې او يا په ځانگړې توگه له جنگه د پاتې شويو چاودېدونکو پاتې شونو په اړه په خپله تر واک لاندې ځمکه کې ځينې مسؤليتونه په غاړه لري په هغو مواردو کې چې له انفجاري مهماتو څخه چې د جنگ په انفجاري پاتې شونو تبديل شوي دي، استفاده کوونکي پرځمکه باندې کنترول ونه لري، نو بايد چې تر وسله والې

و رها شده است.

۵- بقايای انفجاری موجود از جنگ به معنای آن دسته از مهمات منفجر نشده و مهمات انفجاری رها شده ای است که قبل از لازم الاجراء شدن این پروتوکول برای طرف های معظم متعاقد، در سرزمین آنها وجود داشته اند.

پاکسازی، زدایش یا نابود سازی

بقایای انفجاری جنگ

ماده سوم:

۱- هر یک از طرف های معظم متعاقد و هر طرف یک درگیری مسلحانه بین المللی مسؤليت های مندرج در این ماده را در خصوص همه بقایای انفجاری جنگ در سرزمین تحت کنترول خود بر عهده دارد. در مواردی که استفاده کننده از مهمات انفجاری که تبديل به بقایای انفجاری جنگ شده است، کنترولی بر سرزمین نداشته باشد، باید بعد از خاتمه درگیری های فعال

همه کمک های ممکن تکنیکی، مالی، مادی یا انسانی را به طور یک جانبه یا از طریق طرف ثالث مورد توافق، که می تواند از طریق سیستم ملل متحد یا دیگر سازمان های مرتبط هم باشند، برای تسهیل، تشخیص و پاکسازی، زدایش یا نابود سازی اینگونه بقایای انفجاری جنگ فراهم نماید.

۲- پس از توقف درگیری های فعال و به محض اینکه امکان آن فراهم شود هر یک از طرف های معظم متعاقد و هر طرف یک درگیری مسلحانه باید بقایای انفجاری جنگ را در سرزمین های متاثر تحت کنترل خود را مشخص و پاکسازی، زدایش یا نابود کند. مناطقی که طبق پاراگراف ۳ این ماده به عنوان مناطق واجد خطر بشر دوستانه جدی ارزیابی شده اند برای پاکسازی در اولویت قرار گیرند.

۳- پس از توقف درگیری های فعال و به محض آنکه امکان آن فراهم شود هر

نبنستی وروسته ٲول تکنیکی، مالی، مادی یا انسانی ممکن کمکونه په یو اړخیز ٲول او یا هم د درپیم گړي په واسطه د ملگرو ملتونو د سیستم له لارې له یو بل سره په اړیکه کې شي او د جنگ ددغه شان انفجاري پاتې شونو چاودېدونکو توکو د له منځه وړلو او یا پاکولو لپاره ٲولې آسانتیاوې برابرې کړي.

۲- د فعالو نبنسو تر ختمېدو وروسته او همدا چې ددې امکان برابر شو باید په چټکۍ سره په جنگ کې د بنکېلو ٲلو د هر یوه لخوا په تر خپلې ولکې لاندې سیمه کې ٲول ناچاودېدونکې پاتې شوني یا مهمات له منځه یوسي او یا پاک کړي. هغه سیمې، چې د بشر لپاره د تر ٲولو جدي خطر لرونکې دي باید د پاک کولو او یا له منځه وړلو د پروسې یا لړۍ په لومړیتوب کې ځای ولري، لکه څنګه چې د دې مادې په ۳ پاراگراف کې راغلي دي.

۳- د وسله والې نبنستی تر ختمېدو وروسته کله چې د دې امکان برابر

یک از طرف های معظم متعاهد و هریک از طرف های معظم یک درگیری مسلحانه تدابیر ذیل را در مناطق متاثر تحت کنترل خود به منظور کاستن خطرات ناشی از بقایای انفجاری جنگ اتخاذ خواهد کرد:

الف- بررسی و ارزیابی تهدید ناشی از بقایای انفجاری جنگ.

ب- ارزیابی و رده بندی نیازها و کارآیی ها از نظر تشخیص و پاکسازی، زدایش یا نابود سازی.

ج- تشخیص و پاکسازی، زدایش یا نابود سازی بقایای انفجاری جنگ.

د- اتخاذ اقداماتی برای به حرکت در آوردن منابع به منظور انجام این فعالیت ها.

۴- طرف های معظم متعاهد و طرف های یک درگیری مسلحانه برای انجام اقدامات فوق استانداردهای بین المللی از جمله استانداردهای بین المللی مقابله با شکل مانی را در نظر خواهند گرفت.

شی، چې بنکېلې ډلې کولای شي هلته تر خپلې ولکې لاندې سیمو کې د چاودېدونکو توکو د له منځه وړلو یا پاکولو لپاره کار وکړي، نو لاندیني لارښوونې دې د دغو مهماتو د پاکولو یا له منځه وړلو په برخه کې د خطرونو د کمښت له پاره عملي کړي:

الف- له جنگه د پاتې شونو انفجاري مهماتو د گواښونو ارزونه.

ب- د پاکولو او له منځه وړلو په برخه کې د اړینو کارونو درجه بندی او ارزونه.

ج- له جنگه د انفجاري پاتې شونو تشخیص، پاکول او له منځه وړل.

د- د پور تنيو کړنو د ترسره کولو لپاره د ځینو سرچینو په کار اچولو لپاره اقدامات کول.

۴- ژمن او غړي اړخونه او همدارنگه د وسله والې نښتې بنکېلې خواوې د دغو کارونو د ترسره کولو په موخه باید له نړیوالو ستاندردونو څخه کار واخلي د هغو له ډلې له ماینونو سره د مبارزې نړیوال ستندرد ونه په پام کې ونیسي.

۵- په لازمو يا اړينو شرايطو کې د دغې مادې د اجراء کولو او همدارنگه د تکنیکي، مالي، مادي او انساني مرستو لپاره کولای شي، چې د گډو يا شريکو عملياتو لپاره هم کار وشي، چې له يو او بل سره يې په گډه يعنې نور دولتونه، اړوند نړيوال او سيمه ييز سازمانونه او همدارنگه غير دولتي سازمانونه بنيادي همکاري وکړي.

ثبت، ساتنه او د اطلاعاتو لېږد

څلورمه ماده:

۱- ژمن او غړي طرفونه او همدارنگه د وسله والې نښتې ښکېلې ډلې بايد تر خپل وروستي بريده زيار وباسي، چې له جنګه د پاتې شويو مهماتو د له منځه وړلو او يا پاکولو په موخه د بلې خوا سره چې هغه سيمه يې په واک کې ده ټول اړوند معلومات شريکول او همدارنگه د هغو ملکي کسانو سره، چې په دې سيمه کې اوسېږي د دې معلوماتو شريکول هم اړين دي، ترڅو د هغوي په ساتنه کې

۵- در مواقع لزوم طرف های معظم متعاقد برای تدارک کمک های تکنیکی، مالی، مادی و انسانی از جمله، در صورت لزوم بر عهده گرفتن عملیات مشترک لازم برای اجرای مقررات این ماده با یکدیگر، دیگر دولت ها، سازمان های بین المللی و منطقه ای ذیربط و سازمان های غیر دولتی همکاری خواهند کرد.

ثبت، نگهداری و انتقال اطلاعات

ماده چهارم:

۱- طرف های معظم متعاقد و طرف های یک درگیری مسلحانه تا آخرین حد امکان و تا آنجا که عملی باشد، به منظور تسهیل تشخیص و پاکسازی، زدایش یا نابود سازی سریع بقایای انفجاری جنګ، آموزش خطرناکها و ارایه اطلاعات مربوطه برای طرف که کنترل سرزمین در دست دارد و برای جمعیت غیر نظامی آن منطقه، اطلاعات راجع به استفاده از مهمات انفجاری یا مهمات انفجاری رها شده

اغېزمن تمام شي.

۲- ژمن او غړي اړخونه او همدارنگه وسله والې نښتې ښکېلې ډلې چې له چاودېدونکو توکو يې استفاده کړې او يا يې هغه پرېښې دي او دا مهمات د جنگ په پاتې شونو مهماتو بدل شوي دي، د جنگ د ختمېدو سملاسي وروسته په داسې حال چې د دوي شخصي امنيت ته گواښ نه وي له مقابل لوري سره، چې هغه سيمه يې په واک کې ده، مخامخ او يا هم د ملگرو ملتونو له لارې د درېيم گړي په توگه دا معلومات شريک کړي او يا هم د غوښتنې په صورت کې دې د نورو اړوندو سازمانونو سره شريک کړي او يا دې د هغوی په واک کې دا معلومات ورکړي، ترڅو د چاودېدونکو مهماتو د له منځه وړلو او يا پاکولو په موخه ورڅخه گټه واخيستل شي.

۳- ژمن او غړي هېوادونه بايد د داسې

را ثبت و حفظ خواهند کرد.

۲- طرف‌های معظم متعاهد و طرف‌های یک درگیری مسلحانه که از مهمات انفجاری استفاده کرده یا آنها را رها کرده اند و این مهمات تبدیل به بقایای انفجاری شده اند بلافاصله پس از توقف درگیری های فعال و به محض آنکه ممکن باشد، به شرط آنکه منافع امنیتی مشروع آنها به خطر نیفتد، اینگونه اطلاعات را به صورت یک جانبه یا از طریق یک طرف ثالث مورد توافق که می تواند سازمان باشد، در اختیار طرف یا طرف های درگیری که کنترل منطقه تحت تاثیر را در دست دارند، یا در صورت درخواست در اختیار دیگر سازمان های ذیربط قرار خواهند داد که اطمینان دارد که آنها کار آموزش خطرات و وظیفه مشخص کردن و پاکسازی، زدایش یا نابود سازی بقایای انفجاری جنگ در مناطق تحت تاثیر را بر عهده گرفته یا خواهند گرفت.

۳- طرف های معظم متعاهد در ثبت،

اصلاحاتو د لېږد، ساتنې او ثبت پر مهال د تکنیکي ضمیمې او له برخه په پام کې ونیسي.

له جنگه د پاتې شونو چاودېدونکو مهماتو له خطرونو په مقابل کې د ملکي وگړو، ټولنو او مالونو لپاره احتیاطي

تدابیر

پنځمه ماده:

۱- ژمن، غړي هېوادونه او د وسله والې نښتې ښکېلې ډلې هم باید د خپلې ولکې لاندې سیمو کې له جنگه د پاتې شویو چاودېدونکو توکو څخه د ملکي خلکو، ټولنو او مالونو د ساتنې په موخه باید ځانگړي تدابیر ونیسي. احتیاطي تدابیر په دې مانا چې د پلې او عملي کېدا وړ وي او د ټولو شته حالاتو او شرایطو په پام کې نیولو سره یا په عملي توگه یې عملي کول ممکن یا

حفظ و انتقال چنين اطلاعاتی باید بخش اول ضمیمه تکنیکی را مد نظر داشته باشند.

تدابیر احتیاطی دیگر برای حمایت از جمعیت غیر نظامی، افراد غیر نظامی و اموال غیر نظامی در برابر خطرات و اثرات بقایای انفجاری

جنگ

ماده پنجم:

۱- طرف های معظم متعهد و طرف های یک درگیری مسلحانه همه تدابیر احتیاطی لازم را در سرزمین تحت کنترل خود که تحت تاثیر بقایای انفجاری جنگ قرار گرفته برای حمایت از جمعیت غیر نظامی، افراد غیر نظامی، اموال غیر نظامی در برابر خطرات و اثرات بقایای انفجاری جنگ اتخاذ خواهند کرد. تدابیر احتیاطی ممکن، تدابیری هستند که عملی بوده یا از حیث عملی، ممکن باشند و همه شرایط و اوضاع و احوال حاکم بر زمان از جمله ملاحظات نظامی و بشر

شونې وي. ملكي وگړو او ټولني ته دا احتياطي تدابير كېدای شي اخطار، د خطر د زده كړې او نور اړونده معلوماتو وړاندې كول وي، چې د تكنيكي ضميمې په ۲ برخه كې راغلي دي.

له جنگه د پاتې شويو مهماتو د اغېزو په اړه د نړيوالو بشرپالو سازمانونو د كاركونكو د ملاتړ لپاره مقررات

شپږمه ماده:

۱- د ژمنو معظمو اړخونو او د وسله والې نښتې ښكېل هراړخ: الف- تر هغه ځايه، چې امکان ولري، د نړيوالو بشرپالو سازمانونو د كاركونكو څخه چې د ژمنو او غړيو خواوو تر ولكې لاندې سيمه كې د دواړو خواوو په خوښه عمليات تر سره كوي او يا به يې ترسره كړي بايد

دوستانه را مدنظر داشته باشند. اين احتياط ها می تواند شامل اخطار، آموزش خطر به جمعيت غير نظامي، مشخص كردن، مجزا كردن و كنترول سرزمين متاثر از بقايای انفجاری جنگ به نحو مذکور در بخش ۲ ضميمه تكنيكي باشد.

مقرراتي برای حمايت از كاركنان و سازمان های بشر دوستانه در برابر اثرات بقايای انفجاری جنگ

ماده ششم:

۱- هر يك از طرف های معظم متعاهد و هر طرف درگيري مسلحانه: الف- تا آنجاكه ممكن است كاركنان و سازمان های بشر دوستانه را كه در منطقه تحت كنترول هريك از طرف های معظم متعاهد يا هر طرف درگيري مسلحانه و با رضایت آن طرف مشغول انجام عمليات بوده و يا بعداً مشغول بشوند، در برابر اثرات بقايای انفجاری جنگ حمايت

ملاټر وکړي.

ب- د نړيوالو بشريالو سازمانونو د کار کوونکو په غوښتنه د هغو ځايونو ټول اړوند معلوماتو چې دوي په کې له جگړې د پاتې شويو چاودېدونکو مهماتو په اړه کار کوي بايد برابره کړي.

۲- د دې مادې مقررات د نړيوالو بشريالو حقوقو او يا نورو نړيوالو اسناد، چې د اجراء وړ وي او يا هم د ملگرو ملتونو د امنيت د شوري پرېکړې، چې د ملاټر لورپه کچه برابرې هېڅ کوم ډول ټکواښ نه واقع کېږي او يا هم ورسره په ټکر کې نه راځي.

په ځانگړې توگه له جگړې د پاتې شويو چاودېدونکو توکو په اړه

مرسته

اوومه ماده:

۱- هر ژمن او غړی هېواد کولای شي، چې له جگړې د پاتې شويو چاودېدونکو توکو د ستونزې د ختمولو يا اوارې

خواهند کړد.

ب- به درخواست اين گونه کارکنان يا سازمان های بشر دوستانه تا آنجا که ممکن باشد، اطلاعات راجع به محل همه بقايای انفجاری جنگ که از وجود آنها در سرزمين محل انجام ماموريت کارکنان يا سازمان های بشر دوستانه آگاهی دارد، فراهم می نماید.

۲- مقررات اين ماده به مقررات حقوق بين المللی بشر دوستانه يا ديگر اسناد بين المللی قابل اجراء يا تصميمات شورای امنيت سازمان ملل متحد که سطح بالاتری از حمايت را فراهم می کنند، لطمه نمی زند.

کمک در خصوص بقايای انفجاری موجود از

جنگ

ماده هفتم:

۱- هر یک از طرف های متعاقد برای پرداختن به مشکلات ناشی از بقايای انفجاری موجود از جنگ حق دارد در

لپاره حق لري، چې د نورو غړو، ناغړو هېوادونو، اړوندو مؤسسو او نړيوالو سازمانونو څخه مرسته ترلاسه کړي.

۲- هر ژمن او غړی هېواد چې په يوه داسې حالت کې وي، چې د امکان بهه صورت کې له جگړې د پاتې شویو په داسې حالت کې باید ژمن او غړي هېوادونه ددې تړون د بشر پالنې موخې او همدارنگه د نړيوالو ستندردونو څخه د ماین له ستونزو څخه د مبارزې نړيوال قانون په پام کې ونيسي.

کمک او همکاري

اتمه ماده:

۱- هره ژمنه يا غړې خوا چې وکولای شي، له جنګه د پاتې شویو چاودېدونکو توکو د پاکولو او يا له منځه وړلو لپاره او د هغو د خطرونو او يا نورو اړوندو فعالیتونو په اړه ملکي ټولني ته د ملګرو ملتونو او يا نورو سازمانونو، نړيوالو،

مواقع لازم از دیگر طرف های معظم متعاهد دولت های غیر عضو مؤسسات و سازمان های بین المللی مرتبط کمک درخواست و دریافت نماید.

۲- هر یک از طرف های معظم متعاهد که در چنین موقعیتی باشد در صورت لزوم امکان، برای پرداختن به مشکلات ناشی از بقایای انفجاری موجود از جنگ کمک خواهد کرد. در چنین فعالیتی طرف های معظم متعاهد اهداف بشر دوستانه این پروتوکول و همچنین استاندارد های بین المللی از جمله استاندارد های بین المللی مقابله با مشکل ماین را مد نظر خواهند داشت.

همکاری و کمک

ماده هشتم:

۱- هر طرف معظم متعاهد که بتواند برای مشخص کردن و پاکسازی، زدایش یا نابود سازی بقایای انفجاری جنگ و آموزش خطرات آن به جمعیت غیر نظامی و دیگر فعالیت های مرتبط از طریق سیستم سازمان ملل متحد،

دیگر سازمان ها یا مؤسسات بین المللی، منطقه ای یا ملی، کمیته بین المللی صلیب سرخ، جمعیت های ملی صلیب سرخ و هلال احمر و فدراسیون بین المللی آنها، سازمان های غیر دولتی، یا به صورت یک جانبه، کمک و مساعدت خواهد کرد.

۲- هر طرف معظم متعاقد که بتواند برای مراقبت و بازتوانی و بازسازی اجتماعی و اقتصادی قربانیان بقایای انفجاری جنگ کمک خواهد کرد.

چنین کمکی می تواند از طریق سیستم سازمان ملل متحد، دیگر سازمان ها یا مؤسسات بین المللی، منطقه ای یا ملی، کمیته بین المللی صلیب سرخ، جمعیت های ملی صلیب سرخ و هلال احمر و فدراسیون بین المللی آنها، سازمان های غیر دولتی، یا به صورت یکجانبه، فراهم شود.

۳- هر طرف معظم متعاقد که بتواند به صندوق های امانی واقع در

ملی او یا سیمه ییزو مؤسسو، د سره صلیب نړیوالې کمیټې، د سره صلیب او سرې میاشټې ملي ټولنو، نړیوالو فدراسیونونو، دولتي سازمانونو او غیر دولتي سازمانونو له لارې او یا هم په یو اړخیز ډول مرسته او همکاري وکړي.

۲- هره ژمنه یا غړې خوا که وکولای شي، له جنگه د پاتې شویو چاودېدونکو توکو له قربانیانو سره د هغوي د مراقبت، ساتنې، بیا وړتیا ورکولو او ټولنیزو او اقتصادي بیا رغونې په برخه کې مرسته وکړي.

کولای شي دا ډول مرستې د ملگرو ملتونو او یا نورو سازمانونو، نړیوالو، ملي او یا سیمه ییزو مؤسسو، د سره صلیب نړیوالې کمیټې، د سره صلیب او سرې میاشټې ملي ټولنو، نړیوالو فدراسیونونو، دولتي سازمانونو او غیر دولتي سازمانونو له لارې او یا هم په یو اړخیز ډول وکړي.

۳- هره ژمن او غړې هېواد که وکولای شي، چې د ملگرو ملتونو د

مرستی صندوق کي او یا هم نور مرستندویه صندوقونه سره مرسته وکړي، چې په همدې تړون کي د تدارکاتو د اسانتیاوو برابرولو په موخه جوړ شوي دي.

۴- ژمن او غړي هېوادونه دا حق لري چې تر وروستي ممکنه بریده د اړوندو وسلو چې په دې تړون کي یې د اجراء لپاره لازم دي د تجهیزاتو، موادو، د علمي او تکنالوژیکي اطلاعاتو د تعلیمي په برخه کي مرسته وکړي. غړي هېوادونه خپله ژمنتیا ښيي، چې د ملي قوانینو پر اساس د داسې اسانتیاوو د برابرولو لپاره تبادلې وکړي او بې دلیله محدودیتونه د بشر دوستانه موخو د سرته رسېدو په خاطر د تسهیلاتو د برابرولو په برخه کي تحمیل نه کړي.

۵- ژمن او غړي هېوادونه خپله ژمنتیا د ماین د له منځه وړلو په خاطر د اطلاعاتي ځای د برابرولو په برخه کي ښيي، چې د ملګرو ملتونو د سازمان په سیستم کي ځای پر ځای (مستقر) دي او په ځانګړې توګه د تکنالوژیو په اړه

سیستم سازمان ملل متحد و همچینین دیگر صندوق های امانی مرتبط برای تسهیل تدارک کمک مقرر در این پروتوکول کمک خواهند کرد.

۴- طرف های معظم متعاهد حق دارند تا آخرین حد ممکن در تبادل تجهیزات، مواد و اطلاعات علمی و تکنالوژیکي مربوط به سلاح ها که برای اجرای این پروتوکول لازم است، مشارکت کنند. طرف های معظم متعاهد متعهد می شوند بر اساس قوانین ملی چنین تبادلی را تسهیل کنند و محدودیت های بی دلیل برای تدارک تجهیزات پاکسازی و اطلاعات تکنالوژی مرتبط با مقاصد بشر دوستانه تحمیل نکنند.

۵- طرف های معظم متعهد می شوند برای پایگاهی اطلاعاتی راجع به عملکرد مین که در سیستم سازمان ملل دیگر نهادهای مرتبط یا دیگر دولت ها ارایه نمایند. این درخواست ها می تواند به دبیر کل سازمان ملل متحد

تسليم بدهند و آنها را به همه طرف های معظم متعاهد و سازمان های بين المللی ذيربط و سازمان های غير دولتی منتقل خواهد کرد.

۶- طرف های معظم متعاهد می توانند درخواست کمک خود را از طریق اطلاعات مرتبط اثبات شده به سازمان ملل، دیگر نهادهای مرتبط یا دیگر دولت ها ارائه نمایند. این درخواست ها می تواند به دبیر کل سازمان ملل متحد تسليم بدهند و او آنها به همه طرف های معظم متعاهد و سازمان های بين المللی ذيربط و سازمان های غير دولتی منتقل خواهد کرد.

۷- در صورت تسليم درخواست به سازمان ملل، دبیر کل سازمان ملل در چارچوب منابعی که در اختیار اوست، می تواند اقدامات لازم را برای ارزیابی موقعیت به عمل آورد و با همکاری طرف معظم متعاهد درخواست کننده و دیگر طرف های معظم متعاهد با توجه به مسئولیت مندرج در ماده (۳)، ارائه

او له جنگه د پاتي شويو چاودېدونکو توکو د له منځه وړلو لپاره د کارپوهانو فهرست، تخصصي آژانسونه او نور اړونده معلومات برابر کړي.

۶- ژمن او غړي هېوادونه کولای شي، چې د خپلې مرستې وړاندیز د اړوندو اطلاعاتو له لارې د ملگرو ملتونو سازمان او نورو اړوندو یا نورو دولتونو ته وړاندې کولای شي. دا وړاندیزونه کېدای شي، چې د ملگرو ملتونو مشر ته تسليم شي او هغه به یې ټولو غړيو هېوادونو، نړیوال سازمان او نادولتي سازمانونو ته ولېږدوي.

۷- د وړاندیز د تسلېدو په صورت کې د ملگرو ملتونو سرمنشي کولای شي، چې د شته سرچینو پر مټ د ځای د ارزونې په موخه وړ او لازم اقدامات وکړي او له وړاندیز کوونکي هېواد سره له نورو غړو هېوادونو لخوا چې په (۳) ماده کې یې مسئولیتونه ذکر شوي دي د

مرستي توصيه وکړي.

د ملگرو ملتونو سرمنشي کولای شي، چې دا ډول مرستي او ارزونې د مرستندويه صندوق چې په ملگرو ملتونو کې شتون لري لخوا وکړي او غړيو هېوادونو ته يې په اړه رپوټ ورکړي.

مخکې له مخکې عمومي تدبيرونه

نهمه ماده:

۱- د بېلا بېلو ظرفيتونو او موقعيتونو په پام کې نيولو سره غړي هېوادونه بايد و هڅول شي، چې له جنگه د پاتې شويو چاودېدونکو توکو لامله د رامنځ ته شويو مرگ ژوبلو د کچې په تیتوالي کې مخکې له مخکې تدبيرونه تر سره کړي، چې د تکنیکي ضميمې په ۳ برخې کې البته نه په انحصاري توگه راغلي دي.

۲- هر ژمن او غړی هېواد کولای شي، چې د تمايل په صورت کې د خپلو ټولو تر سره کړای شوو هڅو په اړه اطلاعات د ښه کړنو د ترسره کولو

کمک های لازم را توصيه کند.

دبير کل همچنين می تواند این گونه ارزیابی ها و همچنين نوع و گسترده کمک لازم، از جمله کمک های ممکن از ناحیه صندوق های امانی مستقر در سیستم سازمان ملل متحد را، به طرف های معظم متعاقد گزارش کند.

تدابیر پیشگیرانه عمومی

ماده نهم:

۱- با در نظر داشتن موقعیت ها و ظرفیت های متفاوت، طرف های معظم متعاقد تشویق می شوند تا تدابیر پیشگیرانه عمومی را با هدف به حد اقل رساندن اتفاقات ناشی از بقایای انفجاری جنگ از جمله مواد مندرج در بخش ۳ ضمیمه تکنیکی، البته نه به طور انحصاری، اتخاذ کنند.

۲- هر طرف معظم متعاقد می تواند در صورت تمايل اطلاعات راجع به تلاشهای انجام شده برای توسعه و استقرار بهترین عملکرد ها در خصوص

لپاره د دې مادې په ۱ پاراگراف کې له نورو سره شریکې کړي.

د ژمنو یا غړيو خواوو

مشورې

لسمه ماده:

۱- ژمن او غړي هېوادونه ژمن دي، چې د اړوندو مسایلو د اجراء په صورت کې به له یو او بل سره مشوره او مرسته کوي. د دې موخې د ترلاسه کولو لپاره د ټولو غړو هېوادونو یو کنفرانس چې لږ تر لږه باید ۱۸ غړي هېوادونه یعنې اکثریت هېوادونه ورسره هوکړه وکړي جوړېږي.

د غړو هېوادونو د کنفرانس کار عبارت دی له:

الف- د دې تړون کړنې او ځای.

ب- د دې تړون په ملي ډول د اجراء کېدو اړوندو مسایلو ارزونه، چې له دې ډلې ملي رپوټ شونه او په کلني ډول د معلوماتو راټولول هم دي.

ج- د کنفرانسونو تیاری او بیا

پاراگراف ۱ این ماده را با دیگران مبادله کند.

مشاورت های طرف های معظم

متعاقد

ماده دهم:

۱- طرف های معظم متعاقد متعهدند در مورد مسایل مرتبط با اجرای این پروتوکول با یکدیگر مشورت و همکاری کنند. برای رسیدن به این هدف کنفرانسی با شرکت طرف های معظم متعاقد، در صورت توافق اکثریتی که کمتر از ۱۸ طرف معظم متعاقد نباشد، تشکیل می شود.

کار کنفرانس طرف های معظم متعاقد عبارت است از:

الف- بازبینی جایگاه و عملکرد این پروتوکول.

ب- بررسی مسایل مربوط به اجرای ملی این پروتوکول از جمله گزارش های ملی یا به روز کردن اطلاعات به طور سالیانه.

ج- آماده سازی کنفرانس های تجدید

کتنه.

۲- د کنفرانسونو د جوړیدو ټول لگښت د غړیو هېوادونو او ناغړو هېوادونو لخوا چې په کنفرانس کې برخه اخلي ورکول کېږي البته د ملگرو ملتونو د ارزونې د جدول پر بنسټ، چې په وړ ډول د وړو شرایطو سره تصدیق کېږي.

اجراء

یوولسمه ماده:

۱- ژمن او غړي هېوادونه یا اړخونه باید د خپلو وسله والو ځواکونو او ادارو، اړوند او آژانسونو لپاره دستورالعملونه او د اجراء لپاره لارښودي توکي برابر کړي او په واک کې یې ورکړي او همدارنگه یې ددې تړون په اړه وروزي.

۲- ژمن او یا غړي هېوادونه په یو اړخیز ډول او یا هم د ملگرو ملتونو د سرمنشي له لارې او یا هم مناسبو نړیوالو لارو چارو له لارې کولای شي، چې د دې تړون څخه د تفسیر او اجراء

نظر.

۲- هزینه های برگزاری کنفرانس های طرف های متعاهد، توسط طرف های معظم متعاهد و دولت های غیر عضوی که در کنفرانس مشارکت می کنند بر اساس جدول ارزیابی ملل متحد که به نحو مناسبی با شرایط تطبیق داده شده، تأمین می شود.

اجراء

ماده یازدهم:

۱- طرف های معظم متعاهد موظف است برای نیروهای مسلح خود و ادارات، آژانس های مرتبط، دستورالعمل ها و آیین نامه های اجرایی لازم را صادر کرده و پرسونل آنها را منطبق با مقررات مرتبط این پروتوکول آموزش دهد.

۲- طرف های معظم متعاهد متعهدند به صورت یک جانبه یا از طریق دبیرکل سازمان ملل متحد یا دیگر رویه های بین المللی مناسب و به منظور حل مشکلات ناشی از تفسیر و اجرای

رسمي جريده

مسلسل نمبر (۱۲۳۴)

۱۳۹۵/۸/۳

د برخې د ستونزو په اړه له يو او بل سره مشوره او مرسته وکړي.
مقررات اين پروتوکول با يکديگر مشورت و همکاري نمايند.

له پولې هاخوا د سازمان شوو
جرمونو پر وړاندې د ملگرو ملتونو
د سازمان د کنوانسیون بشپړوونکي
(متمم) په وچه، سیند او هوا کې د
کډوالو د قاچاق پر وړاندې د
پروتوکول په اړه د ملي شوري د
مجلسینو د مصوبو د توشیح په
هکله
د افغانستان اسلامي جمهوریت
د رئیس
فرمان

ګڼه: (۳)

نېټه: ۱۳۹۵/۱/۱۰

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د (۶۴)
مادې د (۱۶) فقرې د حکم له مخې،
له پولې هاخوا د سازمان شوو جرمونو
پر وړاندې د ملگرو ملتونو د
کنوانسیون بشپړوونکي (متمم) په وچه،
سیند، او هوا کې د کډوالو د قاچاق پر
وړاندې د پروتوکول د تصدیق په اړه د

فرمان
رئیس جمهوري اسلامي افغانستان
در مورد توشیح مصوبات
مجلسین شورای ملی
پیرامون پروتوکول
علیه قاچاق مهاجران
در خشکی، دریا و هوا
متمم کنوانسیون
سازمان ملل متحد علیه جرایم
سازمان یافته
فراملی

شماره: (۳)

تاریخ: ۱۳۹۵/۱/۱۰

ماده اول:

به تاسی از حکم فقره (۱۶) ماده
(۶۴) قانون اساسی افغانستان،
مصوبه شماره (۱۸۶) مؤرخ
۱۳۹۴/۱۰/۹ ولسی جرگه و
مصوبه شماره (۱۸۲) مؤرخ
۱۳۹۴/۱۰/۲۹ مشرانو جرگه
شورای ملی را در مورد تصدیق

ملي شوري د ولسي جرگې د ۹ / ۱۰ / ۱۳۹۴ نېټې (۱۸۶) گڼه مصوبه او د مشرانو جرگې د ۲۹ / ۱۰ / ۱۳۹۴ نېټې (۱۸۲) گڼه مصوبه په يوه سريزه او (۲۵) مادو کې توشېح کوم.

دوه يمه ماده:

دغه فرمان د توشېح له نېټې څخه نافذ، د پروتوکول له متن او د ملي شوري د مجلسينو له مصوبو سره يو ځای دې، په رسمي جريده کې خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

پروتوکول عليه قاچاق مهاجران در خشکی، دریا و هوا متمم کنوانسیون سازمان ملل متحد عليه جرایم سازمان یافته فراملي در یک مقدمه و (۲۵) ماده، توشیح می دارم.

ماده دوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ، همراه با متن پروتوکول و مصوبات مجلسین شورای ملی در جریده رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غني

رئيس جمهوری اسلامی افغانستان

دولت جمهوري اسلامي افغانستان

شورای ملی

ولسی جرگه

تصديق

پروتوكول عليه قاچاق

مهاجران در خشکی،

دریا و هوا متمام کنوانسیون

سازمان ملل متحد عليه جرايم

سازمان یافته فراملی

شماره: (۱۸۶)

تاریخ: ۱۳۹۴/۱۰/۹

ولسی جرگه به تأسی از حکم مندرج ماده نودم قانون اساسی افغانستان در جلسه عمومی روز چهار شنبه مؤرخ ۱۳۹۴/۱۰/۹ خویش پروتوکول عليه قاچاق مهاجران در خشکی، دریا و هوا متمام کنوانسیون سازمان ملل متحد عليه جرايم سازمان یافته فراملی را به داخل یک مقدمه و (۲۵) ماده با حفظ حق شرط نسبت به ماده (۱۸) آن به اکثریت آرای

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

ملی شوري

ولسی جرگه

له پولو ها خوا سازمان شویو جرمونو

د ملگرو ملتونو سازمان د کنوانسیون

بشپروونکی (متمام) په وچه، سیند او

هوا کې د کډوالو د قاچاق پروړاندې

د پروتوکول

تصديق

ګڼه: (۱۸۶)

نېټه: ۱۳۹۴/۱۰/۹

ولسی جرگې د افغانستان د اساسي قانون د نوي یمې مادې له درج شوي حکم سره سم، د ۱۳۹۴/۱۰/۹ نېټې د چهار شنبې ورځې په عمومي غونډه کې پولو له ها خوا سازمان شویو جرمونو د ملگرو ملتونو سازمان د کنوانسیون بشپروونکی (متمام) په وچه، سیند او هوا کې د کډوالو د قاچاق پروړاندې پروتوکول، د هغه (۱۸) مادې ته د شرط د حق د ساتلو په نسبت سره، په یوه سریزه او (۲۵)

رسمي جريده

مسلسل نمبر (۱۲۳۴)

۱۳۹۵/۸/۳

حاضر در مجلس تصديق
نمود.

الحاج عبدالرووف ابراهيمي
رئيس ولسي جرگه

مادو کي د حاضر و غړيو د رايو په
اکثريت تصديق کړ.

الحاج عبدالرووف ابراهيمي
د ولسي جرگې رئيس

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

مشرانو جرگه

تصديق

در مورد پروتوکول عليه قاچاق

مهاجرین در خشکی، دریا و هوا

متمم کنوانسیون سازمان ملل متحد

عليه جرایم سازمان یافته

فراملی

شماره: (۱۸۲)

تاریخ: ۱۳۹۴/۱۰/۲۹

مشرانو جرگه به تاسی از حکم ماده نودم قانون اساسی افغانستان، در جلسه عمومی روز سه شنبه مؤرخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۹ پروتوکول عليه قاچاق مهاجرین در خشکی، دریا و هوا متمم کنوانسیون سازمان ملل متحد عليه جرایم سازمان یافته فراملی را، به اتفاق آراء تصدیق نمود.

الحاج محمد علم ایزد یار

نایب اول مشرانو جرگه

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

ملي شوري

مشرانو جرگه

د ملگرو ملتونو سازمان د پولو هاخوا

سازمان شویو جرمونو د کنوانسیون

بشپړوونکي (متمم) په وچه، سیند او

هوا له لارې د انسانانو د قاچاق پر

ضد پروتوکول په هکله

تصديق

ګڼه: (۱۸۲)

نېټه: ۱۳۹۴/۱۰/۲۹

د افغانستان د اساسي قانون د نوي يمې مادې له حکم سره سم، مشرانو جرگې د ۱۳۹۴/۱۰/۲۹ نېټې د سه شنبې ورځې په عمومي غونډه کې، د ملگرو ملتونو سازمان د پولو هاخوا سازمان شویو جرمونو د کنوانسیون بشپړوونکي (متمم) د وچې، سیند او هوا له لارې د انسانانو د قاچاق پر ضد پروتوکول د رایو په اتفاق تصدیق کړ.

الحاج محمد علم ایزد یار

د مشرانو جرگه لومړی نایب

په وچه، سمندر او هوا کې د کلهوالو د قاچاق پر وړاندې پروتوکول

د پولو بهر د سازمان شویو جرایمو پر وړاندې د ملګرو ملتونو د کنوانسیون مټم د ۲۰۰۰ کال د نوامبر د میاشتې په ۱۵ نېټه تر ۵۲/۵۵ پرېکړه لیک لاندې تصویب شوی او د امضاء، تایید او الحاق لپاره پرانیستی دی.

سریزه

د دې پروتوکول طرف هېوادونه ددې په اعلان سره چې د وچې، سمندر او هواله لارې د کلهوالو له قاچاق سره د دمخه مخنیوی، او مبارزې لپاره اغېزمن اقدام، بین المللی پراخې کتنې له جملې همکارۍ، د اطلاعاتو راکړې ورکړې او نورو مناسبو اقداماتو لکه په ملي، سیمه ییزه او بین المللي سطح ټولنیزو اقتصادي تدبیرونو ته اړتیا لري.

د ۱۹۹۹ کال د دسامبر د ۲۲ مې نېټې د عمومي مجلې د ۴۵/۲۱۲ لیک په یادونې سره، چې په هغه کې مجمع پر

پروتوکول علیه قاچاق مهاجران در خشکه، دریا و هوا

مټم کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه جرایم سازمان یافته فرا ملي طی قطعنامه ۵۵/۵۲ مؤرخ ۱۵ نوامبر ۲۰۰۰ به تصویب رسیده و برای امضاء، تایید و الحاق مفتوح است.

مقدمه

کشور های طرف این پروتوکول، با اعلام این که اقدام موثر برای پیشگیری و مبارزه با قاچاق مهاجران از مسیر خشکه، دریا و هوا نیازمند نگرشی فراگیر بین المللی، از جمله همکاری، مبادله اطلاعات و سایر اقدامات مناسب، از جمله تدابیر اجتماعی- اقتصادی، در سطوح ملی، منطقه ای و بین المللی است.

با یاد آوری قطعنامه ۴۵/۲۱۲ مؤرخ ۲۲ دسامبر ۱۹۹۹ مجمع عمومی، که در آن مجمع به

کشور های عضو و نظام ملل متحد تأکید کرد همکاری بین المللی را در حوزه مهاجرت بین المللی و توسعه به منظور رسیدگی به دلایل ریشه ای مهاجرت، به ویژه آن ها که به فقر مربوط است، تقویت کنند و مزایای مهاجرت بین المللی را به افراد مربوطه به حد اکثر برسانند، و سازکارهای بین منطقه ای و زیر منطقه ای را، در صورت لزوم، برای ادامه رسیدگی به مسئله مهاجرت و توسعه تشویق کنند.

با اعتقاد به ضرورت رفتار انسانی با مهاجران و حمایت کامل از حقوق آنان، با در نظر گرفتن این واقعیت که با وجود اقدامات انجام شده در سایر مجامع بین المللی، اسناد و مصوبات جهانی وجود ندارد که به همه ابعاد و جنبه های قاچاق مهاجران و سایر مسائیل مربوط به آن رسیدگی کند.

با نگرانی از افزایش چشمگیر

غرو هېوادونو او د ملگرو ملتونو پر نظام باندي ټينگار وکړ چې د بين المللي کډوالۍ او پراختيا په صورت کې بين المللي همکاري بين المللي کډوالۍ بنسټيزو دلایلو ته د رسېدنې په موخه، په خاص ډول هغه دلایلو ته چې په بې وزلي پورې تړلي دي، تقويت کړي، او غړيو کسانو ته د بين المللي کډوالۍ گټې اکثر حد ته ورسوي، او د ضرورت په صورت کې د کډوالۍ او پراختيا مسئلې ته د رسېدنې د دوام لپاره سيمه ييزې او نړيوالې لارې چارې پراخې او تشويق کړي.

له کډوالو سره د انساني چلند د ضرورت او د دوی له حقوقو څخه د بشپړ ملاتړ په باور سره، د دې واقعیت په پام کې نیولو سره چې، په ترسره شویو اقداماتو برسېره، په نړیوالو ټولنو کې، داسې اسناد او نړیوال مصوبات شتون نلري چې د کډوالو د قاچاق ټولو خواوو او اړخونو او په هغو پورې نورو اړوند مسایلو ته رسېدنه وکړي.

د دې اندېښنې په ښودلو سره چې د

کټوالو په قاچاق کې د سازمان شویو جنایت کارو ډلو د پام وړ ډېرېدونکي فعالیتونه، او پدې پروتوکول کې ذکر شوي نور فعالیتونه، چې غړيو هېوادونو ته زیان رسوی، همدا راز لدې څخه د اندېښنې په ښکاره کولو سره چې د کټوالو قاچاق کولای شي د هغوی ژوند او امنیت په خطر کې واچوي. د ۱۹۹۸ کال د دسامبر د ۹ نېټې د عمومي مجمع د ۵۳/۱۱۱ پرېکړه لیک په یادونې سره، چې د هغې په ترڅ کې مجمع تصمیم ونيو چې د فراملیتی سازمان شوو جرمونو پر خلاف دیوه پراخ بین المللي کنوانسیون د تدوین په منظور او د کټوالو له غیر قانوني قاچاق حمل او نقل سره د چلند او رسېدنې په منظور له جملې د سمندر له لارې د بحث په باره کې یوه بین المللي نا محدوده ځانگړې کمیته جوړه کړي.

پدې باندې په باور سره چې د ملگرو ملتونو د سازمان د پولو بهر سازمان شویو جرایمو پر وړاندې

فعالیت های گروه های جنایتکار سازمان یافته در قاچاق مهاجران و سایر فعالیت های جنایی مربوطه تعیین شده در این پروتوکول که آسیب فراوانی به کشور های مربوطه وارد می کند، همچنین با ابراز نگرانی از این که قاچاق مهاجران می تواند زندگی یا امنیت آنان را به خطر اندازد، با یاد آوری قطعنامه ۵۳/۱۱۱ مؤرخ ۹ دسامبر ۱۹۹۸ مجمع عمومی که مجمع طی آن تصمیم گرفت یک کمیته ویژه بین المللی نا محدود به منظور تدوین یک کنوانسیون بین المللی فراگیر علیه جرایم سازمان یافته فراملیتی و بحث در باره تدوین از جمله یک سند بین المللی به منظور برخورد و رسیدگی به قاچاق و حمل و نقل غیر قانونی مهاجران، از جمله از مسیر دریا.

ایجاد کند، با اعتقاد به این که تکمیل کردن کنوانسیون علیه جرایم سازمان یافته فراملیتی سازمان

د کنوانسیون تکمیلول به، په وچه، سمندر او هوا کې د کډوالو د قاچاق له یوه نړیوال سند سره، د دې جرایمو په مخنیوي او مبارزه کې ګټور وي، په لاندې مواردو کې، توافق ته رسېدلي دي:

عمومي احکام

لومړۍ ماده:

د ملګرو ملتونو د پولیو بهر سازمان شویو جرایمو پر وړاندې له کنوانسیون سره اړیکه:

۱- دا پروتوکول د ملګرو ملتونو د پولیو بهر سازمان شویو جرایمو پر وړاندې کنوانسیون بشپړوي او نوموړي کنوانسیون سره باید یو ځای تعبیر او تفسیر شي.

۲- د نوموړي کنوانسیون احکام، د لازمو تغییراتو په راوړلو سره باید پدې پروتوکول کې پلي شي، مګر دا چې دلته په بل ډول پېشبیني شي.

۳- ثابت شوي خلافونه

ملل متحد با یک سند بین المللی علیه قاچاق مهاجران از طریق خشکه، دریا و هوا در امر پیشگیری و مبارزه با این جرایم مفید خواهد بود، در باره موارد زیر به توافق رسیده است:

احکام عمومی

ماده اول:

ارتباط با کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه جرایم سازمان یافته فرا ملی:

۱- این پروتوکول کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه جرایم سازمان یافته فراملی را تکمیل می کند و باید همراه با کنوانسیون فوق تعبیر و تفسیر شود.

۲- مفاد کنوانسیون فوق، با انجام تغییرات لازم، باید در این پروتوکول اعمال شود، مګر این که در اینجا به گونه دیگری پیش بینی شود.

۳- خلاف های ثابت شده مطابق با

ددې پروتوکول د ۶ مادې مطابق باید د کنوانسیون پر اساس ثابت شوي خلافونه وکښل شي.

د هدف بیان

دوه یمه ماده:

د دې پروتوکول موخه د کډوالو د قاچاق د مخه مخنیوی، له هغه سره مبارزه او همدا راز د دې هدف لپاره د غړو هېوادونو تر منځ د بین المللي همکاری-تقویه او د قاچاق شویو کډوالو د حقونو ساتنه ده.

د دې پروتوکول د مقاصدو لپاره

کارول شوې کلمې

درېیمه ماده:

(الف) - "د کډوالو قاچاق" یعنې د مستقیمو یا غیر مستقیمو مالي ګټو یا نورو مادې ګټو په موخه یو غړی هېواد ته د یوه کس د غیر قانوني داخلیدو د امکان برابرول، چې نوموړی کس د هغه هېواد تبعه او یا دایمي هستوګن نه وي.

(ب) - بل هېواد ته "غیر قانوني

ماده ۶ این پروتوکول باید خلاف ثابت شده بر اساس کنوانسیون به شمار آورده شوند.

بیان هدف

ماده دوم:

هدف این پروتوکول پیشگیری و مبارزه با قاچاق مهاجران و همچنین ترویج و حمایت از همکاری بین المللی کشورهای طرف به این منظور، و حفظ حقوق مهاجران قاچاق شده است.

واژه ای استفاده شده برای مقاصد

این پروتوکول

ماده سوم:

(الف) - "قاچاق مهاجران" یعنی فراهم کردن امکان ورود غیر قانونی شخصی به یک کشور طرف که آن شخص شهروند یا مقیم دایم آن کشور نیست به منظور کسب مستقیم یا غیر مستقیم سود مالی یا سود مادی دیگر.

(ب) "ورود غیر قانونی" یعنی

عبور از مرزها بدون رعایت شرایط و مقتضیات ضروری ورود قانونی به کشور مقصد؛

(ج) "سند قلبی شناسایی یا مسافرت" یعنی هر سند شناسایی یا مسافرتی که:

۱- به وسیله شخصی غیر از یک شخص یا سازمانی که قانوناً مجاز به ساختن یا صدور سند مسافرت یا شناسایی از جانب یک کشور است به صورت قلبی ساخته شده یا در آن تغییر داده شده است؛ یا

۲- به گونه ای نادرست صادر شده یا از طریق قلب واقعیت یا اظهارات دروغین، فساد یا اجبار و اکراه یا هر طریق غیر قانونی دیگری به دست آمده باشد؛ یا

۳- شخصی غیر از صاحب قانونی آن از آن استفاده می کند؛

(د) "کشتی" یعنی هر نوع وسیله سفر در آب، از جمله هاور کرافت هایی که

داخلیدل " یعنی د پولې څخه تېرېدل د بې هغو ضروري شرایطو له رعایتولو څخه پرته چی د قانوني داخلېدو لپاره تعیین شوي دي؛

(ج)- " د پېژندنې یا مسافرت جعلي سند " یعنی هر هغه د پېژندنې یا مسافرتي سند چې:

۱- د داسی یوه کس یا سازمان په وسیله چې قانوناً د یوه هېواد له خوا د پېژندنې یا مسافرتي سند د جوړولو صدور یا جواز ولري پرته شخص لخوا په جعلي توگه جوړ شوی وي او یا په هغه کې تغییر شکل شوی وي؛ یا

۲- په غلط ډول صادر شوی وي یا د واقعیت د جعل کولو او غلطو اظهاراتو، فساد یا اجبار او اکراه یا له هر بل ډول غیر قانوني لارو لاس ته راغلی وي؛ یا

۳- له قانوني څښتن پرته بل کس له هغه څخه گټه او کار اخلي؛

(د) " بېړۍ " په سمندر کی د سفر هر ډول وسیله، له هغې جملې

هاور کرافتونه چې په لږ ژورو، اوبو کې حرکت کوي، او هغه الوتکې چې کولای شي د اوبو پر سر رابنکته شي او له اوبو څخه پرواز وکړي، چې له هغو څخه د اوبو پر سر د لېږد رالېږد د واسطې په توګه کار اخیستل کېږي او یا ترې د ګټې اخیستنې امکان موجود وي، د جنګي بېړيو، د سمندري قوې د مرسته رسوونکي بېړۍ یا دولت پورې تړاو نور بېړيو په استثنیې چې په حاضر وخت کې د دولت د غیر تجارتي موخو لپاره کارول کېږي.

د تطبیق ساحه

څلورمه ماده:

دا پروتوکول د هغو جرایمو د مخنیوي، تعقیب او تحقیق لپاره د تطبیق وړ دی چې د دې پروتوکول د ۶ مادې پر بنسټ تعیین شوي، چېرې چې جرایم او تخلفات د ماهیت له نظره له پولې بهر او په یوې سازمان شوې جنایې ډلې

در آب های کم عمق حرکت می کنند و هواپیماهایی که می توانند روی آب فرود آمده و از روی آب به پرواز در آیند، که از آن ها به عنوان وسیله حمل و نقل در روی آب استفاده می شود یا امکان استفاده وجود دارد، به استثنای کشتی جنگی، کشتی های کمک رسان نیروی دریایی یا کشتی های دیگر متعلق به دولت یا مورد استفاده دولت که در حال حاضر فقط در خدمت هدف های غیر تجاری دولت است.

ساحه تطبیق

ماده چهارم:

این پروتوکول شامل مسایل مربوط به پیشگیری، تحقیق و پیگرد جرایم تعیین شده بر اساس ماده ۶ این پروتوکول، جایی که جرایم و خلاف ها از نظر ماهیت فراملی و مربوط به یک گروه جنایی سازمان

پورې مربوط دي، او همدا راز د هغو اشخاصو د حقوقو د ملاتړ په منظور چې د دې ډول جرايمو او تخلفاتو قرباني گرځېدلي دي، پرته له هغو مواردو چې دلته به په بل ډول هغو ته اشاره وشي .

د کاهوالو جزايي مسئوليت

پنځمه ماده:

کاهوال د دې پروتوکول په ۶ ماده کې د يادو شو اعمالو په دليل بايد، د دې پروتوکول پر اساس تر عدلي تعقيب لاندې ونه نيول شي.

مجرم کښل

شپږمه ماده:

۱- هر غړی هېواد بايد داسی لازم قوانين او مقررات تصويب کړي، ترڅو چې د امکان په صورت کې هغه لاندې کړنې چې عمداً ترسره او په مستقيم يا غير مستقيم ډول له هغو څخه مالي گټې او يا نورې مادي گټې تر لاسه شي، د جنایي جرم په ډول وپېژني:

يافته است، و همچنين به حمايت از حقوق اشخاصی که هدف و قربانی چنین خلاف ها و جرایمی بوده اند می شود، به استثنای مواردی که در اینجا به گونه دیگر به آن ها اشاره شود.

مسئولیت جزایی مهاجران

ماده پنجم:

مهاجران نباید به دليل اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول تحت پیگرد عدلی بر اساس این پروتوکول قرار گیرند.

مجرم دانستن

ماده ششم:

۱- هر کشور طرف بايد چنین قوانين وسایر مقرراتی را تصویب کند که ممکن است لازم باشد تا اعمال زیر را که به عمد انجام می شود تا به طور مستقیم يا غير مستقیم از آن نفع مالی يا نفع مادی دیگر حاصل شود به عنوان جرایم جنایی مشخص کند:

(الف) د کلهوالو قاچاق؛

(ب) د کلهوالو د قاچاق د زميني

برابرول:

(يو) د سفر يا پېژندگلوۍ د جعلي سند

جوړول؛ (دوه) د دغه شان سند چمتو

کول، برابرول او وړاندې کول.

(ج) د يوشخص چي د يو هېواد

تبعه يا دايمي استوگن نه وي،

د دې فقري په (ب) پاراگراف

کې د لاندې ذکر شويو وسايلو په

واسطه په غړي هېواد کې په پاتې کېدلو

قادرول، له قانون رعايت او د قانوني

استوگنې (اقامت) د لازمو شرايطو له

رعايت پرته او يا په هره بله غير قانوني

وسيله.

۲- هر غړی هېواد هم بايد

داسې مقررات او قوانين

تصويب کړي چې ممکنه ده لاندې

کړنې د جرمي کړنو په توگه تعين

کړي:

(الف) د خپل حقوقي نظام د اساسي

مفاهيمو په تبعيت سره، د دې مادې له

لومړۍ فقرې سره سم، د ذکر شوي يو

(الف) قاچاق مهاجران؛

(ب) امکان پذير ساختن قاچاق

مهاجران:

(يک) تهيه سند سفر يا شناسايي

جعلي؛ (دو) تهيه، فراهم کردن يا

ارايه چنين سندی.

(ج) قادر ساختن شخصي که

شهروند یک کشور يا مقیم

هميشگی آن نيست به باقی ماندن

در کشور مربوطه بدون پیروی از قانون

و رعايت شرايط لازم برای اقامت

قانونی در آن کشور با وسايل ذکر

شده در زیر پاراگراف (ب)

این فقره يا هر وسیله غير قانونی

دیگر.

۲- هر کشور طرف همچنین بايد

چنين مقررات و قوانين ديگری را که

ممکن است برای تعين موارد زیر به

عنوان جرایم ضروری باشد، تصويب

کند:

(الف) به تبعيت از مفاهيم

اساسی نظام حقوقي خود،

کوشش برای ارتکاب جرم

جرم د ارتکاب لپاره هڅه کول؛

(ب) د دې مادې د (الف)، (ب) (لومړي) یا (ج) پراگراف پر بنسټ د جرمي شریک په توګه د یوه جرمي عمل په ترسره کولو کې ګډون او د دې مادې د (ب) (دوه یم) د لومړي پراگراف پر بنسټ د خپل حقوقي نظام له اساسي مفاهیمو څخه په تبعیت سره، د جرمي شریک په توګه د یو جرمي عمل په ترسره کولو کې ګډون.

(ج) د دې مادې له لومړي پراگراف سره سم د یو تعیین شوي جرم ارتکاب ته د نورو خلکو سازمانول او هدایت کول.

۳- هر طرف هېواد باید داسې نور قوانین او مقررات وضع کړي چې ممکنه ده د اثبات لپاره د دې مادې د (الف)، (ب)، (لومړي) او (ج) د لومړي پراگراف مطابق اثبات شو جرمونو ته او د خپل حقوقي نظام له اساسي مفاهیمو څخه په تبعیت سره د اثبات شوو جرمونو لپاره د دې مادې د (ب) او (ج) د ۲ پراگراف

ثابت شده مطابق فقره یک این ماده؛

(ب) مشارکت به عنوان همدست در جرمی ثابت شده مطابق پراگراف یک (الف)، (ب) (اول) یا (ج) این ماده و، به تبعیت از مفاهیم اساسی نظام حقوقی خود، مشارکت به عنوان همدست در جرم ثابت شده مطابق پراگراف یک (ب) (دوم) این ماده.

(ج) سازمان دادن یا هدایت اشخاص دیگر برای ارتکاب جرم ثابت شده مطابق پراگراف یک این ماده.

۳- هر کشور طرف باید چنین قوانین و مقررات دیگری وضع کند که ممکن است برای اثبات به عنوان شرایط تشدید کننده برای جرایم اثبات شده مطابق پراگراف یک (الف)، (ب)، (اول) و (ج) این ماده و به تبعیت از مفاهیم اساسی نظام حقوقی خود، برای جرایم اثبات شده مطابق پراگراف ۲ (ب) و (ج)

مطابق لازم وي، هغه شرايط لکه دغه چې:

(الف) د اړوندو کلهوالو ژوند، امنيت او خونديتوب عملاً يا احتمالاً خطر سره مخ کړي؛ يا

(ب) د غير انساني يا تحقيروونکي چلند لامل وگرځي، له هغې جملې د داسې کلهوالو است شمار او له هغو څخه ناوړه گټه اخيسته.

۴- د دې پروتوکول هېڅ حکم بايد د دې مانع نشي چې غړی هېواد د يوه شخص په وړاندې داسې اقدامات ترسره کړي چې چلند يې د هغه هېواد د ملي قانون پر بنسټ جرم گڼل کېږي.

د سمندر له لارې د کلهوالو قاچاق اوومه ماده:

لوري هېوادونه بايد د سمندر له لارې د کلهوالو د قاچاق د منځه مخنيوي او درولو لپاره، د نړيوالو سمندري حقوقو مطابق، اکثر حد ممکنه همکاري وکړي.

این ماده لازم باشد، شرايطی مانند این که:

(الف) زندگی يا ایمنی مهاجران مربوطه را به خطر اندازد یا احتمال دارد به خطر اندازد؛ یا

(ب) موجب رفتار غیر انسانی یا تحقیر آمیز شود از جمله برای استثمار و بهره کشی از چنین مهاجران.

۴- هیچ عاملی در این پروتوکول نباید مانع از آن شود که کشور طرفی اقداماتی علیه شخصی انجام دهد که رفتارش بر اساس قانون ملی آن جرم به حساب می آید.

قاچاق مهاجران از طریق دریا ماده هفتم:

کشورهای طرف باید برای پیشگیری و متوقف کردن قاچاق مهاجران از دریا، مطابق با حقوق بین الملل در یاها حد اکثر همکاری ممکن را به عمل آورند.

د سمندر له لارې د کډوالو د قاجاق پر وړاندې مقررات او اقدامات
اټمه ماده:

۱- غړی هېواد که چېرې د معقولو دلایلو پر بنسټ شک وکړي چې یوه بېړۍ چې د هغه هېواد د بیرغ لېږدونکې ده یا مدعي ده چې په هغه هېواد کې ثبت شوې ده او یا بې تابعیته ده او یا هم د بهرني هېواد بیرغ لېږدوي او یا د بیرغ له بنودلو څخه ډډه کوي ولې په حقیقت کې د یو غړي هېواد تابعیت درلودونکې وي او د سمندر له لارې د کډوالو په قاجاق کې لاس لري، نو په دغه صورت کې ذکر شوی غړی هېواد کولای شي یادې موخې ته له هغې بېړۍ څخه د استفادې د مخنیوي لپاره له نورو غړيو هېوادونو څخه مرسته وغواړي. په داسې حالت کې غړي هېوادونه باید د توان تر حده مرسته وکړي.

۲- غړی هېواد که چېرې د معقولو

مقررات و اقدامات عليه قاجاق مهاجران از طریق دریا
ماده هشتم:

۱- کشور طرفی که دلایل معقول دارد تا شک کند که یک کشتی که با پرچم آن حرکت می کند یا مدعی است در آن کشور به ثبت رسیده یا بدون تابعیت است یا اگرچه پرچم خارجی دارد یا از نشان دادن پرچم امتناع می کند، در واقع دارای ملیت کشور طرف مربوطه است، در قاجاق مهاجران در دریا فعالیت دارد می تواند برای پیشگیری از استفاده از آن کشتی برای این منظور خواهان کمک کشور های طرف دیگر شود. کشور های طرفی که با چنین تقاضایی روبه رو می شوند باید تا حد توان خود کمک کنند.

۲- کشور طرفی که دلایل معقول

دارد شک کند یک کشتی که مطابق با حقوق بین الملل و برخورداری از پرچم کشور طرف دیگر یا نشان دادن شواهد ثبت در یک کشور دیگر آزادانه در حرکت است، در قاچاق مهاجران در دریا دست دارد می تواند به کشور صاحب پرچم اطلاع دهد، تأیید ثبت آن را در آن کشور بخواهد و در صورت تأیید، از آن کشور تقاضا کند تا اقدامات لازم در باره آن کشتی به عمل آورد. کشور صاحب پرچم می تواند به کشور درخواست کننده اجازه دهد اقداماتی از جمله موارد زیر به عمل آورد:

(الف) ماموران آن وارد کشتی شوند؛

(ب) کشتی را تفتیش کنند؛ و.

(ج) چنانچه مدرکی پیدا شود نشان دهد کشتی در قاچاق مهاجران در دریا دست دارد، اقدامات مقتضی را در باره کشتی و سرنشینان و

دلایلو پر بنسب شک و کفری چی یوه بپری چی د نړیوالو حقوقو مطابق په آزاد ډول په حرکت کې ده او دیوه بل لوري هېواد بیرغ لېږدوي او یا په هغه هېواد کې د ثبت نښې ښکاره کوي او د سمندر له لارې د کډوالو په قاچاق کې لاس لري، کولای شي د بیرغ څښتن هېواد ته خبر ورکړي او د ثبت تأیید یې له هغه هېواد څخه وغواړي او د تأیید پر مهال د بپری په اړه له هغه هېواد څخه د اړینو ګامونو د پورته کولو اجازه وغواړي. د بیرغ څښتن هېواد کولای شي غوښتونکي هېواد ته د لاندې ګامونو د پورته کولو اجازه ورکړي چی:

(الف) مامورین یې بپری ته د ننه شي؛

(ب) بپری تفتیش کړي؛ او.

(ج) که چېرې شواهد وموندل شي چی یاده بپری په سمندر کې د کډوالو په قاچاقولو کې لاس لري، یاد هېواد، د بپری، سواره او په بپری کې شته بار ته

محموله آن، به گونه ای که از سوی کشور صاحب پرچم مجاز شناخته شده، به عمل آورد.

۳- کشور طرفی که هر اقدامی مطابق پاراگراف ۲ این ماده به عمل آورده باید نتایج آن اقدام را بلافاصله به کشور صاحب پرچم مربوطه اطلاع دهد.

۴- کشور طرف باید به سرعت به درخواست کشور طرف دیگر برای تعیین این که آیا یک کشتی که ادعای می کند در آن کشور به ثبت رسیده و یا تحت پرچم آن حرکت می کند حق انجام این کار را دارد یا نه و به تقاضای آن برای گرفتن اجازه (تفتیش) بر اساس پاراگراف دوم این ماده پاسخ دهد.

۵- کشور صاحب پرچم بر اساس ماده ۷ این پروتوکول می تواند موافقت خود را به شرایطی که به توافق آن و کشور درخواست کننده برسد، مشروط کند، از جمله شرایط مربوط به مسئولیت و میزان اقدامات

به احترام سره، کولای شی مناسب گامونه خنگه چې د بیرغ خښتن هېواد اجازه ورکوي، پورته کړي.

۳- هغه هېواد چې د دې مادې له ۲ پاراگراف سره سم یې اقدامات ترسره کړي، باید ژر تر ژره د هغو اقداماتو د پایلو په اړه د بیرغ خښتن هېواد ته خبر ورکړي.

۴- غړی هېواد باید د بل لوري هېواد، دې غوښتنې ته چې آیا هغه بېرې چې په غړي هېواد کې د ثبت او یا د هغه هېواد د بیرغ د لېږدولو دعوي لري، سمه ده او که نه، او همدارنگه د دې مادې د ۲ پاراگراف پر بنسټ د (تفتیش) د اجازې غوښتنې ته په چټکۍ سره ځواب ورکړي.

۵- د بیرغ خښتن هېواد د دې پروتوکول د ۷ مادې له مخې کولای شي خپله اجازه پر شرایطو سره مشروطه کړي، له هغې جملې څخه هغه شرایط دي چې د یاد هېواد له مسئولیتونو او اغېزمنو گامونو پورته

کولو سره تړاو لري.

غړی هېواد باید د بیرغ د څښتن هېواد له اجازې پرته اضافي گامونه پورته نه کړي، مگر دا چې د اشخاصو له ژوند څخه د بېرنيو خطرونو د لرې کولو لپاره وي يا هغه گامونه چې د دوه اړخيزو يا څو اړخيزو غړيو له هوکړه ليکونو څخه سرچينو اخلي.

۶- هر غړی هېواد باید د مرستو د غوښتنو، اخیستلو او یا هغو ته د ځواب ورکولو او د یوې بېرې د ثبت یا د بیرغ د څړولو د حق د تثبیت او د مناسبو گامونو د پورته کولو د اجازې د ورکړې مسایلو لپاره، چېرې چې اړتیا لیدل کېږي یو یا څو مسئولین وگماري. د دغو گومارلو خبر باید له ترسره کېدو څخه، یوه میاشت وروسته د عمومي منشي له لاری ټولو نورو غړيو هېوادونو ته ورکړل شي.

۷- هغه غړی هېواد چې معقول دلایل لري تر څو شک وکړي چی یوه بېرې په سمندر کې د کپوالو په قاچاق کې

مؤثری که باید انجام شود.

کشور طرف نباید بدون موافقت صریح کشور صاحب پرچم اقدامات اضافی انجام دهد به استثنای اقداماتی که برای بر طرف کردن خطر فوری از زندگی اشخاص یا اقداماتی که از موافقت نامه های دو جانبه یا چند جانبه مربوطه ناشی می شود، ضروری است.

۶- هر کشور طرف برای در خواست و پاسـخ دادن به درخواست های کمک درباره تائید ثبت یا حق یک کشتی برای نصب پرچم آن و برای موافقت با انجام تدابیر مناسب باید یک یا در صورت ضرورت چند مسئول منصوب کند. چنین انتصابی باید از طریق منشی عمومی به همه کشور های طرف دیگر در طول یک ماه پس از انتصاب اطلاع داده شود.

۷- کشور طرفی که دلایل معقول دارد شک کند که یک کشتی در قاچاق مهاجران در دریا شرکت

لاس لري او تابعیت یې معلوم نه وي یا ممکن له بی تابعیته بېرې- سره یوشان وي، نوموړی هېواد په دغه صورت کی کولای شي خپل مامورین هغې بېرې- ته د ننه کړي او هغه وڅاري. که چېرې د پورتنی شک د تأیید لپاره دلایل وموندل شي، یاد هېواد کولای شي د ملي او نړیوالو قوانینو سره سم ګامونه پورته کړي.

د ساتلو شرایط

نهمه ماده:

۱- کله چې یو هېواد د یوې بېرې- په وړاندې د دې پروتوکول له ۸ مادې سره سم ګامونه پورته کوي، نو مؤظف دی چې:

(الف) د بېرې- د سوارو کسانو امنیت او له هغوی سره د انساني سلوک ډاډ ترلاسه کړي؛

(ب) بېرې- او د هغې د بار په خطر کې د نه اچولو لپاره اړین ګامونه پورته کړي؛

(ج) د بیرغ د څښتن هېواد یا د

دارد بدون تابعیت است یا ممکن است شبیه یک کشتی بدون تابعیت باشد، می تواند ماموران خود را وارد آن کشتی کرده و آن را تفتیش کند. اگر دلیلی که شک فوق را تأیید کند یافته شود آن کشور طرف مطابق قوانین ملی و بین المللی مربوطه می تواند دست به اقدامات مناسب بزند.

شرایط نگهداری

ماده نهم:

۱- هنگامی که یک کشور طرف مطابق ماده ۸ این پروتوکول دست به اقداماتی علیه یک کشتی می زند، مؤظف است:

(الف) ایمنی سرنشینان آن و رفتار انسانی با آنان را تضمین کند؛

(ب) در مورد به خطر نیافتادن امنیت کشتی یا محموله آن اقدامات لازم به عمل آورد؛

(ج) در مورد ضرورت به خطر

نیانداختن منافع تجاری یا حقوقی کشور صاحب پرچم آن کشتی یا هر کشور ذینفع دیگری اقدام لازم به عمل آورد؛

(د) در محدودۀ امکانات موجود تضمین کند هر اقدامی که در ارتباط با کشتی انجام می شود با سلامت محیط زیست سازگار باشد.

۲- هر گاه ثابت شود دلایل برای اقدام بر اساس و به پیروی از ماده ۸ این پروتوکول بی اساس بوده، به کشتی برای هر خسارت یا زیانی که ممکن است به آن وارد شده باشد باید غرامت پرداخته شود مشروط بر این که کشتی مرتکب هیچ عملی برای توجیه اقدامات انجام شده نگردیده باشد.

۳- هر تدبیری که مطابق این بخش به عمل آمده، تصویب یا اجراء شده باید ضرورت عدم مداخله در موارد زیر یا تاثیر بر آن ها را در نظر گرفته باشد:

(الف) حقوق و تعهدات و اعمال حق

هر بل ذینفع هيواد د سوداگريزو او حقوقي کتو په خطر کې د نه اچولو لپاره اړين گامونه پورته کړي؛

(د) له شته امکاناتو څخه په استفادی سره دا ډاډ ورکړي چې د بېرې په وړاندې هر اخیستل شوی گام د چاپېریال د ساتنې اصولو سره سم دی.

۲- که چېرې ثابت شي چې د دې پروتوکول د ۸ مادې پر بنسټ د گامونو د پورته کولو لپاره دلایل بی بنسټه دي، په دغه صورت کې باید بېرې ته د رسېدلي زیان غرامت ورکړل شي، په دې شرط چې بېرې د نوموړو گامونو د توجیه لپاره هېڅ ډول کړنه نه وي ترسره کړې.

۳- هر اقدام چې لدې فصل سره سم ترسره، تعیین یا اجراء کېږي، باید په لاندې مواردو کې د نه مداخلې یا هغو د نه اغېزمن کولو ټکي، په پام کې ونيسي:

(الف) د نړيوالو سمندريزو حقوقو پر

حاکمیت کشور های ساحلی
بر اساس حقوق بین الملل
دریاها؛ یا

(ب) اقتدار کشور صاحب پرچم
برای اعمال حاکمیت و کنترل بر
مسایل اداری، فنی واجتماعی مربوط به
آن کشتی.

۴- هر اقدامی در چارچوب این بخش
در دریا فقط به وسیله کشتی های
جنگی یا هواپیماهای نظامی، یا
کشتی ها یا هواپیماهای دیگری
انجام شود که روی بدنه آن ها نشانه
های مشخص و قابل شناسایی وجود
داشته باشد که نشان دهد در خدمت
کشور مربوطه هستند و اجازه انجام
چنین کاری را دارند.

پیشگیری، همکاری و تدابیر

دیگر

ماده دهم:

اطلاع رسانی

۱- بدون تأثیر بر ماده های ۲۷ و
۲۸ کنوانسیون، کشورهای طرف

بنسب د ساحلی هېوادونو حقونه،
مسئولیتونه او د هغوی د حاکمیت
حق؛ یا

(ب) د بېړۍ او اړوندو ادارې، تخنیکي
او ټولنيزو مسایلو کنترول او د
حاکمیت د پلي کولو لپاره د بیرغ د
څښتن هېواد صلاحیت.

۴- هر ډول اقدام چې د دې فصل پر
بنسب په سمندر کې تر لاس لاندې
نیول کېږي، باید د جنگي بېړیو یا
نظامي الوتکو، یا نورو هغو بېړیو او
الوتکو په وسیله ترسره شي چې د
پیژندونکې نښې خاوند وي تر څو
وښيي چې د مربوطه هېواد په چوپړ کې
دي او د نوموړي کار د ترسره کولو
اجازه لري.

د دمخه مخنیوی، همکاری او نور

اقدامات

لسمه ماده:

خبر ورکول

۱- پرته له دې چې د کنوانسیون ۲۷
او ۲۸ مادې اغیزمنې شي، غړي

هېوادونه په ځانگړي ډول هغه هېوادونه چې گډې پولې لري او يا په هغو لارو کې واقع دي چې انساني قاچاق پکې صورت مومي، ددې پروتوکول د موخو د ترلاسه کولو په موخه د خپلو اداري او حقوقي نظامونو پر بنسټ بايد په لاندې مواردو کې په خپلو منځو کې معلومات تبادلې کړي:

(الف) د پيل او موخې نقطې، همدا ډول د تگ او راتگ لارې او د وړلو او راوړلو وسايل کوم چې پېژندل شوي او شکمن دي چې د سازمان شوو جنایې ډلو له خوا د دې پروتوکول په ۶ ماده کې د ذکر شوو عملونو د ترسره کولو په موخه ترې گټه اخيستل کېږي؛

(ب) د هغو پلان شويو جنایې ډلو يا سازمانونو هويت او د کار د ډول په اړه چې د دې پروتوکول په ۶ ماده کې په يادو شويو فعاليتونو کې لاس لري او يا هم په هغو کې د گډون له امله تر شک لاندې دي؛

به ويژه کشورهای دارای مرز مشترک يا واقع در مسيرهای که مهاجران در آنها قاچاق می شوند بايد به منظور دستيابی به هدف های اين پروتوکول، بر اساس نظام های حقوقي و اداری داخلی مربوطه خود اطلاعات مربوط به مسایل زیر را بين خود مبادله کنند:

(الف) نقاط مبداء و مقصد وهمچنين مسيرها، شرکت های حمل و نقل و وسايل حمل و نقل که معروف يا مظنون است که گروه های خلافکار سازمان یافته که در فعاليت های ذکر شده در ماده ۶ اين پروتوکول شرکت دارند يا مظنون از آن ها استفاده می کنند؛

(ب) هويت و روش های کار سازمان ها يا گروه های جنایې سازمان یافته که در فعاليت های ذکر شده در ماده ۶ اين پروتوکول شرکت دارند يا مظنون به شرکت در آن ها هستند؛

(ج) صحت، اعتبار، سندیت و شکل درست اسناد صادر شده سفر از سوی یک کشور طرف و سرقت یا سوء استفاده از اسناد سفید شناسایی یا سفر؛

(د) وسایل و روش های اخفاء و حمل و نقل اشخاص، تغییر، اکتساب یا ساخت و تولید دوباره غیر قانونی یا سوء استفاده دیگر از اسناد شناسایی یا مربوط به سفر، که برای انجام اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول از آن ها استفاده شود و راه های کشف و شناسایی آن ها؛

(هـ) تجربه ها، روش ها و تدابیر قانونی برای پیشگیری و مبارزه با اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول؛ و

(و) اطلاعات علمی و متکی به فن آوری مفید برای اجرای قانون چنان که توانایی یکدیگر را برای پیشگیری، کشف، تشخیص

(ج) د غړي هېواد له لوري د سفر د صادرو شويو اسنادو د اعتبار، سموالي او سندیت کره کول او له نوموړي ډول سپينو اسنادو څخه ناوړه گټه اخيستل او غلا کول؛

(د) د اشخاصو د وړلو او راوړلو (حمل و نقل) او د اخفا (پټولو) وسایل او د پټولو لارې چارې، او یا هم د سفر په اړه د پېژندل شويو اسنادو بیا جوړول او له هغو څخه ناوړه گټه اخيستنه کوم چې د پروتوکول په ۶ ماده کې د یادو شويو کړنو لپاره ترې گټه اخيستل کېږي او د همدې کړنو د موندنې پېژندگلوۍ لارې؛

(هـ) د پروتوکول په ۶ ماده کې د یادو شويو فعالیتونو او کړنو د مخنیوي او هغو سره د مبارزې په لاره کې د تجربو، لارو چارو او قانوني تدابیرو په اړه؛ او

(و) د قانون د پلي کېدو په موخه د علمي او گټورو تکنالوژیکي اطلاعاتو په داسې ډول شریکول چې د دې پروتوکول په ۶ ماده کې د یادو شويو

کړنو د مخه مخنيوي، کشف تشخيص او څېړنې او په يادو فعاليتونو کې د بنکېلو کسانو د جزايي تعقيب په اړه د يو بل ځواک پياوړی کړي.

۱- هغه غړی هېواد چې معلومات تر لاسه کوي بايد د هغه هېواد شرايط په نظر کې ونيسي، کوم چې دا معلومات لېرلي وي.

سرحدی تدبیرونه

يوولسمه ماده:

۱- غړي هېوادونه پرته له دې چې د نړيوالو ژمنو پر اساس د خلکو د آزاد تگ او راتگ بهير متاثره شي، بايد د امکان تر حده خپلې پولې په داسې ډول کنترول کړي چې د کډوالو د قاچاق د کشف او مخنيوي لپاره اړين وي.

۲- هر غړی هېواد بايد د امکان تر پولې د هغو وسايلو د مخنيوي په لاره کې قانوني اقدامات او

وتحقيق در باره اعمال ذکر شده در ماده ۶ اين پروتوکول، و تعقيب کيفری اشخاص در گير در آن ها تقويت کند.

۱- کشور طرفی که اطلاعات دریافت می کند باید درخواست کشور طرفی را که اطلاعات در اختیار آن گذاشته در باره محدودیت های استفاده از آن اطلاعات را بر آورده کند.

تدابیر مرزی

ماده یازدهم:

۱- کشور های طرف، بدون ایجاد تغییر در تعهدات بین المللی در رابطه با رفت و آمد آزادانه مردم، باید کنترول های مرزی را که ممکن است برای پیشگیری و کشف قاچاق مهاجران ضروری باشد، تا حد امکان تقویت کنند.

۲- هر کشور طرف باید تا حد امکان برای پیشگیری از استفاده از امکانات حمل و نقل مورد استفاده در فعالیت

های شرکت های کشتی رانی تجارتي به منظور ارتکاب جرایم تعیین شده مطابق ماده ۶، پاراگراف یک (الف) این پروتوکول اقدامات قانونی یا سایر تدابیر مناسب به عمل آورد.

۳- هرگاه مناسب باشد وبدون ایجاد تغییر در کنوانسیون های قابل اجرای بین المللی، چنین اقدامات و تدابیری باید شامل ایجاد تعهد شرکت های کشتیرانی تجارتي، از جمله هر شرکت حمل و نقل یا مالک یا متصدی و گرداننده هر وسیله حمل و نقل، برای معلوم کردن و پی بردن به این امر باشد که همه مسافران دارای اسناد لازم سفر برای ورود به کشور مقصد باشند.

۴- هر کشور طرف باید براساس قوانین ملی خود به منظور ارایه تحریم ها در موارد نقض تعهدات ذکر شده در پاراگراف ۳ این ماده تدابیر لازم به عمل آورد.

یا هم نوری مناسبی لاری چاری په کار و اچوي چي سوداگریز انتقال ورکونکي د هغوی نه د دې پروتوکول د ۶ مادې د (الف) فقرې د تخلفاتو د ترسره کولو لپاره کټه اخلي.

۳- چېرې لازمه وي او پرته له دې چې هغه نړيوال کنوانسیونونه چې د پلي کېدو وړ دي متاثره شي، داسې اقدام باید تر لاس لاندې ونيول شي چې د هغه پر بنسټ سوداگریزی انتقال ورکونکي لکه انتقال ورکونکي شرکت، یا د انتقال د هری وسيلي خښتن یا چلوونکي، مکلف کړای شي تر څو اطمینان حاصل کړي چې مسافرين ټول هغه اسناد له ځانه سره لري کوم چې بل هېواد ته د دننه کېدو لپاره اړين دي.

۴- غړی هېواد باید د خپلو ملي قوانینو پر بنسټ ددې مادې په ۳ فقره کې د یادو شویو ژمنو د ماتولو په صورت کې د بندیزونو د لگولو په موخه اړين تدبیرونه په پام کې ونيسي.

۵- هر غری هېواد باید داسې تدبیرونه لاس لاندې ونیسي چې هغه د ملي قوانینو پر بنسټ هغو اشخاصو ته چې د تعیین شویو تخلفاتو په ارتکاب کې ښکېل وي د ننوتو او وېزې ورکولو اجازه ورنه کول شي او که ورکړل شوي وي باید لغو شي.

۶- پرته له دې چې د کنوانسیون د ۲۷ مادې حکم متاثره شي، غړي هېوادونه باید د خپلو پولو د کنترول له هغې له جملې څخه د تګ او راتګ په لارو کې مستقیم ارتباطي کانالونه تأسیس او د ساتنې لپاره په خپلو منځو کې همکاري ځواکمنه کړي.

د اسنادو امنیت او کنترول

دوولسمه ماده:

هر لوری هېواد باید د اړتیا په صورت کې د شته امکاناتو په چوکاټ کې لاندې تدبیرونه ونیسي:

(الف) ډاډمن شي چې د پېژندنې یا سفر هغه اسناد چې د هغوی له لوري

۵- هر کشور طرف باید انجام تدابیری را بررسی کند که بر اساس قوانین ملی آن ندادن اجازه ورود یا لغو ویزه اشخاص درگیر در ارتکاب جرایم تعیین شده مطابق این پروتوکول را مجاز می داند.

۶- بدون تغییر در ماده ۲۷ کنوانسیون، کشور های طرف باید تقویت همکاری بین کارگزاری های کنترول مرزی را از جمله با ایجاد و حفظ مسیرها و کانال های مستقیم ارتباطی بررسی کنند.

امنیت و کنترول اسناد

ماده دوازدهم:

امنیت و کنترول اسناد هر کشور طرف باید در صورت ضرورت در چارچوب امکانات موجود تدابیری به شرح زیر به عمل آورد:

(الف) اطمینان حاصل کند اسناد شناسایی یا سفر صادر شده از سوی آن

دارای چنان کیفیتي باشند که نتوان به سهولت از آن ها سوء استفاده یا جعل کرد یا به طور غیرقانونی تغییر داد، باز سازی یا صادر کرد؛ و

(ب) سلامت، درستي و ایمنی اسناد شناسایی یا سفر صادر شده از سوی یا از جانب کشور طرف را تضمین و از ساخت، صدور و استفاده غیر قانونی از آن ها پیشگیری کند.

مشروعیت و اعتبار اسناد

ماده سیزدهم:

مشروعیت و اعتبار اسناد یک کشور طرف به درخواست کشور طرف دیگر باید مطابق قوانین ملی خود مشروعیت و اعتبار (صحت و سقم) اسناد شناسایی یا سفر را که از سوی آن صادر شده یا ادعا شده به وسیله آن صادر شده، و مشکوک است برای مقاصد اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول از آن ها (سوء)

صادرپرې د داسي کیفیت درلودونکي وي چې په آسانی سره ترې څوک ناوړه گټه پورته نکړي یا یې دوه یم ځلي جوړ، صادر، جعل نکړي او یا په غیر قانوني ډول تغییر ورنکړي؛ او

(ب) د لوري هېواد له خوا د صادري شوې پیژندپانې یا سفر اسنادو سلامتي، کره توب او امنیت ډاډ ورکړي او د هغو له غیر قانوني جوړېدو، صدور او ناوړې گټې اخیستنې څخه مخنیوی وکړي.

د اسنادو مشروعیت او اعتبار

دیارلسمه ماده:

یو لوری هېواد باید د بل لوري هېواد غوښتنې ته د خپلو ملي قوانینو سره سم او په مناسبه موده کې د پیژندنې د هغو اسنادو د مشروعیت او اعتبار په اړه چې د هغه هېواد له خوا صادر شوي یا یې د صادرېدو ادعا شوې، او گمان کېږي چې د دې پروتوکول په ۶ ماده کې د ذکر شویو کړنو لپاره ورڅخه

ناورہ گتہ پورته کپري، رسپدنه وکري.

فني او زده کړه ييزه همکاري

څوارلسمه ماده:

۱- لوري هېوادونه بايد د کلهوالی، چارواکو او نورو اړوندو مسئولينو لپاره د دې پروتوکول په ۶ ماده کې د يادو شويو کړنو د منځنيوي په موخه او له ټولو هغو قاچاق شويو کلهوالو سره چې د داسې کړنو له امله زيانمن شوي دي د انساني سلوک په اړه ځانگړې روزنيز امکانات برابر او تقويه کړي، او په عين وخت کې د داسې کلهوالو حقونو ته، چې په دې پروتوکول کې ورته اشاره شوې ده، دره ناوی وکړي.

۲- لوري هېوادونه بايد له يو بل او ټولو نړيوالو صلاحيت لرونکو سازمانونو، غير دولتي مؤسساتو او ټولو اړوندو سازمانونو او د مدني ټولني له نورو عناصرو سره په مناسب ډول همکاري وکړي تر څو ډاډمن شي چې په خپلو هېوادونو کې د دې پروتوکول

استفاده شوه، طی مدت زمانی معقول تائيد کند.

همکاری فنی و آموزشی

ماده چهاردهم:

۱- کشورهای طرف باید امکان آموزش تخصصی برای مسئولان مهاجرت و سایر مسئولان مربوطه را در زمینه پیشگیری از اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول و رفتار انسانی با مهاجرانی که در معرض چنین اعمالی قرار گرفته اند فراهم سازند، یا تقویت کنند و درعین حال به حقوق این گونه مهاجران، چنان که در این پروتوکول اشاره شده، احترام بگذارند.

۲- کشورهای طرف باید با یکدیگر و سازمان های صلاحیتدار بین المللی و سازمان های غیردولتی، سایر سازمان های مربوطه و دیگر عناصر جامعه مدنی به گونه مناسب همکاری کنند تا اطمینان حاصل نمایند که در سرزمین های خود

پرسونل کافی برای آموزش پیشگیری، مبارزه و ریشه کن کردن اعمال ذکرشده در این پروتوکول و حمایت از حقوق مهاجرانی که در معرض چنین رفتاری بوده اند، داشته باشند. چنین آموزشی باید شامل موارد زیر باشد:

(الف) بهبود امنیت و کیفیت اسناد سفر؛

(ب) تشخیص و کشف اسناد جعلی شناسایی و سفر.

(ج) گردآوری اطلاعات جنایی به ویژه مربوط به شناسایی گروه های جنایتکار سازمان یافته که به شرکت در اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول شناخته شده یا مظنون به شرکت در آن ها هستند، روش های مورد استفاده برای جا به جا جنایی مهاجران قاچاق شده، سوء استفاده از اسناد شناسایی یا سفر برای انجام اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول و ابزار اختفای مورد

په ماده ۶ ماده کی د یادو شویو کرنو د مخیوی، مبارزې او د ریبسو (جررو) د اپستلو او همدارنگه د قاچاق شویو کپوالو د حقونو د خونديتوب لپاره چې د داسې اعمالو له امله زیانمن شویدي، پرسونل پوره روزنه لري. په داسې روزنو کې باید لاندې موارد شامل وي:

(الف) د سفرې اسنادو د امنیت او کیفیت ښه والی؛

(ب) د جعلی سفرې اسنادو او پېژندپانو کشف او پېژندنه.

(ج) د جنایی معلوماتو راټولول، په ځانگړې توگه د پلان شویو جنایتکارو ډلو پېژندنه چې عملاً یا احتمالاً د دې پروتوکول په ۶ ماده کې د ذکر شویو عملونو په ترسره کولو کې ښکېل دي، هغه لارې چارې چې د قاچاق شویو کپوالو د حمل او نقل لپاره ورڅخه استفاده کېږي، له پېژندپانو او سفرې اسنادو څخه ناسمه استفاده یا په هغو اعمالو کې د هغو کارول چې د دې پروتوکول په ۶ ماده کې ذکر شويدي او یا هم د قاچاق شویو کپوالو د پټولو

د وسيلي په توگه د هغو کارول؛

(د) په رسمي او غير رسمي دخولي او خروجي نقاطو کې د قاچاق شويو اشخاصو د تشخيص د طرزالعمل اصلاح کول، او

هـ- له کپوالو سره انساني چلند او پدې پروتوکول کې د هغوی له يادو شويو حقوقو څخه دفاع.

۳- هغه هېوادونه چې پدې مورد کې تخصص لري بايد له هغو هېوادونو سره د تخنيکي مرستو په اړه غور وکړي چې معمولاً د انساني قاچاق د مبداء (شروع يا سرچينې) او ترانزيت (تگ راتگ) په توگه کارول کېږي او قاچاق شوی افراد د دې پروتوکول په ۶ ماده کې د ذکر شويو کړنوله امله زيانمنوی.

غږي هېوادونه بايد د دې پروتوکول په ۶ ماده کې د ذکر شويو اعمالو د مخنيوی لپاره د لازمو سرچينو لکه نقلیه وسايطو، کمپيوټري سيستمونو او سند لوستونکو ماشينونو د برابرولو لپاره هر ډول هلې ځلې وکړي.

استفاده در قاچاق مهاجران؛

(د) بهبود روش های تشخيص و کشف اشخاص قاچاق شده در نقاط ورودی و خروجی رسمی و غير رسمي، و

هـ- رفتار انساني با مهاجران و حمايت از حقوق آنان به گونه که در اين پروتوکول ذکر شده است.

۳- کشور های طرف دارای تخصص های مربوطه باید ارایه کمک فنی به کشور های را بررسی کنند که معمولاً کشورهای مبداء یا محل عبور برای اشخاصی هستند که در معرض اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول بوده اند.

کشور های طرف برای ارایه منابع لازم، مانند وسایل نقلیه، سیستم های کمپيوټری و سند خوان ها، برای مبارزه با اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول باید هر تلاشی به عمل آورند.

ددمخه مخنيوي لپاره نور تدبيرونه

پنځلسمه ماده:

۱- هر غړی هېواد باید لازم اقدامات تر لاس لاندې ونیسي تر څو اطمینان تر لاسه کړي چې داسې معلوماتي پروگرامونه مخکې او یا تقویه کوي چې عامه پوهاوی ته د دې پروتوکول په ۶ ماده کې د جنایي فعالیتونو ته وده ورکوي، کوم چې معمولاً د سازمان شویو ډلو له خوا د ګټې کولو لپاره تر سره او کډوال له جدي خطرونو سره مخ کوي.

۲- د کنوانسیون د ۳۱ مادې پر اساس، غړي هېوادونه باید د عامه پوهاوي په برخې کې همکاري وکړي تر څو د سازمان شویو ډلو په وسیله د بالقوه کډوالو د قرباني کېدو مخه ونیول شي.

۳- هر غړی هېواد باید په مناسبه توګه د پرمختګ او همکاري-برنامې په ملي،

تدابیر دیگر برای پیشگیری

ماده پانزدهم:

۱- هر کشور طرف باید تدابیری به عمل آورد تا اطمینان حاصل کند برنامه های اطلاع رسانی برای افزایش آگاهی عمومی از این واقعیت ارایه دهد یا آن ها را تقویت کند که اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول فعالیتی جنایی است که معمولاً از سوی گروه های سازمان یافته جنایی برای کسب سود انجام می شود و خطر های جدی برای مهاجران مربوطه در بر دارد.

۲- مطابق ماده ۳۱ کنوانسیون، کشور های طرف باید در زمینه انتشار اطلاعات همگانی به منظور پیشگیری از قربانی شدن مهاجران بالقوه در دام گروه های سازمان یافته جنایی همکاری کنند.

۳- هر کشور طرف باید به گونه ای مناسب برنامه ریزی های توسعه

سیمه بیزه او نړیواله کچه ځواکمني او یا دود کړي او د کډوالۍ ټولنیز او اقتصادي واقعیتونه تر حساب لاندې ونیسي او هغو سیمو او ساحو ته چې د اقتصادي او ټولنیز فشار لاندې دي ځانگړې پاملرنه وکړي چې د کډوالو د قاچاق له جري یزو (ریشه یي) ټولنیزو او اقتصادي لاملونو لکه فقر او نه انکشاف سره مبارزه وکړل شي.

د مرستې او حمایت لپاره کړنلارې

شپاړلسمه ماده:

۱- د دې پروتوکول د حکمونو د تطبیق لپاره هرغړی هېواد باید د نړیوالو حقونو له مخې د تعیین شوو مکلفیتونو پر بنسټ، ټول مناسب اقدامات تر لاس لاندې ونیسي، لکه د اړینو قوانینو وضع کول، د نړیوالو قوانینو پر اساس د هغو کسانو له حقونو څخه ملاتړ او ساتنه چې د دې پروتوکول په ۶ ماده کې د ذکر شوو کړنو قربانیان دي په ځانگړې توګه د هغوی د ژوند کولو او تر

وهمکاری در سطوح ملی، منطقه‌ای و بین المللی را ترویج یا تقویت کند و واقعیت های اجتماعی اقتصادی مهاجرت را به حساب آورد و به حوزه ها و مناطقی که از نظر اقتصادی و اجتماعی تحت فشار قرار دارند توجه ویژه مبذول کند تا با عوامل ریشه ای اجتماعی، اقتصادی قاچاق مهاجران، مانند فقر و عقب ماندگی مبارزه شود.

تدابیری برای حمایت و کمک

ماده شانزدهم:

۱- در اجرای این پروتوکول هر کشور طرف باید در راستای تعهدات خود بر اساس حقوق بین الملل، تمامی تدابیر مناسب، از جمله وضع قوانین ضروری برای حفظ و حمایت از حقوق اشخاصی را به عمل آورد که در معرض اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول قرار گرفته اند، آن گونه که مطابق حقوق بین الملل حاکم به ویژه حق

زیستن و حق قرار نگرستن در معرض شکنجه یا سایر مجازات یا رفتار تحقیر آمیز یا غیر انسانی ذکر شده است.

۲- هر کشور طرف باید تدابیر مناسب به عمل آورد تا از مهاجران در برابر خشونت که ممکن است به وسیله افراد یا گروه ها به دلیل قرار گرفتن در معرض اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول به آنان تحمیل شود، به طور مناسب حمایت کند.

۳- هر کشور طرف باید به مهاجرانی که زندگی یا ایمنی آنان به دلیل قرار گرفتن در معرض اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول به خطر افتاده کمک مناسب ارایه دهد.

۴- کشور های طرف برای اجرای این ماده باید نیازهای ویژه زنان و کودکان را در نظر بگیرند.

۵- در مورد بازداشت شخصی که در

شکنجی لاندې د نه راتلو د حق یا د ټولو ظلمونو او له سپکاوي نه د ډک او نا انساني جزاگانو یا چلندونو په وړاندې حمایت او ساتنه.

۲- هر غړی هېواد باید لازم اقدامات ترلاس لاندې ونیسي چې که چېرې هغه کډوال چې د دې پروتوکول د ۶ مادې د کړنو قربانیان دی او احتمال لري چې د قربانیتوب په سبب د افرادو او د ډلو له خوا د تاو تریخوالي هدف وگرځي، تر مناسب حمایت لاندې ونیول شي.

۳- هر غړی هېواد باید له هغو کډوالو سره چې ژوند یا امن یې په دغه پروتوکول کې د ۶ مادې د یادو عملونو د قربانیتوب په دلیل په خطر کې دی، مناسبه مرسته وکړي.

۴- غړې هېوادونه باید د دې مادې د حکمونو د تطبیق پر مهال، د بنځو او ماشومانو ځانگړي ضرورتونه په پام کې ونیسي.

۵- که چېرې هغه کس چې د دې

پروتوکول د ۶ مادي د عملونو قرباني دي، توقيف كېږي، په دې صورت كې هر غړي هېواد بايد د ويانا د كنوانسيون د قونسلې اړيكو د ژمنو نه په متابعت سره، چېرې چې د تطبيق وړ دي، عمل وكړي، لكه قرباني كس ته د دې موضوع د فوري پوهاوي ژمنه چې كولاى شي د خپلې قنسولگري مسئولينو ته خبر ورکړي او له هغوی سره مفاهمه وكړي.

موافقه ليكونه او قرار دادونه

اوولسمه ماده:

غړي هېوادونه بايد د دوه اړخيزو يا سيمه ايزو موافقو يا د عملياتو د هم غړي كولو يا پر هغو د هوکړې نتيجه چې لاندې اهداف لري، د سرته رسولو په منظور بررسى كړي: (الف) د دې پروتوكول د ۶ مادي له عملونو څخه مخنيوى او يا له هغو سره د مبارزې لپاره له ټولو څخه د مناسبو او موثرو اقداماتو ترلاس لاندې نيول.

معرض اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول بوده، هرکشور طرف باید از تعهدات خود بر اساس کنوانسیون ویانا در باره روابط قونسلې، در صورت ضرورت، از جمله تعهد مربوط به اطلاع دادن بدون درنگ مفاد مربوط به مطلع ساختن و مکاتبه با مسئولان قونسولگری به شخص مربوطه، پیروی کند.

موافقتنامه ها و قرار دادها

ماده هفدهم:

کشورهای طرف باید انعقاد موافقت نامه ای دوجانبه یا منطقه ای یا ترتیبات عملیاتی یا توافق های را به منظور انجام مراتب زیر بررسی کنند: (الف) ایجاد مؤثرترین و مناسب ترین تدابیر برای پیشگیری و مبارزه با اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول افزودن به مفاد این پروتوکول بین خود.

د قاجاق شویو کلهوالو راستنیدل

اتلسمه ماده:

۱- هر غړی هېواد هوکړه کوي چې پرته له ضرورته او يا نا معقوله ځنډه څخه د هغه شخص راستنېدل چې د دې پروتوکول د ۶ مادې د عملونو قرباني او د هغه هېواد استوګن دی يا د هغه هېواد په خاوره کې د راستنیدو په وخت کې د تل لپاره د استوګنې حق لري، تسهیل کړي او و یې مني.

۲- هر غړی هېواد باید د هغو اشخاصو راستنیدل، ممکن، آسانه او ومني چې د دې پروتوکول د ۶ ماده د عملونو قرباني دي راستنېدل هغه هېواد ته چې نوموړي اشخاص بل هېواد ته د داخلېدو په وخت کې د یاد هېواد د ملي قوانینو پر اساس د هغه په خاوره کې د دايمي اوسېدلو حق لري.

۳- د ترلاسه کوونکي هېواد د غوښتنې نه وروسته، غوښتل شوی هېواد باید له کوم غیر ضروري يا نا معقول ځنډ څخه پرته د هغه کس وضعیت چې د دې

بازگشت مهاجران قاجاق شده

ماده هجدهم:

۱- هر کشور طرف موافقت می کند بدون تأخیر غیر ضروری يا نا معقول، بازگشت شخصی را که در معرض اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول قرار داشته و شهروند آن است يا حق اقامت دايم در خاک آن را در زمان بازگشت دارد، تسهیل کند و بپذیرد.

۲- هر کشور طرف باید امکان تسهیل و پذیرفتن بازگشت شخصی را که در معرض اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول قرار داشته و حق اقامت دايم در خاک آن را در زمان ورود به کشور مقصد داشت، بر اساس قانون ملی خود بررسی کند.

۳- به درخواست کشور طرف مقصد، کشور طرفی که از آن درخواست شده باید بدون تأخیر غیر ضروری يا نا معقول بررسی کند شخصی که در

پروتوکول د ۶ مادې د عملونو قرباني دی، تثبيت کړي چې آیا یاد کس د دي هېواد تبعه دی او یا په هغه هېواد کې د دايمي استوگنې حق لري او که نه.

۴- د هغه کس د آسانه ستېدو په موخه چې د دې پروتوکول د ۶ مادې د عملونو قرباني دی او ضروري اسناد نه لري، غړی هېواد چې هغه شخص د هغه استوگن دی یا په هغه هېواد کې د دايمي اوسېدلو حق لري، باید د ترلاسه کوونکي هېواد د غوښتنې پر بنسټ د سفر اسناد او یا د نورو اجازو له صادرولو سره موافقه وکړي، کوم چې یاد کس ته خپلې خاورې ته د بیا ننوتو امکان جوړوي.

۵- هر غړی هېواد چې د دې پروتوکول د ۶ مادې د عملونو قرباني کس په ستېدو کې دخپل دی، باید ټول لازم اقدامات ترلاس لاندې ونيسي تر څو د ستېدو پروسه په منظمه توګه او د یاد کس خونديتوب او انساني کرامت ته په پام سره، ترسره شي.

معرض اعمال ذکرشده در ماده ۶ این پروتوکول قرار داشته شهروند آن است یا حق اقامت دایم در خاک آن را دارد یانه.

۴- به منظور تسهیل در امر بازگشت شخصی که در معرض اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول قرار داشته و فاقد اسناد لازم است، کشور طرفی که آن شخص شهروند آن است یا حق اقامت دایم در آن را دارد باید موافقت کند به درخواست کشور طرف مقصد چنین اسناد سفر یا اسناد دیگر را که ممکن است برای ایجاد امکانات سفر آن شخص و ورود مجدد او به خاک آن ضروری باشد، صادر کند.

۵- هر کشور طرف که در بازگشت شخصی که در معرض اعمال ذکرشده در ماده ۶ این پروتوکول بوده، شرکت داشته باید تمام اقدامات لازم برای بازگشت به روشی منظم و توجه لازم برای ایمنی و منزلت آن شخص انجام دهد.

۶- کشوره‌های طرف می توانند با سازمان های بین المللی مربوطه در اجرای این ماده همکاری کنند.

۷- این ماده هیچ تغییری در هیچ حقی ایجاد نمی کند که از سوی قانون ملی کشور طرف مقصد به اشخاصی اعطا شده که در معرض اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول بوده اند.

۸- این ماده نباید بر تعهداتی که بر اساس هر معاهده حاکم دیگر، دو جانبه یا چند جانبه، یا هر موافقت نامه عملیاتی حاکم دیگر یا ترتیباتی که تماماً یا بخشی از آن حاکم است بر بازگشت اشخاصی که در معرض اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول بوده اند، تاثیر بگذارد.

۶- غربي هېوادونه کولای شي چې له اړوندو نړيوالو سازمانونو سره د دې مادي په اجراء کې مرسته وکړي.

۷- دغه ماده په حق کې هېڅ بدلون نه راولي چې د ترلاسه کوونکي هېواد د ملي قانون پر بنسټ د دې پروتوکول د ۶ مادي ذکر شويو عملونو قرباني اشخاصو ته ورکول شوي وي.

۸- د دي مادي حکم پر هېڅ يوې ژمنې باندي اثر نه شيندي چې د يوه لازم الاجراء دوه اړخيز يا څو اړخيز تړون، يا د هر بل تطبيق وړ عملیاتی يا هم غربي کوونکي موافقه ليک چې په توليز ډول يا قسمي توگه د هغو اشخاصو راستنېدنه تضمينموي چې د دې پروتوکول د ۶ مادي د ذکر شوو عملونو قربانيان دي.

وروستنی حکمونه

نولسمه ماده:

د استثناء شرطونه

۱- په دې پروتوکول کې هېڅ حکم باید د هېوادونو او اشخاصو پر هغو حقوقو، ژمنو او مسئولیتونو باندې چې د نړیوالو حقوقو پر بنسټ خوندي دي، اثر ونه شیندي، له هغې جملې څخه د جگړې پر نړیوالو حقوق او نړیوالو بشري حقوقو او په ځانگړي توگه د ۱۹۵۱ کنوانسیون او د ۱۹۶۷ پروتوکول د مهاجرت او د نه اجبار اصل په اړه څنگه چې هلته ذکر شوي او چېرې چې د پلي کېدو وړ وي.

۲- په دې پروتوکول کې تعیین شوي تدابیر باید په داسې ډول تفسیر او تطبیق شي چې د اشخاصو پر وړاندې، په دې پلمه چې هغوی د دې پروتوکول د ۶ مادې د عملونو قربانیان دي، تبعیض وکړي. د دغو تدابیرو تفسیر باید د نه تبعیض

احکام نهایی

ماده نهم:

شرط استثناء

۱- هیڅ امری در این پروتوکول نباید بر سایر حقوق، تعهدات و مسئولیت های کشور ها و افراد بر اساس حقوق بین الملل، از جمله حقوق بشر دوستانه بین الملل و حقوق بشر بین الملل و به ویژه در صورت ضرورت، کنوانسیون ۱۹۵۱ و پروتوکول ۱۹۶۷ مربوط به وضعیت پناهندگان و اصل ممنوعیت بازگرداندن پناهندگان به گونه ای که در آن وجود دارد، تاثیر بگذارد.

۲- تدابیر اعلام شده در این پروتوکول نباید به شیوه ای تفسیر و به کار برده شود که علیه اشخاص، به این بهانه که آنان در معرض اعمال ذکر شده در ماده ۶ این پروتوکول هستند، تبعیض آمیز باشد. تفسیر و کاربرد آن تدابیر باید با اصول عدم

له اصولو سره چې په نړيواله کچه په رسمیت پېژندل شوي دي، برابر وي.

تبعيض که در سطح بين المللی به رسمیت شناخته شده اند، سازگار باشد.

د اختلافونو حل کول

شلمه ماده:

۱- طرف هېوادونه باید کونښن وکړي چې هغه اختلافونه چې د دې پروتوکول د تفسیر یا د تطبیق په هکله رامنځته کیږي، د مذاکرې له لارې حل کړي.

۲- هر هغه اختلاف چې د دوو یا څو هېوادونو تر منځ د دې پروتوکول د تفسیر یا تطبیق په هکله رامنځته او که په معقول وخت کې د مذاکرې له لارې حل نه شي، باید د اختلاف لرونکي یو هېواد د غوښتنې پر بنسټ حکمیت ته ارجاع شي. که چېرې د حکمیت د غوښتنې له نېټې ۶ میاشتو وروسته، اړونده هېوادونه ونه توانېږي چې د حکمیت سازمان (جوړښت) په هکله توافق ته ورسېږي، هر یو له دغو هېوادونو څخه کولای شي چې اختلاف له یوې غوښتنلیک سره د عدالت د

حل اختلافات

ماده بیستم:

۱- کشور های طرف باید بکوشند اختلاف های مربوط به تفسیر یا کاربرد این پروتوکول را از طریق مذاکره برطرف کنند.

۲- هر اختلافی بین دو یا چند کشور در باره تفسیر یا کاربرد این پروتوکول که از طریق مذاکره در زمانی معقول قابل حل نباشد باید به درخواست یکی از آن کشور های طرف به حکمیت ارجاع شود. چنانچه ۶ ماه پس از تاریخ درخواست حکمیت، آن کشور های طرف قادر نباشند در باره سازمان حکمیت به توافق برسند، هریک از آن کشور های طرف می تواند اختلاف را با درخواست، مطابق اساسنامه دیوان بین المللی

بين المللي ديوان د اساسنامې مطابق هغه ديوان.

۳- هر غړی هېواد کولای شي چې د دې پروتوکول د امضاء، تصویب، منلو یا تأیید یا د الحاق په وخت کې اعلان وکړي چې خپل ځان د دې مادې د ۲ پاراگراف ترسره کولو ته ملزم نه گڼي. ټول غړي هېوادونه نه باید د دې مادې د ۲ پاراگراف په اجراء کولو تر هغه هېواد چې داسې یو شرط یی ایښی دی ملزم وگڼی.

۴- هر غړی هېواد چې د دې مادې د ۳ پاراگراف پر بنسټ یې شرط ایښی وي، هر وخت کولای شي چې د ملگرو ملتونو سازمان عمومي منشي ته د خپل شرط د بېرته اخیستلو خبر ورکړي.

امضاء، تأیید، منل تصویب، او

الحاق

یو ویشتمه ماده:

۱- دا پروتوکول له ۱۲ تر ۱۵ د دسمبر ۲۰۰۰ کال څخه د ایتالیا په

عدالت به آن دیوان ارجاع دهد.

۳- هر کشور طرف می تواند در زمان امضاء، تأیید، پذیرش، تصویب یا الحاق به این پروتوکول اعلام کند خود را ملزم به اجرای پاراگراف ۲ این ماده نمی داند. سایر کشور های طرف نباید ملزم به اجرای پاراگراف ۲ این ماده در مورد هر کشور طرفی باشند که چنین شرطی قایل شده است.

۴- هر کشور طرفی که مطابق پاراگراف ۳ این ماده شرطی قایل شده باشد در هر زمان می تواند با دادن اطلاع به منشی عمومی سازمان ملل متحد شرط خود را پس بگیرد.

امضاء، تأیید، پذیرش، تصویب و

الحاق

ماده بیست و یکم:

۱- این پروتوکول از ۱۲ تا ۱۵ دسامبر ۲۰۰۰ در پالمو، ایتالیا، و

سپس تا ۱۲ دسامبر ۲۰۰۲ در مقر سازمان ملل متحد در نیویارک برای امضای همه کشورها باز خواهد بود.

۲- این پروتوکول برای امضای سازمان های همگرایی اقتصادی منطقه ای نیز باز است مشروط بر اینکه حد اقل یک کشور عضو چنین سازمانی این پروتوکول را مطابق پاراگراف یک این ماده امضاء کرده باشد.

۳- این پروتوکول آماده امضاء، تائید، پذیرش یا تصویب است. اسناد تائید، پذیرش یا تصویب باید نزد منشی عمومی سازمان ملل متحد به ودیعه گذاشته شود. هر سازمان همگرایی اقتصادی منطقه ای می تواند سند تائید، پذیرش یا تصویب خود را به ودیعه بگذارد اگر حد اقل یکی از کشورهای عضو آن همین کار را کرده باشد. چنین سازمانی در آن سند تائید، پذیرش یا تصویب باید میزان قدرت مالی خود را در باره

پارمو، او بیا تر ۱۲ دسامبر ۲۰۰۲ د ملگرو ملتونو سازمان مقر په نیویارک کې د ټولو هېوادونو د امضاء لپاره خلاص وي.

۲- دا پروتوکول د سیمه ییزی اقتصادي همغږیتوب د سازمانونو د امضاء لپاره هم پرانیستی دي، په دې شرط چې د دغه شان د سازمان اقل حد یوه غړي دا پروتوکول د دې مادې د لومړي پاراگراف د حکم پر اساس، امضاء کړی وي.

۳- دا پروتوکول د امضاء، تائید، منلو یا د تصویب لپاره چمتو دی. د تصویب، منل، تائید اسناد باید د ملگرو ملتونو سازمان عمومی منشي ته په امانت وسپارل شي. د سیمه ییزی همغږیتوب اقتصادي سازمان کولای شي د تائید، منلو تصویب او سند په هغه صورت کې وسپاري چې اقل حد یوه غړي یې دغه کار کړی وي. د تصویب، منلو، تائید سند کی یاد سازمان باید د خپل مالي صلاحیت حدود د هغو مسایلو په اړه چی د دی پروتوکول په

وسيله تنظيمېږي، اعلان کړي، همدارنگه دا سازمان بايد امانتدار کس ته د هغو مالي بدلونونو په اړه چې د دې سازمان د صلاحیتونو په حدودو کې راځي هم، خبر ورکړي.

۴- دا پروتوکول د هر هېواد يا سيمه ييزي اقتصادي همغږيتوب سازمان د الحاق لپاره پرانيستی دی چې لږ تر لږه يوغړی يې د دې پروتوکول غړی وي. دالحاق اسناد بايد د ملگرو ملتونو سازمان له سر منشي سره امانت پرېښودل شي. د سيمه ييز اقتصادي همغږيتوب هر سازمان بايد د خپل صلاحیت حدود د هغو مسایلو په اړه چې د دې پروتوکول په وسيله تنظيمېږي، اعلان کړي، همدارنگه دا سازمان بايد امانتدار کس ته د هغو مالي بدلونونو په اړه چې د دې سازمان د صلاحیتونو په حدودو کې راځي، خبر ورکړي.

مسایل تحت پوشش این پروتوکول اعلام کند. چنین سازمانی باید محل ذخیره هر تغییر مربوطه در میزان قدرت مالی خود را نیز اطلاع دهد.

۴- این پروتوکول برای الحاق هر کشوری یا هر سازمان همگرایی اقتصادی منطقه ای که حداقل یک کشور عضو آن طرف این پروتوکول باشد مفتوح است. اسناد الحاق باید نزد منشی عمومی سازمان ملل و دیعه گذاشته شود. هر سازمان همگرایی اقتصادی منطقه ای باید در زمان الحاق خود میزان توانایی خود را درباره مسایل تحت پوشش این پروتوکول اعلام کند. چنین سازمانی باید محل سپردن هر تغییر مربوطه در میزان توانایی خود را نیز اطلاع دهد.

د اجراء پړاو ته داخلېدل

دوه ويشتمه ماده:

۱- دغه پروتوکول، به د تائيد منلو تصویب یا الحاق د څلویښتم سند د سپارلو له وخته وروسته په نوي یمه ورځ رسمیت مومي او اجراء به شي. ولی باید چې د کنوانسیون د انفاذ نه مخکې نافذ نشي. د دې پاراگراف پر اساس د سیمه ییز اقتصادي همغږیتوب یو سازمان له خوا سپارل شوی سند باید د دې سازمان د غړي هېواد له خوا پر سپارل شوي سند باندې د یوه اضافي سند په توګه و نه شمېرل شي.

۲- د هر هغه هېواد او یا د سیمه ییزې اقتصادي همغږیتوب سازمان لپاره چې دغه پروتوکول تصویبوي، مني او تائیدوي، وروسته د څلویښتم ورته سند د سپارلو نه دا پروتوکول د یادو دولتونو او یا سازمانونو د اسنادو د سپارلو نه ۳۰ ورځې وروسته

به مرحله اجراء در آمدن

ماده بیست و دوم:

۱- این پروتوکول در نودمین روز پس از زمان سپردن چهلمین سند تائید، پذیرش، تصویب یا الحاق رسمیت یافته و به اجراء در خواهد آمد، بدیهی است که این کار قبل از رسمیت یافتن کنوانسیون تحقق نخواهد یافت. در مورد این پاراگراف هر سند سپرده شده از سوی یک سازمان همگرایی اقتصادی منطقه ای نباید به عنوان سندی اضافه بر اسناد سپرده شده از سوی کشورهای عضو چنین سازمانی به حساب آورده شود.

۲- برای هر کشور یا سازمان همگرایی اقتصادی منطقه ای تائید، پذیرش، تصویب یا الحاق به این پروتوکول پس از سپردن چهلمین سند چنین اقدامی، این پروتوکول باید در سی امین روز بعد از زمان سپردن سند مربوطه از سوی چنین

او يا د دې مادې د اولی فقرې پر اساس په ذکر شوې نېټې کې، نافذېږي، او يا هر يو چې په ځنډه (وروسته) وي.

متمم او اصلاحیه

درويشتمه ماده:

۱- د دې پروتوکول د پلي کېدو (اجراء) د پيل څخه ۵ کاله وروسته، د پروتوکول هر غړی هېواد کولای شي چې د تعديل، وړاندیز او د ملگرو ملتونو سازمان له عمومي منشي سره يې ثبت کړي، چې هغه به يې د دی پروتوکول او د کنوانسيون له غړو هېوادونو کنفرانس سره د څېړلو او تصميم نيولو لپاره شريک کړي، او وروسته، د دې پروتوکول د غړو هېوادونو کنفرانس د غړو په ليدنې کې بايد هڅه وکړي چې د هر تعديل په هکله هوکړې ته ورسېږي. که چيری د هوکړې لپاره ټولې هڅې بې پایلې وي او موافقه ترلاسه نه شي، د پای حل لارې په توگه د تعديل مصوبه به

کشور يا سازمان يا در زمانی که این پروتوکول بر اساس پاراگراف یک این ماده رسمیت می یابد به اجراء در آید.

متمم و اصلاحیه

ماده بیست و سوم:

۱- پس از سپری شدن ۵ سال از شروع اجرای این پروتوکول، هر کشور طرف پروتوکول می تواند متمم و اصلاحیه ای پیشنهاد کند و آن را برای منشی عمومی سازمان ملل متحد ارسال دارد که وی باید آن را به منظور بررسی و تصمیم گیری برای کشورهای طرف و کنفرانس طرف های کنوانسیون بفرستد. کشور های طرف این پروتوکول ضمن دیدار در کنفرانس طرف ها باید بکوشند در باره هر اصلاحیه و متممی به اجماع دست یابند. چنانچه تمامی تلاش ها برای اجماع به جایی نرسد و توافق به دست نیاید تصویب اصلاحیه باید به عنوان آخرین راه

چاره با اکثریت دوسوم آرای کشور های طرف این پروتوکول باشد که در اجلاس کنفرانس طرف ها حضور دارند و رای می دهند.

۲- سازمان های همگرایی اقتصادی منطقه ای در مسایل درمحدوده صلاحیت خود باید حق خود را برای رای دادن بر اساس این ماده با تعدادی از آرای برابر با تعداد کشور های عضو خود که طرف های این پروتوکول هستند، اعمال کنند. چنین سازمان های اگر کشور های طرف آن ها رای بدهند نباید این حق خود را اعمال کنند و برعکس.

۳- اصلاحیه و متممی که مطابق پاراگراف یک این ماده به تصویب می رسد آماده تائید، پذیرش یا تصویب کشور های طرف است.

۴- اصلاحیه و متممی که بر اساس پاراگراف یک این ماده تصویب می شود، ۹۰ روز بعد از زمان سپردن سند تائید، پذیرش یا تصویب

د دې پروتوکول د غړو هېوادونو د دوه پر درېم اکثریت رأیو پر اساس صورت مومي چې د کنفرانس د غړو په ناستې کې حضور لري او رایه ورکوي.

۲- د سیمه ییز اقتصادي همغږیتوب سازمانونه، د دې مادې پر بنسټ د خپلو صلاحیتونو په مسایلو کې باید د خپلو هغو غړو له تعداد سره برابري رایې وکاروي کوم چې د دې پروتوکول غړي دي. دا ډول سازمانونه باید په هغه صورت کې چې د دوي غړې هېوادونه خپلې رایې کارولې ووسې باید رایه ورنکړي او همدارنگه په برعکس حالت کې هم باید دا حکم تطبیق کړای شي.

۳- هغه اصلاحیه او متمم چې د دې مادې له لومړۍ پاراگراف سره سم تصویبېږي، د غړو هېوادونو د تائید، منلو او تصویب لپاره چمتو دی.

۴- هغه اصلاحیه او متمم چې د دې مادې له لومړي پاراگراف سره سم تصویبېږي، د دغه شان اصلاحیه د تائید، منلو او تصویب د سند له سپارلو

څخه ۹۰ ورځې وروسته د هغه طرف هېواد په هکله د ملګرو ملتونو د منشي په وړاندې رسمیت مومي.

۵- کله چې اصلاحیه او متمم رسمیت مومي، هغو طرف هېوادونو ته چې د هغو له الزامي والي سره یې خپل رضایت بنودلی، الزامي وي. نور طرف هېوادونه، همداشان ددې پروتوکول د مفاد او هرې بلې دمخه اصلاحیې او متمم پر وړاندې چې هغوی تأیید کړي، منلي یا تصویب کړي دي ملزم دي.

فسخ کول

څلېریشتمه ماده:

۱- هر غړی هېواد کولای شي، د ملګرو ملتونو عمومي منشي ته په لیکلي بڼې اعلام (خبرولو) سره دا پروتوکول فسخ کړي. دغه پرېکړه د عمومي منشي له خبرولو څخه یو کال وروسته اجراء کېږي.

۲- یو سمه ییز همغږتوب یو سازمان

چنین اصلاحیه ای نزد منشي عمومي سازمان ملل متحد در باره آن کشور طرف رسمیت می یابد.

۵- وقتی اصلاحیه و متمم رسمیت می یابد برای آن کشور های طرفی که رضایت خود را با الزامی بودن آن ابراز کرده اند، الزامی خواهد بود. سایر کشور های طرف همچنان در برابر مفاد این پروتوکول و هر اصلاحیه و متمم پیشین دیگری که آن ها تأیید کرده، پذیرفته یا تصویب کرده اند ملزم خواهند بود.

اعلام فسخ

ماده بیست و چهارم:

۱- هر کشور طرفی می تواند با اعلام کتبی به منشي عمومي سازمان ملل متحد این پروتوکول را فسخ کند. این گونه فسخ پروتوکول یک سال بعد از زمان دریافت اعلام فسخ به وسیله منشي عمومي نافذ و قابل اجراء می شود.

۲- یک سازمان همگرایی اقتصادی

به هله د دی پروتوکول غړی نه وي چی د هغه ټول غړي دا پروتوکول فسخ کړی وی.

د سپارلو ځای او ژبی

پنځه ویشتمه ماده:

۱- د ملگرو ملتونو عمومي منشي، د دې پروتوکول د ورسپارلو مرجع تعیین شوي ده.

۲- د دې پروتوکول اصلي متن چی د هغه عربي، چينايی، انگليسي، فرانسوي، روسي او هسپانيای متنونه یو شان د اعتبار وړ دي، د ملگرو ملتونو له عمومي منشي سره په ودیعه اېنودل شوي دي.

لاندي د پوره صلاحیت خاوند امضاء کوونکو چې د خپلو هېوادونو له خوا د تام صلاحیت درلودونکي دي، په پوره پوهه دا پروتوکول امضاء کړی دی.

منطقه ای هنگامی که همه کشور های عضو آن این پروتوکول را فسخ کرده باشند، دیگر طرف آن نخواهد بود.

محل سپردن و زبانها

ماده بیست و پنجم:

۱- منشي عمومي سازمان ملل متحد برای واسپاری این پروتوکول در نظر گرفته شده است .

۲- متن اصلی این پروتوکول که متون عربي، چيني، انگليسي، فرانسوي، روسي و هسپانيای آن از اعتبار یکسان برخوردارند، نزد منشي عمومي سازمان ملل متحد ودیعه گذاشته شده است.

نمایندهگان تام الاختيار امضاء کننده زیر، که از سوی دولت های خود اختیار کامل دارند، با آگاهی کامل این پروتوکول را امضاء کرده اند.

اشتراک سالانه:

در مرکز و ولایات : (۹۰۰) افغانی
برای مامورین دولت: با ۲۵ فیصد تخفیف
برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت
برای کتاب فروشی ها با ۱۰ فیصد تخفیف از قیمت روی جلد
خارج از کشور: (۲۰۰) دالر امریکائی

**ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE**

**OFFICIAL
GAZETTE**

Extraordinary Issue

- **Convention on Prohibition or Limitation of Some of The Conventional Weapons**
- **Protocol on Trafficking Emigrants by Land River and air**

**Date:24th October.2016
ISSUE NO:(1234)**